

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Mateřská škola Ostrava-Dubina, A. Gavlase 12A
příspěvková organizace

č. j. 6 – ŠVP/2025

HRAVĚ OBJEVUJEME SVĚT OČIMA DĚTÍ

Školní vzdělávací program vychází ze zákona 561/2005 Sb. a je v souladu s RVP PV 2025. Tento ŠVP je veřejným dokumentem, byl v tomto znění zpracován a schválen pedagogickou radou učitelek MŠ Aloise Gavlase 12A, příspěvková organizace, dne 01. 09. 2025.

Zaměření projektu:

- Zaměření na prožitkové a hravé učení vycházející z přirozené zvědavosti a potřeb dětí.
- Podpora dítěte v aktivním objevování světa kolem sebe prostřednictvím smyslového vnímání, pohybu, komunikace, tvořivosti a experimentování.
- Rozvíjení klíčových kompetencí dětí v bezpečném, podnětném a vstřícném prostředí, kde je respektována individualita každého dítěte.
- Důraz je kladen na vzájemnou spolupráci, rozvoj gramotností a pozitivní vztah k přírodě, společnosti i sobě samému.

Ředitelka mateřské školy: Bc. Šárka Ostrá
Statutární zástupce ředitelky mateřské školy: PaedDr. Jana Navrátilová

OBSAH

OBSAH	2
1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	3
2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
2.1 ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ	3
2.2 UMÍSTĚNÍ A CHARAKTERISTIKA BUDOVY ŠKOLY	4
3 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ŠKOLY	5
3.1 ORGANIZAČNÍ SCHÉMA ŠKOLY:	5
3.2 ORGANIZAČNÍ ČLENĚNÍ	6
3.3 ŘÍZENÍ ŠKOLY A VEDENÍ ŠKOLY, KOMPETENCE.....	6
3.4 PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY.....	7
3.5 PROFESNÍ ROZVOJ PEDAGOGŮ	7
4 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ.....	8
4.1 ANALÝZA PODMÍNEK ŠKOLY	8
4.2 VĚCNÉ PODMÍNKY	15
4.3 PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	16
4.4 ŽIVOTOSPRAVA	16
4.5 ORGANIZACE CHODU ŠKOLY	17
4.6 SPOLUÚČAST RODIČŮ	18
4.7 PARTNERSKÉ VZTAHY	19
5 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	20
5.1 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ V BĚŽNÝCH TRÍDÁCH	21
5.2 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	23
5.3 DISTANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	24
5.4 ORGANIZACE DNE.....	24
6 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU	25
6.1 RÁMCOVÝ PLÁN VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE 2025 - 2030.....	28
6.2 HLAVNÍ ZÁSADY PŘI PLNĚNÍ ŠVP	29
6.3 PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA DĚTÍ	30
6.4 ZPŮSOB ZAJIŠTĚNÍ INDIVIDUALIZACE VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ	30
6.5 POPIS A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ	31
7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	33
7.1 DĚTI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	76
7.2 DĚTI S ODLOŽENOU ŠKOLNÍ DOCHÁZKOU	81
7.3 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ MLADŠÍCH 3 LET	81
8 AUTOEVALUAČNÍ SYSTÉM	83
8.1 AUTOEVALUACE UČITELŮ A VEDENÍ ŠKOLY	84

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název školy: Mateřská škola Ostrava – Dubina, A. Gavlase 12A
Zřizovatel: Statutární město Ostrava, ÚMOB Ostrava – Jih, tel. 599 444 444
Ředitelství: Mateřská škola, A. Gavlase 12A, Ostrava – Dubina, 700 30
IČO: 75029880
Bankovní spojení: 15033761/0100
IZO: 103 144 706
Ident. práv. osoby: 674 000 447
Právní forma: příspěvková organizace
Zařazení do sítě škol: 01. 01. 2003
Součástí školy: Mateřská škola J. Maluchy 13, Ostrava – Dubina
Telefon. spojení: MŠ A. Gavlase 12A – 596 711 301, 774 600 376
MŠ J. Maluchy 13 – 596 723 767, 776 003 767
e-mail: ms.gavlase@cmail.cz ,
www: www.sedmikraskaapampeliska.cz
Přehled hlavní činnosti: předškolní vzdělávání dětí
Ředitelka školy: Bc. Šárka Ostrá
Stat. zást. řed. MŠ: PaedDr. Jana Navrátilová
Zástupce řed. MŠ: Martina Navrátilová
Platnost dokumentu: 31. 08. 2025
Zpracovatel ŠVP: Bc. Šárka Ostrá, PaedDr. Jana Navrátilová

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Základní ustanovení

Mateřská škola Ostrava-Dubina, A. Gavlase 12A příspěvková organizace (dále jen „škola“) byla zřízena jako samostatný právní subjekt k 01. 01. 2003 a má identifikační číslo IZO: **103 144 706**, identifikátor právnické osoby: **674 000 447**, IČ: **75 029 880**

Škola byla zařazena do sítě škol rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje č. j. MSK 562 14/2006 ze dne 29. 03. 2006 podle § 13a, odst. 2 písm. a) zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších úprav včetně novely č. 284/2002 Sb.

Ředitelství příspěvkové organizace se nachází v budově MŠ A. Gavlase 12A, kde má kancelář i ekonomka organizace. Ředitelkou mateřské školy je Bc. Šárka Ostrá, její statutární zástupkyní PaedDr. Jana Navrátilová.

Příspěvková organizace vznikla sloučením dvou mateřských škol – Mateřské školy A. Gavlase 12A a Mateřské školy J. Maluchy 13 v Ostravě-Dubině dne 01. 01. 2003. MŠ A. Gavlase 12A je v provozu od roku 1989, MŠ J. Maluchy 13 od roku 1991. Zřizovatelem příspěvkové organizace je Úřad městského obvodu Ostrava-Jih

Hlavní činností příspěvkové organizace je dle zřizovací listiny zabezpečování předškolní výchovy, kterou se rozumí zabezpečení uspokojování přirozených potřeb dítěte a jeho rozvoj osobnosti. Vzdělávání dětí probíhá v součinnosti rodiny s mateřskou školou.

2.2 Umístění a charakteristika budovy školy

Obě mateřské školy mají hygienickým normám vyhovující sociální a hygienické zázemí. Nachází se v centru sídlištní výstavby, jsou stavebně identické, pavilonového typu, sestávající vždy ze tří budov, které jsou propojeny koridory. Každá MŠ má 5 tříd, z toho je vždy jedna třída speciální, zaměřená na vzdělávání dětí s vadami řeči. Jednotlivé třídy mají samostatnou šatnu, umývárnu a sociální zařízení, prostornou třídu s hernou a kuchyňkou pro přípravu jídla. Třídy jsou označeny kresleným znakem, jsou velmi vkusně a moderně vybaveny, s ohledem na věkovou skladbu dětí. Děti se výrazně podílejí na estetické úpravě tříd, i všech ostatních prostor škol. Ve všech třídách MŠ je bezdrátový přístup k internetu. Učitelky mají k dispozici počítače, které využívají pro práci a komunikaci s rodiči.

Kapacita mateřských škol je určena na základě ustanovení § 2 vyhlášky 14/2005 Sb. O předškolním vzdělávání a § 23 zákona 561/2004 Sb. Školského zákona na počet 270 dětí – na každou z mateřských škol 135 dětí. Prostory a vnitřní uspořádání školy splňují hygienické požadavky pro provoz předškolního zařízení, pro tento počet dětí. Běžné třídy jsou naplňovány do maximálního počtu 28 dětí, třídy speciální do počtu 14 dětí. Výjimku na tento počet dětí uděluje na žádost ředitelky školy zřizovatel.

Personální část, která je v přízemí jednoho z pavilónů každé mateřské školy tvoří: kancelář ředitelky školy a personalistky nebo st. zástupkyně ředitelky MŠ, ekonomky (na MŠ A. Gavlase 12A), vedoucí školní jídelny, studovna pedagogů, šatny personálu, prádelna, sklady a další manipulační prostory. V tomto traktu se nacházejí prádelny a školní jídelny, které splňují jak hygienické, tak materiální požadavky a jsou plně vybaveny nerezovým programem. Prádelny v obou MŠ jsou vybaveny pračkami a využívány především k praní a žehlení drobného prádla a záclon. Péči o ostatní prádlo byla pověřena firma – především z ekonomických důvodů.

Obě mateřské školy mají poměrně velkou zahradu, jejímž vybavením jsou pískoviště s lavičkami (pro každou třídu jedno pískoviště), kolotoče, průlezkové prvky, houpačky a atraktivními moderními hracími prvky. Zahrady jsou dostatečně osázeny zelení – keři a stromy. V zadním traktu mateřských škol je umístěna letní umývárna s WC. Mobiliiare zahrad a venkovní plochy jsou udržovány tak, aby splňovaly hygienické a bezpečnostní normy. O zahrady pečují jak zaměstnanci MŠ, tak klienti Probační a mediační služby ČR v Ostravě. Pískoviště jsou průběžně prokypřována, písek obměňován a jako ochrana proti znečištění jsou k dispozici speciální sítě. Nezávadnost a bezpečnost zahradního mobiliáře pravidelně kontroluje pověřená osoba a stav zapisuje do deníku kontrol. Školní zahrady jsou na obou pracovištích vybaveny vyvýšenými záhony a prostřednictvím prožitkového učení u dětí rozvíjí manipulační dovednosti, environmentální znalosti a zdravý styl života.

Provoz MŠ je od 06:00 do 17:00 hod. Provozní doba je vždy aktuálně ustanovena, na základě projednání a schválení zákonnými zástupci, na schůzce k zahájení školního roku. Školní rok v mateřské škole začíná 1. září a končí 31. srpna každého kalendářního roku. K omezení nebo přerušení provozu může dojít pouze na základě platných legislativních předpisů – vyhl. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání.

Děti jsou přijímány k předškolnímu vzdělávání přijímacím řízením, jednak v době řádného zápisu, a také v průběhu školního roku dle kapacitních možností MŠ. Pro přijímání dětí jsou stanovena kritéria, dle kterých jsou děti přijímány ve chvíli, kdy je žádostí o umístění do MŠ více než volných míst. Zákonní zástupci dětí podají na příslušnou mateřskou školu žádost (příhlášku) a jsou vyzkoušeni o výsledku přijímacího řízení písemným rozhodnutím. Zpravidla jsou přijímány děti předškolního věku od 2 let se schválením pediatra.

Děti profilující se v jazykové, pohybové či estetické oblasti, mohou po dobu předškolního vzdělávání bezplatně využívat účasti v nadstandardních aktivitách, dle aktuální nabídky. Tyto aktivity jsou rovněž zaměřeny na rozvoj talentovaných, nadaných a mimořádně nadaných dětí. Nadstandardní aktivity probíhají na školách v průběhu týdne.

V mateřské škole Aloise Gavly 182/12a je k dispozici pro děti školní dílna, kde mají děti možnost se seznámit praktickým způsobem s řemesly, získat úctu ke tradicím, k manuální lidské práci a významně si rozvinout manipulační, motorické dovednosti, kreativitu a podnikavost.

Škola se pravidelně zapojuje do projektů spolufinancovaných statutárním městem Ostrava v oblasti rozvoje kvality školství a v oblasti vzdělávání a talentmanagementu.

V obou školách jsou zřízeny třídy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami podle § 16 ŠZ. V těchto třídách pracují s dětmi učitelky MŠ se vzděláním v oboru speciální pedagogiky s dohledem SPC, klinického logopeda, s asistentem pedagoga, popřípadě osobním asistentem dítěte.

Obě mateřské školy mají uzpůsobenou jednu třídu pro děti mladší 3 let. Tyto třídy jsou vybaveny pomůckami, hračkami a nábytkem pro děti této věkové skupiny.

Všechny třídy jsou vybaveny dostatečně digitálními pomůckami podle věkového složení tříd.

Mateřská škola J. Maluchy 13 i A. Gavly 12A pracují podle školního vzdělávacího programu „*Hravě objevujeme svět očima dětí*“. Obě mateřské školy spolupracují s odbornými pracovišti i veřejnými institucemi a občanskými sdruženími (ZOO Ostrava, Občanské sdružení VITA, Policie ČR, Hasičský sbor v Ostravě-Hrabůvce, občanské sdružení FAUST, Středisko volného času Ostrava-Jih, OU, ZŠ, ZUŠ, Knihovna města Ostravy...). Organizaci byl dne 01. 09. 2014 udělen statut **Fakultní instituce Ostravské univerzity v Ostravě**. Spolupráce probíhá dle reciproční smlouvy.

Výše úplaty za předškolní vzdělávání v MŠ je stanoveno vždy aktuálně k 01. 09. daného školního roku, stravné na jeden den pro dítě je rozlišeno dle věku dítěte a jeho výše je určena požadavky MŠ, s ohledem kalkulací cen dodavatelů. Školné i stravné je hrazeno zákonnými zástupci bezhotovostně (v hotovosti pouze na základě osobní domluvy) v předem určeném termínu. O případných změnách jsou rodiče včas a s předstihem informováni v šatnách dětí, na úřední desce školy a webových stránkách školy. Za výběr stravného zodpovídá na jednotlivých školách vedoucí jídelny, za výběr úplaty zodpovídá ekonomka školy.

Mateřská škola úzce spolupracuje se zákonnými zástupci dětí. Ti mohou připomínkovat dění v MŠ, podávat náměty a osobně se zúčastňovat akcí MŠ. Pedagogické týmy obou mateřských škol každoročně připravují pro zákonné zástupce a děti atraktivní akce, jako jsou společné tvořivé dílny, školní akademie, zahradní slavnosti, Den dětí apod.

Cílem všech zaměstnanců MŠ je – ve spolupráci s rodinou – šťastné, spokojené dítě, které je připravené na bezproblémový vstup do dalšího života. Prioritou vedení je sestavit ze všech zaměstnanců školy kooperující a zapálený pracovní tým.

3 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ŠKOLY

3.1 Organizační schéma školy:

- Ředitelka školy
- Statutární zástupkyně školy
- Zástupkyně ředitelky školy
- Učitelky
- Pedagogický asistent, osobní asistent, školní asistent
- Ekonomka
- Školnice
- Vedoucí školní jídelny
- Vedoucí kuchařky
- Kuchařky
- Pomocné kuchařky

3.2 Organizační členění

Mateřská škola má zpracovanou svou organizační strukturu a organizační řád školy, které jsou součástí ŠVP. Mateřskou školu vede a v právních záležitostech zastupuje ředitelka školy. Ředitelka školy má sídlo v MŠ A. Gavlase 12A. Ředitelku školy plně zastupuje ve všech záležitostech statutární zástupkyně ředitelky školy, řídí chod MŠ J. Maluchy 13. V MŠ A. Gavlase působí zástupkyně ředitelky MŠ A. Gavlase 12a, která zastupuje ředitelku v organizačních záležitostech.

Obě zástupkyně ředitelky MŠ zodpovídají za průběžné řešení směn pedagogů, jejich zastupování v době nemoci, studijního volna a jiné nepřítomnosti. Zastupují ředitelku školy v době její nepřítomnosti v neodkladných záležitostech a zajišťují organizační chod školy. Předávají informace vedení ostatním pedagogickým zaměstnancům a sbírají požadované podklady pro ředitelku školy. Zástupkyně pracují zpravidla na opačné směně než ředitelka.

Zvýšená pozornost je také věnována uvádění začínajících učitelek do praxe. Tyto učitelky mají určenou uvádějící učitelku a jsou povinny zpracovávat přípravu k výchovně vzdělávací práci. Začínající učitelky získávají další zkušenosti hospitační činností u zkušenějších kolegyně a řídí se dle plánu „Profesní růst a uvádění začínajících učitelek do praxe“.

Za práci ve speciálních logopedických třídách odpovídají učitelky s kvalifikací speciální pedagog. Ti spolupracují s SPC a klinickými logopedy a předávají aktuální informace ředitelce školy. Pedagogičtí asistenti nebo osobní asistenti se řídí pokyny učitelky ve speciální třídě nebo učitelky v běžné třídě.

Ekonomickou stránku školy, personální dokumentaci a předávání podkladů pro zpracování mezd zpracovává ekonomka. Vedoucí školních jídelen řídí práci vedoucích kuchařek, kuchařek a pomocných kuchařek. Vedoucí kuchařky organizují přípravu stravy a řídí práci kuchařek a pomocných kuchařek. Za úklid a hygienickou nezávadnost školy zodpovídají na každé škole tři školnice. Povinnosti a pravomoci jednotlivých zaměstnanců stanovují pracovní náplně. Zpravidla jednou za měsíc se koná porada vedení, kde se sejdou vedoucí zaměstnanci. Kontrolují plnění pracovního plánu a probírají strategii na další období. Všichni zaměstnanci škol jsou způsobilí vykonávat svou práci.

V organizaci pracují pedagogové, správní zaměstnanci a zaměstnanci školní jídelny

Rozsah povinností zaměstnanců, vymezení jejich práv a odpovědností stanoví pracovní smlouvy, náplně práce.

Pracovněprávní vztahy zaměstnanců školy se řídí obecně závaznými právními předpisy, a v jejich intencích eventuálně vydanými předpisy a pokyny MŠMT a krajského úřadu.

Mzdové podmínky zaměstnanců školy stanoví právní předpis, především zákon č.564/2006. o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 106 odst. 4, písmeno i) Zákoníku práce, je zaměstnanec povinen podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. Zaměstnavatel nebo vedoucí zaměstnanec je v případě pochybnosti o způsobilosti zaměstnance vykonávat práci oprávněn požadovat, aby se zaměstnanec podrobil zjištění, zda není pod vlivem

3.3 Řízení školy a vedení školy, kompetence

- Státní správu vůči škole realizuje Krajský úřad Moravskoslezského kraje, samosprávu pak obec Úřad městského obvodu Ostrava - Jih, která je zřizovatelem
- Ředitelka jedná za školu jejím jménem ve všech právních vztazích, do kterých škola může vstupovat. Její povinnosti jsou dvojí:
 - je garantem úrovně vzdělávacích činností
 - jako vedoucí organizace, kde povinnosti stanoví občanský zákoník, zákoník práce, obchodní zákoník, předpisy finančního práva a Školský zákon zodpovídá za jejich dodržování
- Ředitelka jmenuje statutárního zástupce ředitele školy a ostatní vedoucí pracovníky.
- Vnitřní organizační strukturu školy stanoví organizační řád školy, který vydává ředitelka školy.
- Ředitelka a zástupkyně ředitelky školy zpracovávají školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními pedagogy. Kontrolní a evaluační činnost zahrnuje všechny stránky chodu školy.

- Ředitelka podporuje a motivuje účast všech zaměstnanců na rozhodování o zásadních otázkách provozu školy.
- Ředitelka spolupracuje úzce se zřizovatelem, OU, ZŠ, SPC, ZUŠ, a ostatními institucemi poskytujícími pomoc při řešení individuálních vzdělávacích problémů dětí.
- Pedagogové školy jsou kvalifikovaní, ředitelka podporuje profesní a osobní růst pedagogů.
- Příspěvková organizace má dvě logopedické třídy, které vedou speciální pedagogové.
- Pracovní tým pracuje na základě jasně stanovených pravidel, je vytvořen funkční informační systém.

3.4 Pedagogický tým školy

V běžných třídách pracují učitelky s kvalifikací v oboru předškolní pedagogiky. Ve speciálních třídách působí učitelky MŠ s kvalifikací ve speciální pedagogice a asistenti pedagoga s kurzem pro asistenty pedagoga, nebo příslušnou kvalifikací.

3.5 Profesionální rozvoj pedagogů

- **Vytváření podmínek pro dosažení plně kvalifikovaného pedagogického sboru.**

S přihlédnutím k platné legislativě bude vedení školy dbát na požadovanou kvalifikaci pedagogických zaměstnanců.

Vedení školy bude vytvářet organizační předpoklady pro úspěšné studium pedagogických zaměstnanců školy, kteří se rozhodli svou kvalifikaci zvyšovat nebo rozšiřovat.

- **Vytváření podmínek pro odborný rozvoj pedagogických zaměstnanců**

Vedení školy každoročně vyčlení v rámci rozpočtu školy takový objem finančních prostředků, aby mohl být naplánován základní cíle plánu personálního rozvoje školy.

Aby odborný rozvoj zaměstnanců školy mohl probíhat v co největší míře, bude vedení školy usilovat o zapojení školy také do programů a projektů, které budou DVPP realizovat bezúplatně – MAP ORP II, NPI, OSU ad.

Pedagogičtí zaměstnanci školy budou ve všech oblastech, které budou ministerstvem stanoveny jako prioritní, využívat nabídky projektů DVPP a programů institucí zabývajících se DVPP

Vedoucí zaměstnanci školy na všech úrovních řízení budou podporovat odborný rozvoj pedagogů a vhodnou organizací vytvářet prostor pro účast pedagogů na akcích DVPP.

- **Vzdělávání vedoucích zaměstnanců školy**

Vedoucí zaměstnanci budou v rámci DVPP průběžně zvyšovat své odborné zkušenosti zejména v oblasti školského managementu. Ředitelka školy a zástupce ředitelky školy se budou účastnit seminářů a školení v oblasti právní poradny, legislativních změn a odborných pedagogických center / PPP, SPC.../.

- **Vzdělávání pedagogických zaměstnanců v oblasti digitalizace ve vzdělávání**

Učitelé se budou vzdělávat v oblasti informačních a komunikačních technologií- obsluha interaktivních tabulí vyškolení po dodání interaktivní tabulí do MŠ. Zřízení školních pracovních emailů a domény pro všechny pedagogické pracovníky. Zřízení přístupu pro všechny pedagogické pracovníky do školního informačního systému „Správa MŠ“ – sdílení zkušeností. Dále budou využívat možnosti školení dle nabídky vzdělávacích institucí a projektů.

- **Vzdělávání pedagogických zaměstnanců v oblasti cizích jazyků**

Učitelé, kteří pracují s dětmi v oblasti seznamování se s cizími jazyky, budou motivováni ke zvýšení své jazykové a metodické úrovně. / Nákup atraktivních pomůcek, knižních publikací ev. Účastí na vzdělávacích kurzech a seminářích. /

- **Vzdělávání pedagogických zaměstnanců v dalších oblastech dle potřeb školy**

Jako prioritní oblasti vzdělávání se vzhledem situaci, v jaké se nachází české školství a sama škola, stanovují:

- Vzdělávání dětí od 2- 3 let- využití finančních prostředků z,, Šablon‘‘.
- Vzdělávání v oblasti integrace žáků a práce s žáky vyžadujícími ve zvýšené míře individuální přístup.
- Vzdělávání v oblasti čtenářské, polytechnické a matematické gramotnosti
- Vzdělávání v oblasti školního klimatu, komunikace a multikulturní výchovy.

Vzdělávání v ostatních oblastech DVPP vedoucích k prohloubení odborností učitelů ve specializaci, kterou vyučují, zejména zaměřené na pedagogické inovace jako jsou:

- Nové formy a netradiční metody vyučování a práce s žáky.
- Rámcový a školní vzdělávací program školy.

4 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky vzdělávání v naší MŠ jsou legislativně vymezeny příslušnými právními normami - školský zákon, zákon č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (a příslušné prováděcí předpisy), vyhláška o předškolním vzdělávání, vyhláška o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a o vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, vyhláška o bezpečnosti a ochraně zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, vyhláška o poskytování preventivních a poradenských služeb ve školství a typech školských poradenských zařízení, vyhláška o školním stravování, vyhláška o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, vyhláška o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků, nařízení vlády, kterým se stanoví míra vyučovací činnosti a pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků ve školách a školských zařízeních, vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, vyhláška o organizaci školního roku, popř. další související předpisy.

4.1 Analýza podmínek školy

Systém vzdělávání na naší škole je založen na aktivní účasti dětí, na jejich tvořivosti, na nových vyučovacích metodách a strategiích učitelů. K tvorbě školního vzdělávacího programu jsme přistoupili po podrobné analýze podmínek školy. Podkladem analýzy se staly vlastní materiály školy – Vlastní hodnocení mateřské školy, Výroční zpráva, analýza SWOT, dotazníky učitelů, sebereflexe učitelů a dotazníky pro rodiče.

Ke zpracování jsme si vytvořily vlastní dotazníky. Při vypracování a vyhodnocení otázek spolupracovaly ředitelka školy, statutární zástupkyně a vedoucí učitelka. Dotazníky byly vyplňovány anonymně. Měly formu uzavřených otázek.

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Rizika	Psychosociální podmínky
<i>klima škol je klidné, příjemné, vzbuzující důvěru a pohodu</i>	při hospitační činnosti se často projevuje předimenzování počtu činností a snaha předvést co nejvíce	<i>práce na dobrém jménu školy (propagace, akce pro veřejnost)</i>	při předimenzování činností pedagogem – stres pedagoga z neúspěchu, rozptýlená pozornost dětí; nezkušenost začínajících učitelů.	
<i>vztahy mezi všemi účastníky vzdělávání jsou otevřené, založené na vzájemné důvěře a spolupráci</i>	Hodnocení vlastní práce učitelů (v kladném i záporném smyslu); průběžná obměna ped. sboru	<i>využívání kurzů a školení v oblasti komunikace, sebereflexe; předávání zkušeností, vzájemné hospitace, stáže</i>	vznik stresové situace pro dítě při změně prostředí-při dělení, zastupování.	
<i>všechny nastupující děti mají možnost postupně adaptace na nové prostředí i se zákonným zástupcem</i>	nedostatek komunikačních dovedností v tomto směru; jazyková vybavenost	<i>týmová spolupráce pedagogů a ostatního personálu.</i>	svízelná komunikace s rodiči, kteří neovládají český jazyk a možnost z toho vyplývající nepochopení jejich připomínek a požadavků	
<i>prostředí školy je bezpečné, motivující jak vysokou estetickou úrovní, tak materiální vybaveností</i>	přílišná skromnost, zájem učitelů o zpracovávání projektů jen u asi 5 - 6 učitelů	<i>spolupráce s občanskými sdruženími a SPC, OU, OSPOD, dotace, MAP ORP</i>	nedostatek finančních prostředků, neúspěch v přidělování dotací	
<i>je respektováno individuální tempo dětí, činnosti pro děti jsou pochopitelné, přiměřené a zajímavé a dětem blízké</i>	stálý problém dělení tříd a zastupování, které je způsobeno čerpáním dovolených, studijního voľa, PN, péče o nemocného člena rodiny.	<i>zprostředkování pomoci rodičům ve svízelné situaci s odpovídajícími institucemi</i>	neochota spolupracovat a neobjektivita rodičů, utajování závažných informací	
<i>všechny děti mají stejnou šanci a možnost se účastnit a rozhodovat o aktivitách třídy.</i>	jednostrannost zaměření dítěte	<i>organizace akcí pro rodiče a děti – posilování soudržnosti se školou</i>	někdy rodiče nedokáží dodržovat nastavená pravidla při edukační činnosti	
<i>nabídka komunikace mezi zákonnými zástupci a školou je řízena plánem a strategií spolupráce se zákonnými zástupci</i>	občanská neinformovanost rodičů, nezájem	<i>vyhledání možného ochotného překladatele, podpůrné organizace</i>	nepochopení – požadavky v rozporu se školským zákonem	
<i>pedagogická komunikace mezi učiteli a dětmi je vedena tak, aby byla přiměřená, srozumitelná a přispívala k přirozené autoritě učitele a zaručující dostatek osobní svobody dítěte</i>	nedostatek pedagogických komunikačních dovedností	<i>využití dalšího vzdělávání, vzájemné hospitace učitelů</i>	přílišná volnost dětí bez dodržování pravidel, zejména v domácím prostředí	
<i>mateřskou školu navštěvují děti z rozličných sociokulturních podmínek a různých národností a s různými zdravotními omezeními</i>	nedostatek informací, jazyková nevybavenost	<i>spolupráce s jinými odbornými institucemi, úzká spolupráce s rodiči, s OSPOD</i>	neschopnost zkontrolovat obsah sdělení v jiném jazyce; absence osobních asistentů; neobjektivnost poskytnutých informací ze strany rodičů	

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Rizika	Věcné podmínky
<i>vnitřní i venkovní prostory jsou dostatečně velké, odpovídající bezpečnostním a hygienickým normám, které jsou určeny pro MŠ.</i>	stále se vyskytující vandalismus, který poškozuje budovy i zahrady škol, pravidelně se opakující problém s údržbou zahrad a přístupu do MŠ v zimním období, poškozování zateplení zvířaty	<i>získávání finančních prostředků prostřednictvím projektů a sponzorů, spolupráce s PaMS ČR a Městskou policií, spolupráce s rodiči a veřejností při dohledu nad školou – oznamování viděného vandalismu</i>	hrozící úraz v době uzavření školy, neschválení projektu.	
<i>vnitřní interiéry a prostory pro děti jsou vybaveny moderně a na dobré estetické úrovni. Dětský nábytek je variabilní, bezpečný a přiměřený dětem dané věkové skupiny</i>	problémy s reklamací nekvalitních výrobků	<i>spolupráce s rodiči při zajišťování drobných oprav hraček, sledování nových trendů</i>	nevrácení opravené hračky, ani její náhrady	
<i>prostředí pro děti je podnětné, zajímavé vstřícné a obsahově bohaté, zajišťuje možnost potřebné intimity, děti spoluvytvářejí prostředí třídy vlastními výtvary</i>	hořlavost materiálů výzdoby tvořené dětem	<i>pravidelná obměna zaručující stálou atraktivitu prostředí</i>		
<i>ve všech třídách je dostatek hraček a učebních pomůcek, které se neustále doplňují, dle potřeb i požadavků samotných dětí</i>	časté poškozování hraček dětmi	<i>spolupráce s rodiči na drobných opravách hraček</i>	neochota rodičů při žádosti o spolupráci	
<i>učitelky přistupují k vytváření věcných podmínek tvořivě, aktivně a s ohledem na individuální zvláštnosti dané skupiny dětí.</i>	nízká úroveň počítačové gramotnosti starších učitelek, zvyšující se nároky	<i>inspirace z různých informačních zdrojů</i>	nedostatek finančních zdrojů	

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Rizika	Personální podmínky
<i>všichni pedagogičtí zaměstnanci jsou kvalifikováni nebo mají zájem kvalifikaci rozšiřovat nebo zvyšovat, chovají se a jednají profesionálním způsobem</i>	malá aktivita při individuálním vyhledávání vhodné odborné literatury	<i>zvyšování a doplňování kvalifikačních předpokladů</i>	nedostatek finančních prostředků na pokrytí všech požadavků zaměstnanců na semináře a školení	
<i>speciální třídy jsou vedeny speciálními pedagogy</i>	při přijetí nového pedagoga je nutný čas na zapracování	<i>předávání poznatků ze seminářů a samostudia v samostatném bloku v rámci pedagogické rady</i>	malá kapacita volných míst na VŠ; odchod učitelky MŠ na MD během školního roku.	
<i>příznivé věkové složení zaměstnanců v širokém věkovém složení</i>	časté změny v kolektivu způsobené dlouhodobou PN a čerpání MD	využití ověřených absolventek OU, praktikujících v našich MŠ	nedostatek zkušeností začínajících učitelek	
<i>zastoupení muže v kolektivu</i>	chybějící mužský element v pedagogickém týmu.	spolupráce s OU	nedostatek zájemců o studium, odchod muže s finančních důvodů	
<i>převažuje týmová spolupráce, školy kooperují a případné problémy řeší společně</i>		Pedagogické a provozní porady, konzultace učitelek obou škol		
<i>všichni pedagogičtí zaměstnanci se aktivně zapojují do tvorby ŠVP, zpracovávají třídní projekty a pracují v souladu s ŠVP</i>	Časté změny a novinky v legislativě, povinná digitalizace	Pedagogické a provozní porady, konzultace učitelek obou škol	nedostatečné vybavení a finanční náročnost, výpadky připojení	
<i>vzdělávání pedagogů probíhá dle plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků</i>	Finanční náročnost školení	Možnosti bezplatného školení z MAP ORP	Výběr vzdělávacích akcí zdarma neodpovídá poptávce	
<i>ředitelka sleduje profesní růst pedagogických i ostatních zaměstnanců</i>	Zájem jen u několika zaměstnanců	Spolupráce s OSU	organizační změny při zastupování studujícího	
<i>Implementace zkušeností ze zahraničních stáží v MŠ EU</i>	Vysoké počty na pedagoga, absence osobních asistentů	<i>Zavedení ověřených zkušeností</i>	nepochopení učitelů a zákonných zástupců některých netradičních postupů.	

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Rizika	Spolupráci se zákonnými zástupci
<i>součástí ŠVP je vypracován plán spolupráce se zákonnými zástupci – poskytování informací rodičům – nástěnky, úřední deska školy, sociální sítě ad. www.stránky</i>	verbální zdatnost pedagogů ke srozumitelné pedagogické argumentaci, ochota při organizaci akcí pro rodiče a děti,	<i>osvětová činnost a přednášková činnost</i>	nedostatečný zájem ze strany rodičů, nesledování informací	
<i>možnost sledování dítěte při vzdělávání a možnost podílet se aktivně na všech akcích a dění školy, velká nabídka akcí školy pro rodiče a děti – např. tvůrčí dílny</i>	ochota zákonných zástupců přijít na schůzku, konzultaci v době mimo vzdělávání dětí	<i>realizace projektů s aktivním zapojením rodičů.</i>	neinformovanost rodičů	
<i>taktní, ale otevřené jednání pedagogů se zákonnými zástupci, profesionální postup při řešení jejich problémů, ochota ke zprostředkováním odborné pomoci</i>	objektivita zákonných zástupců při posuzování problémů dítěte, zejména jeho školní zralosti	<i>osvěta pro rodiče – přednášky, seznamování s odbornou literaturou</i>	Zrušení odkladů, zařazení nezralého dítěte do základní školy	
<i>důvěra zákonných zástupců k pedagogům při formálních i neformálních rozhovorech</i>	vyhledávání nových forem spolupráce se zákonnými zástupci	<i>nabídka pomoci při řešení problémů</i>	neakceptování odborných rad a doporučení	
<i>profesionální přístup a podpora dětem ze znevýhodněného sociokulturního prostředí a problematického rodinného zázemí</i>	chybějící zprávy že šetření oddělení OSPOD, zatajování informací před MŠ, chybějící kontakty na zákonné zástupce, časté měnění tel. čísla, stěhování	<i>Spolupráce s OSPOD, schůzky se zákonnými zástupci společně s neziskovými podpůrnými skupinami, snaha o zpětnou vazbu</i>	zábrany při poskytování pravdivých informací; nepředávání zpráv od odborných institucí	
<i>přednášková činnost pro rodiče – zajištěna fundovaným pedagogem z řad pedagogů škol.</i>	nezájem rodičů	<i>motivační pohovor</i>	nezájem rodičů implementovat odborné rady a podněty do výchovy svých dětí	
<i>Podpora dětí ohrožených školním neúspěchem prostřednictvím spolupráce školního asistenta s rodinou dítěte.</i>	nezájem rodičů	<i>poskytnutí nepedagogické podpory přímo v rodině dítěte, zprostředkování komunikace s rodinou, komunitou.</i>	nezájem a odmítání zákonných zástupců dětí.	

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Rizika	Systém a organizace chodu školy
<i>součástí ŠVP je organizační řád školy, který je dostatečně flexibilní</i>	častá chyba pedagogů – přílišná předimenzovanost nabízených činností, která způsobuje problém s dostatkem času k dokončení činnosti a navázání na započatou hru	<i>využití způsobu práce alternativních škol – modernizace vzdělávání dětí</i>	snížený zájem dětí o činnost, stres učitele	
<i>organizace dne pro děti je pružná s možností absolutnímu přizpůsobení danému kolektivu dětí</i>	nedostatečná důslednost při dodržování stanovených pravidel, nevyváženost spontánních a řízených činností	<i>úzká spolupráce třídních učitelek, respektování zvláštností a zájmů dané skupiny dětí</i>	adaptace dětí na nového, zastupujícího pedagoga	
<i>jsou dodržovány stanovené počty dětí</i>	Absence asistentů na třídách a překrývání učitelek v malé míře	<i>efek. přistupovat k využití a rozložení přímé vyučovací činnosti uč, využívat zástupců za nepřítomnosti uč.</i>	Při větším překryvu učitelek bude nutné spojovat třídy ráno a odpoledne	
<i>je respektován a po konzultaci se zák. zástupci realizován adaptační proces</i>	obtížná spolupráce s některými rodiči dětí, u kterých se vyskytl problém / např. dysfázie, autismus/ - popírání skutečnosti, nespolečná spolupráce s SPC, neakceptování doporučení SPC/	<i>využití spolupráce SPC, osvěta</i>	práce s nedostatečnými informacemi o odborném přístupu k dítěti	
<i>každá třída má vypracován svůj TVP, který je přizpůsoben danému kolektivu a potřebám dětí</i>	Delší přizpůsobení novému RVP PV	<i>možnost přizpůsobení obsahu potřebám dětí se SPU</i>	chybějící osobní asistent	
<i>učitelky dávají d. možnost potřebného klidu, usilují o vzbuzování pocitu bezpečí, důvěry a spokojenosti</i>				
<i>vzdělávací nabídka dává d. dostatek možností pro spon. a řízené čin. s uplatněním různých forem práce, s důrazem na jejich aktivní účast a respektováním jejich tempa a ind. zvláštností</i>	Při vyšším počtu nelze zajistit individuální přístup všem dětem	Větší využití a návaznost na diagnostiku		
<i>pro vzdělávání dětí je vytvořeno velmi dobré mat. zázemí a podnět prostředí, děti mají volný přístup ke hračkám.</i>	děti se nedokáží samostatně rozhodnout při výběru hračky z velké a různorodé nabídky	<i>motivační rozhovor s dítětem</i>	neodhadnutí momentálního zájmu a potřeb dítěte	

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Rizika	Řízení MŠ
<i>součástí ŠVP je přehledný a fungující organizační řád a organizační schéma, jasná a přehledná náplň práce, určení specifických úkolů zaměstnanců</i>	velký počet zaměstnanců; neochota některých zaměstnanců	<i>iniciativa zaměstnanců při reprezentaci školy a vyhledávání možných nových kontaktů na odborníky</i>	aktivita stále stejných zaměstnanců	
<i>převažuje týmová práce, která je podpořena odpovídajícím informačním systémem, na tvorbě ŠVP se podíleli všichni pedagogové a svým dílem i ostatní zaměstnanci</i>	nevyužití potenciálu všech zaměstnanců	<i>studium, samostudium a využití dalšího vzdělávání</i>	nepochopený a negativní přístup k zadaným úkolům	
<i>vzájemná kooperace mezi školami, možnost zastoupení – vždy je přítomen některý z vedoucích zaměstnanců na každé škole, úzká spolupráce ved. zam</i>	Malá samostatná spolupráce zaměstnanců na obou pracovištích, neochota během roku se z vlastní iniciativy zapojit do akcí na druhém pracovišti	<i>Možnost vzájemné hospitace, společné akce</i>	Zapojení se stále stejných zaměstnanců	
<i>zaměstnanci mají dostatek prostoru pro vlastní iniciativu – náměty připomínky</i>	Neochota vystoupit s návrhem na společných poradách, neochota zapojení všech	<i>Možnost vyjádřit se k návrhům, například anonymně, elektronický dotazník</i>	V anonymních dotaznících nelze podat zpětnou vazbu konkrétní osobě, zdlouhavé	
<i>úzká spolupráce se zřizovatelem, ZŠ, ZUŠ, SVČ, DD, OU, s obč.sdr., SPC a dalšími subjekty a odborníky při řešení problémů</i>	Mnoho nových legislativních změn	<i>Společné schůzky ad.</i>	nepochopení	

4.2 Věcné podmínky

Mateřské školy jsou pětitřídní, pavilónového typu. Technický stav budov je ještě uspokojivý, ale vyžaduje již průběžné opravy. V dalším období je nutno, ve spolupráci se zřizovatelem, dokončit plánované renovace a opravy především MŠ J. Maluchy 13, a plotu MŠ A. Gavlase. Budova MŠ A. Gavlase prošla celkovou rekonstrukcí včetně zateplení.

Každý ze tří pavilonů je dvoupodlažní. V prvním pavilonu je v přízemí správní trakt s kuchyní, prádelnou, kanceláři a sborovnou. V druhém podlaží je třída dětí. Ve druhém a třetím pavilonu jsou vždy dvě třídy dětí. V horním patře třetího pavilonu se nachází třída pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato třída je nadstandardně vybavena pomůckami, včetně nácvikových zrcadel pro individuální i skupinovou práci s dětmi a interaktivní tabulí. Každá třída má svůj zvláštní vchod. Pavilony jsou propojeny v každém podlaží koridory.

MŠ má dva venkovní sklady, které jsou určeny a využívány ke skladování hraček a venkovního nábytku. Mateřská škola má venkovní WC a umývárnu, do které je vstup ze zahrady. Všechny třídy sestávají ze dvou velkých místností, které slouží k celodennímu pobytu dětí, kuchyňka pro výdej jídla, WC, umývárnu, šatnu dětí a učitelek. Šatny učitelek mají sociální zázemí. Při vstupu do třídy je výlevka a sklad čisticích prostředků, do kterých děti nemají přístup. Prostory MŠ jsou vyhovující, třídy dostatečně velké a světlé. Mateřská škola je napojena na dálkové topení a dodávku teplé vody.

Kolem mateřské školy je poměrně velká školní zahrada, která je osázená stromy a keři. Na zahradě je asfaltové hřiště, pět pískovišť s dřevěnými lavičkami, které jsou chráněny před znečištěním ochrannými sítěmi. Zahrada je vybavena kolotoči, průlezkami a houpačkami a ostatním novým mobiliářem. O čistotu a ošetřování keřů na školní zahradě pečují zaměstnanci školy, klienti PaMS ČR, trávu kosí firma sjednaná zřizovatelem. Prádelna MŠ pracuje jen v omezeném provozu – praní drobného prádla, závěsů a záclon. Praní ložního prádla a OOPP zajišťuje firma. Špinavé a čisté prádlo je skladováno odděleně v souladu s hygienickými normami.

Kuchyň je vybavena nerezovým programem, konvektomatem, dostatečným množstvím ledniček, mrazniček a nerezových pracovních stolů. V kuchyni a na sociálním zařízení pro kuchařky jsou pořízeny bezdotykové baterie.

Mateřská škola má dostatečné prostory odpovídající hygienickým normám, všechny prostory pro děti jsou vybaveny novým nábytkem, který je přizpůsobený dané věkové skupině dětí. Tělocvičné náradí a zahradní mobiliář podléhá pravidelným bezpečnostním kontrolám. Pro realizaci respiračního projektu je našim záměrem zpracovat **projekt na školní centrum prevence onemocnění horních cest dýchacích** a z nevyužitých prostor vybudovat inhalační část a část s infrasaunou.

Zdravotně hygienická zařízení jsou uzpůsobena potřebám dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné. Na obou pracovištích jsou sociální zařízení zrekonstruována. Vybavení hračkami a učebními pomůckami je velmi dobré, průběžně se dle finančních možností obnovuje a doplňuje o novinky na trhu.

Děti se výrazně podílejí na estetické úpravě a výzdobě prostředí školy. Na koridorech je instalována galerie úspěchů MŠ v soutěžích a projektech a výtvarné práce dětí. Tato galerie je přístupna rodičům, případně široké veřejnosti ve dnech otevřených dveří. Rodiče se podílejí na estetizaci MŠ v rámci tvůrčích dílen, pořádaných pro rodiče a děti, nebo při realizaci třídních projektů.

Cílem všech zaměstnanců je neustálé zvyšování kvality a úrovně celého prostředí objektu MŠ, tak aby bylo pro děti příjemné, přiměřené a podnětné. Pedagogičtí i správní zaměstnanci mají dobré zázemí pro studium, hygienu i odpočinek. Škola disponuje výborně vybavenou knihovnou dětské a především odborné literatury. Kancelář ředitelky (statutární zástupkyně), ekonomky a personalistky je dobře přístupná všem zaměstnancům, zákonným zástupcům, popřípadě veřejnosti.

4.3 Psychosociální podmínky

Pro děti je zajištěn pravidelný denní řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činnosti dětí v průběhu dne přizpůsobit jejich potřebám a aktuální situaci. Při vhodném počasí je možné přesunout aktivity na školní zahradu, do parku, lesa apod. Zákonní zástupci mají možnost přivádět své dítě do MŠ i mimo stanovenou dobu kdykoliv, dle svých potřeb, po předchozí domluvě s učitelkou. Pedagogové akceptují jejich upozornění na individuální zvláštnosti a potřeby dětí.

Pro děti jsou stanovena jasná pravidla a rituály, které děti spoluutváří. Pravidla jsou formulována jasně, jednoznačně a pozitivně. Jsou stanovena jako základ prevence šikany a dalších patologických jevů a nástroj k vybudování třídních kolektivů dětí s pocitem sounáležitosti a kamarádkými vztahy.

Do mateřské školy jsou zařazovány děti z různých etnik a sociálních kultur. Je respektováno jejich náboženství a názory na svět, kultura a zvyklosti.

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se cítily spokojeně, jistě a bezpečně, aby získaly důvěru k jejich osobě a byly schopné vyslovit svůj názor, požadavek, prosbu.

Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není zvýhodňován či znevýhodňován. Děti jsou vedeny tak, aby měly povědomí o tom, že všechny rasy a národnosti jsou si rovny, a že lidem zdravotně znevýhodněným je potřeba pomáhat.

Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a pravidel, které jsou ve škole stanoveny. Děti jsou vedeny k prosazování svých zájmů a sdělení svého názoru, ale i k respektu k dospělému, ke slušnosti a správnému společenskému chování.

Péče o děti je podporující, sympatizující, postavena na aktivní účasti dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.

Vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí, snahu vyhrát za každou cenu, upevňujeme smysl pro fair play a schopnost přijmout prohru jako běžnou součást života. Převažují pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si, zkusit něco nového s rizikem nezdaru. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, ochotu pomáhat si a podporovat se.

Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany). Vyhýbá se negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním. Posilujeme národnostní hrdost, úctu k našim tradicím a lásku k vlasti a kladný vztah k místu svého bydliště.

4.4 Životaspráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů, do jídelníčku jsou zařazeny produkty zdravé výživy, cereální výrobky, vitamínové nápoje, zejména v období chřipek. Jídelniček a spotřební koš je pod stálým dozorem hygienické stanice. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována technologie přípravy pokrmů a nápojů. Pečlivě jsou sledovány a zaznamenávány kritické body při přípravě stravy. Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne dítěte v mateřské škole. Prioritním nápojem pro děti je kohoutková voda, popř. neslazený čaj. Ostatní nápoje jsou slazené jen minimálně, tak aby nevzrůstala spotřeba sacharidů. V době chřipkových onemocnění jsou dětem podávány vitamínové nápoje se zvýšeným obsahem vitamínu C. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány stanovené intervaly. Denní rytmus je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci různých činností v průběhu dne a respektuje individuální možnosti dětí a jejich aktuální potřeby. Děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování. Starší děti si mažou samy máslo a pomazánky na pečivo a chleby. Děti mají při svačince vždy v nabídce ovoce i zeleninu s možností výběru. Kuchařky sledují nové trendy a jídlo, které děti odmítají, již dále do jídelníčku nezařazují a hledají jinou alternativu.

Spolupracujeme s rodiči při zajišťování správné výživy dětem, které jsou zdravotně handicapovány (potravinové alergie, cukrovka, bezlepková dieta apod.). Děti si samy určují množství jídla. Jsou vedeny ke správnému stolování, držení těla, k dostatečnému klidovému režimu po jídle, k základům společenského chování.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouhou dobu venku – program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší, kterou sleduje pověřená osoba. Zákonným zástupcům je stav ovzduší oznamován piktogramy v šatnách dětí. Děti mají dostatek prostoru pro pohybové aktivity. Poměrně velká školní zahrada a prostorné třídy poskytují dětem dobré podmínky pro volný a dostatečný pohyb. Učitelky při plánování pohybových aktivit využívají blízkost Bělského lesa, parku a dopravního hřiště. Děti mají možnost absolvovat kurz plavání, lyžování, environmentální vzdělávání v Beskydech formou jednodenních výjezdů, návštěvu pohybových nadstandardních aktivit.

V denním programu je respektována individualita aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Děti ke spánku nejsou nuceny. V průběhu dne mají děti možnost se uchýlit do klidového koutku, který jim zaručuje intimitu. Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

4.5 Organizace chodu školy

Organizační zajištění chodu školy vychází ze zákona č.561/2004 Sb. a řídí se směrnicemi ředitele školy, organizačním řádem školy, školním řádem. Školní řád vymezuje práva a povinnosti zákonných zástupců, kterými jsou povinni se řídit. Tento dokument je stále k dispozici v tištěné podobě v šatnách dětí a také na webových stránkách školy.

Uspořádání dne v mateřské škole je natolik pružné, že umožňuje reagovat na aktuální potřeby dětí a jejich individuální možnosti a zvláštnosti. Poměr spontánních a řízených aktivit v denním programu je vyvážený a veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a pobízely k zapojení se do nabízených činností. Učitelky mají možnost si denní program přizpůsobit dle svých požadavků a reagovat na momentální náladu, počasí, pozornost a rozpoložení dětí a respektovat jejich tempo. Všichni zaměstnanci školy vytvářejí podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti dětí. Na utváření ducha MŠ se podílejí všichni zaměstnanci – nejen učitelky. Velký důraz je kladen na materiální podmínky, tak aby byla připravena dobrá půda pro realizaci plánovaných činností. Dbáme na osobní soukromí každého dítěte. V každé třídě i herně mají děti možnost se uchýlit do ústraní a odpočinout si od dění v kolektivu. Činnosti pro děti jsou plánovány tak, aby vycházely z potřeb a zájmů dětí, aby byly atraktivní a přinášely dětem nové informace, zážitky. Jsou přizpůsobeny možnostem a schopnostem dětí a vyhovují jejich individuálním vzdělávacím potřebám.

Do mateřských škol, přivádějí zákonní zástupci dětí, zpravidla od 06:00 hod. do 08:00 hod. Do každé třídy vede samostatný hlavní vchod, který je opatřen elektronickým zámekem s videokamerou. V 08:15 hod. se MŠ uzamyká z bezpečnostních důvodů a jako prevence před krádežemi. Pokud požaduje zákonný zástupce jinou dobu nástupu dítěte do MŠ – domluví se s učitelkou na třídě. Zákonný zástupce má možnost účastnit se adaptačního procesu dítěte ve třídě. Vstup do škol je umožněn zahradními branami. V době pobytu dětí na školní zahradě se tyto vstupy uzamykají.

Děti se převlékají v šatnách a rodiče je předávají na určených třídách osobně učitelkám. Učitelky se krátce informují o zdravotním stavu dětí, provedou zdravotní filtr a s dětmi se osobně přivítají. Nabídnou dětem nápoj, popřípadě v brzkých hodinách ovoce, možnost relaxace a hru. Dále pokračují činnosti dětí dle operativního plánu učitelky ve shodě s TVP. Třídy se po celou dobu provozu větrají tak, aby v nich nebyl průvan. Intenzita větrání je limitována teplotou a rozptylovými podmínkami vnějšího prostředí. Pobyt ve škole je dán organizací dne určenou v ŠVP.

Učitelky pracují na třídách s dětmi ve dvou směnách – v době od 10:00 hod. do 12:30. hod jsou zpravidla ve třídě dvě učitelky. Strava je připravována ve školní jídelně a rozvážena dle harmonogramu po škole. Při stolování pomáhají dle potřeby na třídách i uklízečky.

Po obědě mají děti klidový režim určený k relaxaci a odpočinku. Ve všech třídách mají děti možnost odpočívat na lehátkách – v době odpočinku děti poslouchají relaxační hudbu, audio nebo video pohádky, popř. se věnují jiným klidovým aktivitám. Děti, které jdou domů po obědě, si rodiče vyzvedávají v době od 12:30 hod. do 13:00 hod. Zákonní zástupci, mohou pověřit vyzvedáváním dětí z MŠ jinou osobu na základě písemného pověření v evidenčním listu dítěte. Odpoledne se třídy otevírají ve 14: 45 hod. V případě příznivého počasí se aktivity dětí přesouvají ven.

V případě nemoci učitelky nebo jiných závažných důvodů, kdy dojde ke spojování tříd, jsou rodiče informováni na vstupních dveřích – kde je náhradní třída jejich dětí, kde si je mohou odpoledne vyzvednout a doba po kterou je náhradní řešení platné.

Zákonní zástupci odhlašují děti z MŠ přímo učitelce, telefonicky nebo e-mailem. Strava se odhlašuje den předem do 12:30 hodin. Pokud dítě onemocní, a má nahlášenou stravu – může si ji rodič vyzvednout tento den do 11:30 hod. ve školní jídelně do jídlonosiče.

V případě, že si zákonní zástupci nevyzvednou do konce provozní doby své dítě z MŠ – postupuje MŠ v souladu s doplňkem vnitřního řádu o vyzvedávání dětí z MŠ, se kterým byl zákonný zástupce prokazatelně seznámen při přijetí do MŠ.

Doplňkové aktivity, které jsou společně plánované se zákonnými zástupci na daný školní rok a jsou součástí ŠVP, jsou organizovány v dopoledních i odpoledních hodinách. V případě akcí mimo školu je organizace přizpůsobena daným potřebám.

Provoz mateřské školy bývá přerušen v době letních prázdnin po domluvě se zřizovatelem. Provoz může být omezen i v jiném období – např. z technických důvodů omezujících provoz.

4.6 Spoluúčast rodičů

Vztahy mezi rodiči a pedagogy jsou založeny na vzájemné důvěře, otevřenosti a vstřícnosti. Pedagogové sledují konkrétní potřeby dětí a snaží se porozumět problémům, kterými rodina prochází. Mateřská škola pomáhá rodičům v péči o jejich dítě.

Pro navázání spolupráce MŠ se zákonnými zástupci se osvědčila schůzka zákonných zástupců nově nastupujících dětí do MŠ. Na této schůzce jsou zákon. zástupci seznámeni s personálním obsazením MŠ, se školními projekty a aktivitami školy, se Školním řádem, se směrnicí k úhradě úplaty za vzdělání a stravného, s postupem při řešení stížnost, se zák. č.106/1999 o svobodném přístupu k informacím. Zákonní zástupci jsou rovněž podrobně seznámeni s pokyny potřebnými pro nástup dítěte do MŠ.

Předcházet možným úskalím adaptačního procesu dítěte na prostředí školy a posilovat tak jeho pocit jistoty a bezpečí, mohou zákonní zástupci mimo jiné svou aktivní účastí v „Herničce“, kterou mateřská škola pořádá v odpoledních hodinách před zápisem do MŠ a zapojením dítěte, jak do her, tak i do didakticky zacílených činností.

Během schůzky zákonných zástupců dětí při příležitosti zahájení nového školního roku jsou zákon. zástupci seznámeni s personálními změnami v MŠ, s obsazením učitelek na jednotlivých třídách. Po odsouhlasení provozní doby MŠ jsou zákon. zástupci podrobně seznámeni s plánovanými akcemi, s respiračním a ekologickým projektem, s případnými změnami v úhradě úplaty za vzdělávání v MŠ, s připravovanými nadstandardními aktivitami pro děti profilující se v oblasti jazykové, pohybové, či estetické/ nabídku mohou rodiče ovlivnit svým zájmem nebo novým návrhem/, organizací plavání, lyžařského výcviku, výletů či školy v přírodě.

Během celého školního roku mají zákonní zástupci možnost se podrobně informovat o výsledcích svých dětí u učitelek na třídách, a to denně od 15:30 hod. nebo si mohou s třídní učitelkou smluvit konzultační schůzku v době, kdy se učitelka nevěnuje edukační činnosti.

Pedagogové logopedických tříd informují rodiče o individuálních přístupech k dítěti formou osobní konzultace v rozsahu, který je potřebný. V případě, že ZZ nedodají potřebné zprávy z odborných vyšetření a s učitelkou nespolupracují, může být jejich dítě z této třídy přeřazeno do třídy běžné.

Učitelky mohou na svých třídách svolat v případě nutnosti třídní schůzku a projednat plánovanou akci nebo jiné záležitosti s rodiči hromadně.

Zákonní zástupci dětí mají možnost se zúčastnit společně s dětmi připravovaných kulturních, sportovních a ostatních akcí MŠ, které jsou organizovány v odpoledních hodinách pro rodiče s dětmi. O všech plánovaných akcích, o vzdělávacím obsahu jsou zákonní zástupci průběžně informováni na nástěnkách v šatnách dětí, na www.stránkách, popřípadě třídním emailem i formou formálních i neformálních pohovorů.

Rodiče, zák. zástupci a ostatní rodinní příslušníci mají možnost se spolupodílet na úpravě interiéru a exteriéru MŠ.

Zákonní zástupci mohou připomínkovat ŠVP nebo dění ve škole, mohou podávat náměty a doporučení. Mohou tak učinit prostřednictvím e-mailové pošty, osobně nebo v rámci dotazníkové akce.

Pro rodiče a popřípadě i prarodiče a další rodinné příslušníky pořádáme společné akce s dětmi – výtvarné dílny, výstavy, přednášky, školní akademie, koncerty, karnevaly, Den dětí apod. Jsme přístupni návrhům zákonných zástupců na další akce pro děti i společné akce pro rodiče s dětmi.

Při organizaci škol v přírodě, školní akademie, plavání, lyžování, sběru papíru, tradičních dílen, malování na ploty nebo jiných ekologických či kulturních akcí, svolává ředitelka školy, popřípadě zástupkyně ředitelky, mimořádnou schůzku zákonných zástupců, kde jsou podrobně informováni o průběhu akce a o možnosti spolupodílet se na průběhu těchto akcí (občerstvení pro děti, výroba kostýmů k vystoupení, estetizace prostředí MŠ). Jsou vítány další nápady a aktivity pro zpestření edukačního procesu v naší mateřské škole. Vzájemnou spolupráci rodičů s pedagogy se utváří trvalý vztah k mateřské škole. Pedagogové i ostatní zaměstnanci, zachovávají mlčenlivost v oblasti citlivých informací a jsou diskrétní s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

4.7 Partnerské vztahy

Mateřská škola spolupracuje s místními organizacemi a ostatními mateřskými školami. Aktivně se zapojujeme do veřejného dění a pracujeme na další dobré spolupráci s institucemi, organizacemi nebo i jednotlivci, kteří mohou být přínosem pro mateřskou školu. Spoluprací školy s těmito partnery se snažíme povznést úroveň činnosti školy, zvýšit atraktivitu edukační činnosti, podle věkových a individuálních možností dětí.

Mateřská škola bude v dalším období spolupracovat zejména s těmito partnery:

- Spolupráce se **ZŠ A. Kučery**: návštěvy školy, využívání dopravního hřiště, možnost navštěvovat klub „Školáček“, spolupráce pedagogů obou škol v rámci setkávání s rodiči dětí, účast učitelek MŠ při zápisu dětí do ZŠ. Především pro děti plnící povinnou předškolní docházku
- Spolupráce se **ZŠ Krestova**: návštěvy školy, využívání zahrady školy, spolupráce pedagogů v rámci setkávání s rodiči. Především pro děti plnící povinnou předškolní docházku
- Spolupráce se **ZŠ Košaře**: návštěva školy, využívání tělocvičny při nábízení na pohybový festival, spolupráce s pedagogy. Především pro děti plnící povinnou předškolní docházku
- Plavecká škola při **ZŠ Brušperk** – plavecký kurz pro děti 5 leté a starší
- Spolupráce s **ekologickým sdružením VITA** – aktivity v MŠ i v přírodě doplňující ekologický projekt školy.
- Spolupráce se **SUNOUTDOOR Bílá** – lyžařský výjezdový kurz pro děti 4 leté a starší, environmentální výlety
- Spolupráce se **Střediskem volného času** – využívání nabízených ekologických a výtvarných aktivit, práce dětí v keramické dílně, zapojení se do soutěží.
- Stálá spolupráce s **PaMS ČR** – klienti pečují o pozemek mateřských škol, provádějí úklid a běžnou údržbu zahrad, drobné opravy, úklid sněhu apod.
- Spolupráce s **Policíí ČR** – besedy, návštěvy policejní stanice, ukázky techniky a vybavení.

- Spolupráce se **ZUŠ** – společné projekty, vyhledávání talentů, koncerty žáků v MŠ i na půdě ZUŠ.
- Spolupráce s **Ostravskou univerzitou v Ostravě** v rámci reciproční smlouvy, společné projekty, účast studentek na akcích škol, asistenční služba studentek OU v době adaptačního procesu dětí v MŠ. Pokračování v dobré spolupráci s OU, škole byl udělen statut Fakultní instituce Ostravské univerzity na dobu neurčitou.
- Spolupráce MŠ s **odbornými institucemi** (Pedagogicko-psychologickou poradnou, Speciálním pedagogickým centrem, klinickým logopedem, a jinými odbornými specialisty).
- Zachování pozice školního asistenta, jako podpora dětem, kterým hrozí školní neúspěch s a administrativní pomoc pedagogům. / Šablony II, Šablony III./
- Spolupráce s **OSPOD** při řešení krizových situací v rodině, zanedbání povinné docházky do MŠ apod.
- Spolupráce s oblastí **Dolních Vítkovic** – účast na odborných programech.
- Spolupráce s **Knihovnou města Ostravy** – podpora rozvoje předčtenářské gramotnosti dětí a rozvíjení jejich kladného vztahu ke slovesnému umění: exkurze do knihovny, besedy podle nabídky.
- Spolupráce se **zřizovatelem** – zapojení se do projektů zřizovatele „Pohybový festival“ ad., projednávání vzájemných požadavků, informování o činnosti MŠ, informace o možných finančních zdrojích, předávání poznatků a rad na ředitelských poradách, pravidelné roční návštěvy místostarosty a ved. odboru školství v MŠ, spolupráce při zpracovávání projektů.
- Spolupráce se **Střediskem ISZ Ostrava – Dubina**: exkurze a seznámení se s prací záchranných složek. Především pro děti plnící povinnou předškolní docházku.
- Zapojení se do **MAP ORP Ostrava**, především nabídky vzdělávacích akcí pro děti

5 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Každá z budov mateřské školy má pět tříd a provozní zázemí. Vnitřní uspořádání obou MŠ jsou řešena formou tří jednopatrových pavilónů: v pavilónu C je v prvním podlaží umístěna logopedická třída, v přízemí tohoto pavilónu je třída pro nejmladší děti navštěvující MŠ. V pavilónu B jsou dvě běžné třídy. V pavilónu A se v prvním patře nachází třída uzpůsobená svým interiérem nejstarší věkové skupině dětí a v přízemí je pak hospodářské zázemí MŠ (kancelář ředitelky MŠ, personalistky, ekonomky a vedoucí jídelny, sborovna). Součástí budovy je také školní kuchyň, prádelna, sklady a další manipulační prostory. Všechny tři pavilony jsou propojeny koridory.

Mateřská škola má dostatečně prostorné třídy, podnětné i funkčně uspořádané, které vyhovují ke skupinovým a individuálním činnostem. Všechny třídy jsou vybaveny dětským nábytkem splňujícím antropometrické požadavky. Pro lepší orientaci v objektu mateřské školy jsou jednotlivé třídy označeny kresleným znakem. Chod školy je personálně zajištěn.

Do běžných tříd jsou přijímány děti do počtu 24, popř. na výjimku 28, do speciálních logopedických tříd dětí do počtu 14. V každé třídě pracují dvě učitelky. Rozvržení přímé vyučovací povinnosti je rovnoměrné, rozvrh pracovních úvazků je vypracován s možností překrývání učitelek při některých řízených činnostech. Záměrem tohoto systému je co nejefektivnější využití pedagogického potenciálu v době maximálního pobytu dětí v mateřské škole, tj. v době od 07:00 hod. do 16:00 hod. Od 06:00 hod. je provoz školy zajištěn vždy jedním pedagogem. Provoz MŠ, je ukončen v 17:00 hod. Z důvodu bezpečnosti je příchod a odchod dětí časově vymezen.

Objekt mateřské školy je otevřen v době 06:00 – 08:00, 12:30 – 13:00, 14:30 – 17:00 hod. Děti se scházejí a rozcházejí v určených třídách dle rozpisu v šatnách jednotlivých tříd. Rodiče mají však možnost přivést a vyzvednout dítě i mimo dobu scházení a rozcházení kdykoli, na základě předchozí domluvy s učitelkou ve třídě. Ke spojování tříd dochází jen v mimořádných situacích např. při nemoci pedagoga, při nutných opravách nebo při omezeném chodu školy (prázdniny).

Ředitelka školy nastavuje kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy. Tato kritéria se řídí platnou legislativou a směrnicí ředitelky školy.

Třídy jsou věkově homogenní i heterogenní, umístění dětí do tříd vychází z potřeb dětí, jejich schopností, přání rodičů, pokud to umožní technické podmínky. Děti mají možnost sledovat dění i v jiných třídách nebo v hospodářských prostorech školy při plánovaných exkurzích a návštěvách. Naším zájmem je především spokojené dítě.

5.1 Vzdelávání dětí v běžných třídách

Organizace spontánních her a didakticky zacílených činností

Uspořádání dne v mateřské škole je dostatečně pružné, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich individualizované aktuální potřeby.

Při příchodu do mateřské školy si děti vybírají hračky a činnosti dle svých zájmů. Mladší děti je připravují s paní učitelkou, starší děti si je připravují samostatně. Paní učitelky napomáhají při vytváření dobrých podmínek pro rozvoj hry. Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Po skončení her mladší děti pomáhají paní učitelce uklízet hračky do krabic a košíků, starší děti samostatně uklízejí hračky na předem určené místo. Paní učitelka je nápomocná při úklidu, důsledně dohlíží na jeho pečlivost a průběh.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace a pracovaly svým tempem. Učitelka vytváří podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Je dostatečně dbáno na soukromí dítěte, učitelka respektuje potřebu dětí uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.

Organizace pohybových aktivit

Základním posláním pohybových aktivit je zdravotní prospěšnost, společenské vyžití v rámci kolektivu a psychické uvolnění. Mladší děti se k ranní pohybové aktivitě nepřevlékají, pouze si svlékají svrchní oděv, nepohodlný ke cvičení a uvolňují oděv kolem krku. Starší děti cvičí převlečené do cvičebních úborů, které mají uloženy v kapsáři, oblečení si ukládají na židličky, obuv pod židličky. Převlečené děti se volně prochází po herně, seznamují se s náradím a náčiním, které je pro ně přichystáno, čekají na ostatní. Vše se provádí v klidu a radostné pohodě, aby děti samy cítily potřebu si zacvičit.

Podmínky pro pohybovou aktivitu dětí: upravený prostor herny, za přiměřeného počasí provádíme pohybové aktivity na školní zahradě nebo v okolí mateřské školy. Denně jsou sledovány rozptylové podmínky a stav ovzduší a dle zjištěného stavu je pohybová aktivita dětí usměrňována. Náradí a náčiní je uloženo v kabinetech nebo na jiném určeném místě. Převážná část pomůcek je k dispozici ve třídě. Hračky a pomůcky pro pobyt venku jsou uloženy ve venkovních skladech. Cvičební náradí a zahradní mobiliář je pravidelně kontrolován v oblasti BOZP.

Druhy pohybových aktivit: ranní a odpolední cvičení, pohybové chvílky, cvičení s říkankou, pohybové a závodivé hry na školní zahradě, řízená činnost, plavání – plavecká škola, pobyt venku – 2 hodiny za příznivých povětrnostních podmínek, výlety dětí do přírody, pobyt dětí v přírodě, popřípadě jiné aktuální pohybové činnosti – turistické vycházky, lyžování, jízda na dětských vozítkách na dopravním hřišti...

Kompenzační prvky: dechové cvičení, jógová cvičení, míčkování, relaxační cvičení, metoda dobrého startu.

Organizace stravování a stolování

Příprava stravy: vlastní kuchyně

Doba výdeje stravy: - viz organizační řád školní jídelny

Podávání stravy: zaměstnanci školní jídelny připraví nádobí a jídlo na vozík. Děti s pomocí učitelky se sami obslouží.

Časový odstup jídel: 2,5 až 3 hodiny

Životospráva - dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných norem, je dodržován „koš“ spotřeby, je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována technologie přípravy pokrmů a nápojů. Děti do jídla nikdy nenutíme, ale snažíme se, aby všechno ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování. Ve spolupráci s rodinou respektujeme potřeby jednotlivých dětí – dietní stravování alergie, obezita, cukrovka aj. zdravotní omezení.

Pitný režim: od 06:00 hodin ráno je připraven v kuchyňkách u tříd - konvice s vodou, popř. teplým čajem v zimním období. Paní učitelky nalévají dětem čaj do sklenic, starší děti si nalévají nápoj samy. V letních měsících je zajištěn výdej nápojů na školní zahradě do jednorázových kelímků z neprodyšné termoplastové nádoby s čepovacím kohoutkem. Manipulace s nádobím, mytí, desinfekci sklenic a nádobí zajišťují zaměstnanci kuchyně ve vymezených prostorech a dle sanitčního řádu.

Svačina: děti svačí průběžně, dle svých potřeb. V době od 06:00 hod. je poskytnuta dětem ve scházející třídě je možnost posnídat cereální pečivo a vodu, v zimním období čaj. Starší děti si svačinku připravují samostatně, mladší děti si chystají tácek, svačinku, s pitím jim pomáhá učitelka. Každé dítě si po svačině samo odnáší nádobí na vozík. Učitelka dbá na správné sezení, držení hrníčku, čistotu stolování. Vede děti k požádání a poděkování. Při odpolední svačině je postup stejný.

Oběd: před přípravou oběda je stoleček esteticky upraven dle zvyklostí třídy. Po úpravě zevnějšku a hygieně si děti nachystají na stoleček ubrousek, příbor, sklenici s nápojem nebo misku se salátem či kompotem. Po prvním chodu děti samostatně přicházejí do kuchyňky pro druhé jídlo. Mladší děti pomáhají s přípravou stolu k obědu. Po jídle, dle vlastních schopností, si děti uklízí nádobí na vozík do kuchyňky. Během celého dne mají děti možnost využívat pitného režimu, jímž je zpravidla kohoutková voda.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti a pobytu venku

Záměrem výchovy a vzdělávání v MŠ je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální dle jeho schopností a možností, vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, která je schopna zvládat takové nároky života, které jsou na ni kladeny.

Vzdělávací činnost se provádí nenásilnou hravou formou, uspořádanou do pedagogických projektů, které přehledně a srozumitelně zasahují do všech vzdělávacích oblastí a oblastí běžného života v průběhu celého dne. Nabízené činnosti poskytují prostor pro tvořivé hledání a objevování, při kterém děti zažívají radost z úspěchu. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Vzdělávací aktivity mají formu didaktického stylu s nabídkou, která počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka pro každý den je připravena tak, aby poměr mezi řízenými a spontánními činnostmi byl vyvážený. Formu a metodu volíme takovou, aby děti zaujala a získala jich co nejvíce pro danou činnost. Třídní vzdělávací projekty obsahují dostatečné množství činností vztahující se k určitému tématu s prvky prožitkového a kooperativního učení. Učitelky vždy reagují na momentální náladu a potřeby dětí a přizpůsobují se jim. Doba pobytu venku je závislá na vhodných povětrnostních podmínkách a stavu ovzduší. Je plánovaná, stejně jako jiné činnosti, s využitím pomůcek, hraček a zahradního mobiliáře.

Pobyt venku je využíván k bezprostřednímu pozorování, pokusům a experimentům v přírodě. Obsah pobytu venku je spojen s tématem dne, je nedílnou součástí integrovaného bloku. Je nejdůležitějším prostorem k environmentálnímu vzdělávání dětí. Děti pravidelně vycházejí do parku a do Bělského lesa, kde sledují naučnou stezku a život v lese. Obsah pobytu venku je spojen s tématem dne, je nedílnou součástí integrovaného bloku. Pro pobyt venku se děti převlékají do vhodného oblečení tak, aby mohly beze strachu vykonávat všechny činnosti. Starší děti se převlékají samostatně, při vázání tkaniček a zapínání knoflíků na nepřístupných místech je nápomocná paní učitelka, uklízečka nebo

kamarád, popřípadě osobní nebo pedagogický asistent. Mladší děti jsou postupně vedeny k samostatnosti. K potřebám dětí se vždy přistupuje individuálně. Důležitá je kontrola oblečení dětí před odchodem na pobyt venku a úklid šatny. Před odchodem ze šatny jsou děti vždy poučeny o bezpečném chování a ochraně vlastní osoby. Pozemek školní zahrady je využíván k pohybovým aktivitám dětí, spontánním činnostem, hrám v písku a sezónním činnostem viz provozní řád užívání školní zahrady. Učitelky využívají i dobrou dosažitelnost parku a lesa.

Organizace stomatologie

Od počátku školního roku provádí děti po obědě stomatologickou péči. Jak děti postupně dojdají, odchází samostatně do umývárny. Starší děti používají kartáček a zubní pastu, nejmladší děti si zprvu jen vyplachují ústa vodou z kelímku.

Organizace odpoledního odpočinku a odpolední zájmové činnosti

K odpolednímu odpočinku se děti samostatně převlékají do pyžama. Svršky a obuv si ukládají jednotně v herně na přinesenou židličku. Lehátka jsou označené značkou. Děti se postupně ukládají se ke spánku nebo odpočinku. Tato doba je využívána ke čtení a poslechu pohádek, vnímání relaxační hudby. Děti mohou odpočívat s oblíbenou plyšovou hračkou. Po odpočinku si starší děti uloží lůžkoviny na své lehátko. Pyžamo si pověsí na věšák na stojan, aby bylo zajištěno jejich provětrání. Respektujeme individuální potřeby odpočinku dítěte, ke spánku děti nenutíme. Po krátkém odpočinku dětem případně nabídneme tiché činnosti. Lehátka jsou ukládána do speciálních koutů na sebe. Mezi nimi je dostatečná mezera, která zajistí provětrání. Převlékání lůžkovin, vysávání lehátek se provádí, co tři týdny, bez přítomnosti dětí. Vždy je zajištěno větrání.

Nabídka odpoledních činností je různorodá, nápaditá, založena na principu individuální volby a aktivní účasti dítěte v souladu s TVP. Důležitou součástí jsou pohybové aktivity

Organizace nadstandardních aktivit pro děti profilující se v některých zájmových oblastech

S nabídkou připravovaných nadstandardních aktivit jsou zákonní zástupci seznamováni každoročně na schůzce při příležitosti zahájení nového školního roku. Rodiče jsou obeznámeni s náplní výchovně – vzdělávací práce v jednotlivých aktivitách. Pokud u dětí a jejich rodičů není v daném školním roce o některou z nabízených aktivit dostatečný zájem, je tato aktivita nahrazena jinou, pro děti atraktivnějším. Tyto aktivity jsou součástí ŠVP a probíhají v rámci provozní doby mateřských škol. Pro edukační činnost je zpracován plán aktivit a tato činnost je evaluována 1x ročně.

5.2 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Základním právem každého dítěte je právo na vzdělání. Každé dítě vyniká jinými schopnostmi, vlastnostmi, zájmy a potřebami. Ne všechny děti jsou schopny čelit svým potřebám bez obtíží. Hovoříme-li o dětech, jejich obtížích a vzdělávání, myslíme děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školní vzdělávací program vychází z respektování individuálních potřeb dítěte. Rámcové cíle a záměry vzdělávání jsou pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami společné. Oproti vzdělávání dětí v běžných třídách jsou pro vzdělávání těchto dětí zajištěny některé další podmínky, které zajišťují kvalitu poskytovaného vzdělávání. Jedná se zejména o snížený počet dětí ve třídě, individuální přístup pedagoga, úzká spolupráce s odborníky SPC, důsledná spolupráce se zákonnými zástupci, popřípadě pedagogický nebo osobní asistent a další.

Aktivně využíváme tyto formy integrace: individuální integrace v běžných třídách, skupinová integrace ve speciálně logopedické třídě běžné mateřské školy, asistent pedagoga, školní asistent.

Vzdělávání dětí se speciálními potřebami je založeno na zásadách: rovného přístupu ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace, zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce, sociální integrace – všichni patří ke stejné skupině, společenská integrace – představuje skutečnou účast na kulturním a společenském životě MŠ.

Cílem vzdělávací práce naší mateřské školy je integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytnutí pocitu rovnoprávnosti v pravém slova smyslu. Inkluzi chápeme jako vzájemný proces, ve kterém se obě strany vzájemně přibližují, roste pospolitost a sounáležitost. To znamená brát i dávat na obou stranách.

5.3 Distanční vzdělávání

Pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví nebude možná osobní přítomnost většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, z mateřské školy nebo z odloučeného pracoviště nebo z nejméně jedné třídy, ve které se vzdělávají pouze tyto děti, poskytuje škola dotčeným dětem, vzdělávání distančním způsobem. Tato forma vzdělávání bude poskytována pouze dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné.

Forma distančního vzdělávání bude vycházet z podmínek a potřeb dětí. Doporučíme rodičům vhodné aktivity zaměřené na rozvoj hrubé a jemné motoriky dítěte, pozornost, soustředěnost, procvičování mechanické i logické paměti, aktivity podporující čtenářskou, matematickou, mediální, přírodovědnou i polytechnickou pregramotnost. Rodiče budou v pravidelných intervalech obesíláni emailem, budou aktualizovány webové stránky školy. Zákonní zástupci, kteří nemají přístup k internetu, budou obesíláni poštou, popř. kontaktováni osobně školním asistentem, který jim předá materiály v tištěné podobě.

5.4 Organizace dne

Časový rozvrh dne odpovídá věkovým zvláštnostem jednotlivých skupin dětí a je pružně přizpůsobován aktuálním potřebám dětí, jejich pracovnímu tempu, zájmům a specifickým zvláštnostem. Je dostatečně respektováno soukromí dětí, pokud mají děti potřebu uchýlit se do klidného koutku a nezúčastnit se společných činností, je jim to umožněno. Pevnými režimovými slokami je stravování a pobyt venku. Spojování tříd je omezeno na nezbytnou míru. Po celý den mají děti zajištěn pitný režim.

06:00 – 10:00 – scházení dětí, možnost občerstvení, klidné a postupné začlenění dětí do dopoledních her a činností – spontánní hry, výtvarné a pracovní činnosti s rozvíjením individuálních zálib a talentů, didakticky zacílené činnosti individuální, skupinové či frontální, navazující na třídní vzdělávací projekty, experimenty pokusy a objevy, pohybové aktivity, hravé a relaxační chvílky zaměřené na paměťové a logické hry, procvičování všech smyslů, jazykovou přípravu, grafomotoriku, respirační prevenci.

09:00 – 09:30 – dopolední svačina, děti svačí průběžně dle svých potřeb.

10:00 – 12:00 – pobyt venku zaměřený na hry, pohybové aktivity, pracovní a pěstitelské činnosti, experimenty a objevy, vycházky s umožněním poznávací a řečové aktivity, turistika, sezónní činnosti. Otužování vzduchem a vodou. Činnosti jsou přizpůsobovány kvalitě ovzduší, pobyt venku se neuskutečňuje při silném mrazu a větru, dešti a při inverzi.

12:00 – 13:00 – příprava na oběd, oběd, osobní hygiena, příprava na odpočinek, odchod domů dětí s omluveným odpoledním pobytem v MŠ.

13:00 – 14:20 – odpočinek, potřeba spánku vychází z individuálních potřeb dětí, po obědě odpočívají a relaxují děti při čtení pohádky, poslechu relaxační hudby. Dětem s nižší potřebou spánku učitelka nabízí náhradní klidové aktivity. Hry a činnosti zaměřené na volnou tvořivost dětí, estetické činnosti, činnosti s knihou a dětskými časopisy.

14:30 – 14:45 Odpolední svačina

14:45 – 16:00 – odpolední zájmové činnosti – hry dle volby dětí, individuální práce s dětmi,

výtvarné a pracovní činnosti, dokončení práce dopoledních činností, relaxační cvičení, pohybové činnosti, respirační a jazykové chvílky, v letním období pobyt venku spojený se sezónními činnostmi a otužováním.

Všechny činnosti v průběhu dne jsou uskutečňovány prožitkovým, pestrým, variabilním a motivačně stimulujícím způsobem, s ohledem na individuální potřeby a zájmy dětí, jejich biologický rytmus i specifické věkové zvláštnosti.

6 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU

Předškolní vzdělávání v naší mateřské škole se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny a dbá, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.

Tým pedagogů mateřské školy se snaží nabízet vhodné vzdělávací prostředí, pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, v němž se dítě může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně, a které mu zajišťuje možnost projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem.

Naše mateřská škola je institucí s osobnostně orientovaným modelem výchovy a vzdělávání, spjatá s individualitou dítěte a respektuje právo dítěte na právo být vzděláno podle potřeb tak, aby se nepromeškal čas. Princip rovné příležitosti ve školství chápeme v nejširším slova smyslu.

Hlavním cílem je, aby všechny děti měly stejnou šanci na vzdělání. Protože ne všechny stojí automaticky na stejné pomyslné startovní čáře, je potřeba vyrovnat handicapy všech těch, kteří jsou za startovní čarou poněkud vzadu, popř. zajistit odpovídající vzdělávání dětem nadaným, talentovaným a mimořádně nadaným.

Pozornost věnujeme především těmto oblastem:

- problematika dětí ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí (dětí z rodin s méně stimulujícím jazykovým prostředím, nižší podporou rodiny, nižší mírou pracovních vzorů či nižším materiálním vybavením rodiny),
- vzdělávání dětí cizinců, příslušníků národnostních menšin,
- genderovým otázkám ve školství a vzdělávání, otázkám občanského vzdělávání a výchovou k lidským právům (zejména v souvislosti s bojem proti rasismu a xenofobii), multikulturní výchovou, vzděláváním dětí cizinců a ve spolupráci s ministerstvem vnitra vzděláváním azylantů.
- ve spolupráci s poradenskými centry, popř. s dalšími odborníky, rozvíjet děti talentované, nadané, mimořádně nadané

VIZE A DLOUHODOBÉ ZÁMĚRY ŠKOLY

Mateřská škola směřuje k rozvoji každého dítěte jako samostatné a jedinečné osobnosti s ohledem na jeho individuální potřeby, možnosti a životní kontext. Při plánování a realizaci vzdělávání vychází z klíčových kompetencí, které tvoří rámec pro naplňování očekávaných výsledků učení a rozvoj gramotností. Klíčová je pro nás individualizace, diferenciací a rovný přístup ke vzdělávání.

DLOUHODOBÉ CÍLE S VAZBOU NA KLÍČOVÉ KOMPETENCE A OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY UČENÍ

Dlouhodobé cíle mateřské školy respektují principy inkluzivního vzdělávání, podporují rovné příležitosti a uplatňují principy individualizace a diferenciací.

1. Rozvíjet individualitu dítěte s důrazem na osobní pokrok

Vazba na klíčové kompetence:

- Kompetence k učení (KKU)
- Kompetence k řešení problémů (KRP)
- Kompetence osobnostní a sociální (KOS)

Očekávané výsledky učení:

- Dítě se dokáže soustředit a zapojit se do činnosti (KKU).

- Dítě uplatňuje vlastní nápady a vytrvává při jejich uskutečňování (KRP).
- Dítě vnímá sebe jako jedinečnou bytost (KOS).

2. Umožňovat dětem učit se vlastním tempem, způsobem a stylem

Vazba na klíčové kompetence:

- Kompetence k učení (KKU)
- Kompetence k řešení problémů (KRP)
- Kompetence osobnostní a sociální (KOS)

Očekávané výsledky učení:

- Dítě vybírá strategie učení a rozlišuje, co mu pomáhá se učit (KKU).
- Uvědomuje si, co už umí a co se chce dále učit (KKU).
- Dovede vyjádřit své potřeby, pocity a přání (KOS).

3. Posilovat schopnost dětí spolupracovat, naslouchat a řešit konflikty

Vazba na klíčové kompetence:

- Kompetence osobnostní a sociální (KOS)
- Kompetence k občanství a udržitelnosti (KOB)

Očekávané výsledky učení:

- Dítě dodržuje pravidla a podílí se na jejich vytváření (KOB).
- Dokáže naslouchat, domlouvat se, spolupracovat (KOS).
- Řeší běžné konflikty s pomocí dospělého nebo vrstevníků (KRP).

4. Podporovat u dětí samostatnost, tvořivost a schopnost rozhodování

Vazba na klíčové kompetence:

- Kompetence k řešení problémů (KRP)
- Kompetence k podnikavosti a pracovní (KPP)
- Kompetence digitální (KDI)

Očekávané výsledky učení:

- Dítě si všímá problémů a hledá způsoby jejich řešení (KRP).
- Vyjadřuje se tvořivě různými prostředky (KRP).
- Bezpečně manipuluje s nástroji a pomůckami, zvládá jednoduché úkoly (KPP).
- Dokáže využít digitální technologie přiměřeně svému věku (KDI).

5. Zajišťovat rovné příležitosti a pedagogickou podporu všem dětem

Vazba na klíčové kompetence:

- Kompetence občanská (KOB)
- Kompetence osobnostní a sociální (KOS)

Očekávané výsledky učení:

- Dítě se zapojuje do společných činností a respektuje odlišnosti ostatních (KOB).
- Přijímá pomoc druhého i sám ji nabízí (KOS).
- Cítí se ve skupině bezpečně a přijímané (KOS).

6. Vést děti k aktivnímu vnímání kultury a podpoře tvořivosti

Vazba na klíčové kompetence:

- Kompetence kulturní (KKT)
- Kompetence komunikační (KKK)
- Kompetence osobnostní a sociální (KOS)

Očekávané výsledky učení:

- Dítě se zapojuje do tvořivých činností (hudebních, výtvarných, dramatických) a vyjadřuje vlastní prožitky (KKT).
- Vnímá kulturní rozmanitost a dokáže ji respektovat (KKT).
- Chápe význam kulturních tradic ve společnosti i ve své rodině (KKT).
- Umí sdílet a vyslechnout nápady a pocity druhých (KKO, KOS).

7. Rozvíjet u dětí schopnost bezpečně používat digitální technologie

Vazba na klíčové kompetence:

- Kompetence digitální (KDI)
- Kompetence k učení (KKU)
- Kompetence k řešení problémů (KRP)

Očekávané výsledky učení:

- Dítě rozpoznává běžná digitální zařízení a chápe jejich využití (KDI).
- Dodržuje základní pravidla bezpečného zacházení s digitálními nástroji (KDI).
- Chápe rozdíl mezi skutečností a digitálním prostředím (KDI).
- Využívá technologie k učení a řešení úloh (KKU, KOP).

8. Vést děti k odpovědnému vztahu k práci, vytrvalosti a péči o prostředí

Vazba na klíčové kompetence:

- Kompetence k podnikavosti a pracovní (KPP)
- Kompetence k občanství a udržitelnosti (KOB)
- Kompetence k učení (KKU)

Očekávané výsledky učení:

- Dítě se orientuje v běžných činnostech, samostatně je plní a dokončuje (KPP).
- Udržuje pořádek a pečuje o své pracovní místo i společný prostor (KPP, KOB).
- Dokáže si rozvrhnout činnost a přijmout odpovědnost za její výsledek (KPP).
- Pracuje vytrvale i při složitějších úkolech a plánuje další kroky (KKU).

9. Rozvíjet u dětí základní gramotnosti přirozenou cestou

Vazba na gramotnosti dle RVP PV:

- Čtenářská gramotnost
- Matematická gramotnost
- Přírodovědná gramotnost
- Digitální gramotnost
- Kulturní gramotnost
- Sociální gramotnost

Příklady očekávaných výstupů:

- Chápe význam symbolů a znaků (čtenářská).
- Orientuje se v čase a prostoru, počítá a porovnává (matematická).
- Pozoruje proměny v přírodě, klade otázky a formuluje závěry (přírodovědná).
- Používá digitální zařízení s podporou dospělého (digitální).
- Vnímá a oceňuje různé formy umění, kultury a tradic (kulturní).
- Navazuje a rozvíjí vztahy s vrstevníky (sociální).

10. Spolupracovat s rodinou jako rovnocenným partnerem ve vzdělávání dítěte

Vazba na klíčové kompetence:

- Všechny kompetence – podpora rozvoje dítěte v souladu mezi školou a rodinou

Strategie:

- Vzájemná komunikace, pravidelná setkání, konzultace.
- Sdílení pokroků a plánování podpory rozvoje dítěte.
- Zapojení rodičů do vzdělávacích aktivit (dílny, projekty, oslavy).

Filozofie mateřské školy

Motto: „Když si děti hrají, svět se jim otevírá – barevný, zajímavý a plný poznání.“

V naší mateřské škole chceme dětem otevírat dveře k poznávání světa prostřednictvím hry, tvořivosti a prožitků. Věříme, že **radost z objevování, bezpečné vztahy a podnětné prostředí** jsou základem kvalitního předškolního vzdělávání.

Jako mateřská škola umístěná na sídlišti ve městě Ostrava, nabízíme dětem každodenní prostor pro hru a učení, ve kterém se cítí vítané, respektované a aktivně zapojené. Chceme být pro děti i rodiče stabilním a důvěryhodným zázemím, kde každé dítě dostává šanci vyniknout a rozvíjet svůj potenciál. Naše motto staví do centra pozornosti hru, protože hra je přirozený způsob, jak děti poznávají svět kolem sebe i sebe samy, podporuje rozvoj fantazie, spolupráce, řešení problémů a vnitřní motivace a umožňuje dětem objevovat svět v jeho barevnosti, rozmanitosti a souvislostech.

Ve školním prostředí proto organizujeme den tak, aby děti měly dostatek času na volnou i řízenou hru, tvořivé činnosti, manipulaci s různorodým materiálem, experimenty, stavby, pohybové aktivity i odpočinek. Přestože jsme školou na městském sídlišti, vnímáme své okolí jako živý prostor pro učení a prožitky. Využíváme blízkost kulturních a společenských institucí města Ostravy (knihovna, divadlo, muzeum, ZOO, Dům dětí, ekologická centra aj.), pravidelně chodíme na vycházky do okolí, sledujeme proměny města, přírody v parcích, městské zeleně, a učíme děti orientaci ve veřejném prostoru, spolupracujeme s místní komunitou a rozvíjíme smysl pro sounáležitost a odpovědnost za místo, kde žijeme.

Usilujeme o to, aby naše mateřská škola byla místem, kde se děti cítí bezpečně, přijímané a vnímané jako jedinečné osobnosti, prostředím, které motivuje k činnostem a učí děti samostatnosti a odpovědnosti, esteticky upravená, přehledná a bohatá na smyslové podněty (barvy, materiály, světlo, zvuk). Děti vedeme k tomu, aby spoluvytvářely své prostředí – učí se tím péči, pořádku i vzájemnému respektu.

Ve škole klademe důraz na otevřenou, laskavou a respektující komunikaci mezi dítětem, učitelem a rodičem, rozvoj sociálních dovedností – umění sdílet, naslouchat, pomáhat, domlouvat se, vyjednávat, budování důvěry a klidného klimatu, které umožňuje každému dítěti být samo sebou. Rodiče vnímáme jako partnery ve výchově, nabízíme prostor pro spolupráci, sdílení i zapojení do školního dění.

Každé dítě přichází do mateřské školy s jiným zázemím, zkušenostmi a tempem. Naší snahou je respektovat individuální potřeby, zájmy a možnosti každého dítěte, vytvářet příležitosti k učení skrze různorodé činnosti a role ve hře, podporovat silné stránky dětí a pomáhat rozvíjet ty oblasti, kde potřebují více podpory. Zvláštní pozornost věnujeme dětem se specifickými potřebami a dětem z kulturně různorodého prostředí města.

Naše vzdělávací činnost se nesoustředí na výkon a srovnávání, ale na prožitek, smysl a propojení s reálným životem dítěte, budování základních kompetencí a gramotností, které budou děti využívat nejen ve škole, ale celý život (komunikace, samostatnost, spolupráce, řešení problémů) a podporu vnitřní motivace, zvědavosti a chuti učit se.

Mateřská škola v městském prostředí může být místem, kde si dítě nejen hraje a učí se, ale především prožívá své dětství naplno a bezpečně. Věříme, že: „*Když si děti hrají, svět se jim otevírá – a v naší škole je ten svět pestrý, přátelský a připravený k objevování.*“

6.1 Rámcový plán výchovně vzdělávací práce 2025 - 2030

1. Vytvářet bezpečné, příjemné, podnětné, inkluzivní a esteticky přitažlivé prostředí, které podporuje pozitivní adaptaci dětí na mateřskou školu, zajišťuje jejich psychickou pohodu, a zároveň respektuje hygienické, bezpečnostní a zdravotní požadavky. Cílem je prostředí, které stimuluje celostní rozvoj dítěte, jeho duševní a fyzické zdraví, a podporuje kladné citové vazby k MŠ.
2. Systematicky rozvíjet estetické vnímání a citlivost dětí prostřednictvím volných i řízených činností, které zahrnují kontakt s výtvarným, hudebním a slovesným uměním, rozmanité prožitkové aktivity a tvořivou hru. Podporovat kulturní gramotnost a vnímání krásy v každodenních situacích.
3. Podporovat v dětech rozvoj morálního vědomí, empatie, sebereflexe a spolupráce. Vést děti k respektu k druhým, solidaritě, soucitu, toleranci a prosociálnímu chování. Posilovat zdravé

sebevědomí a sebedůvěru, schopnost dětí zvládat zátěžové a kritické situace, ochránit sebe i ostatní.

4. Rozvíjet pohybové dovednosti a motoriku, podporovat zdravý životní styl, osvojení hygienických, sociálně hygienických a zdravotních návyků, podporovat správné držení těla a otužování. Věnovat pozornost prevenci onemocnění a celkové tělesné pohodě dítěte.
5. Záměrně a komplexně rozvíjet školní připravenost dětí. Posilovat jemnou i hrubou motoriku, zrakovou a sluchovou diferenciaci, rozvoj jazykových dovedností, slovní zásoby a pohotového vyjadřování, rozvíjet schopnost naslouchat, přijmout úkol, soustředit se a dokončit činnost. Podporovat rozvoj gramotností (jazyková, matematická, digitální).
6. Realizovat dlouhodobou, kontinuální a přiměřenou specifickou primární prevenci rizikového chování, zaměřenou na rozvoj sociálních dovedností, odolnosti vůči stresu, porozumění emocím a zvládání konfliktů. Vytvářet bezpečné a podporující klima v kolektivu dětí.
7. Rozvíjet environmentální gramotnost a kulturní povědomí dětí formou prožitkového a situačního učení, prostřednictvím přímého kontaktu s přírodou, objevování, bádání a učení v reálných situacích. Posilovat vztah k místu, kde děti žijí, a zodpovědnost za své chování vůči přírodě i společnosti.
8. Zajišťovat rovné vzdělávací příležitosti pro všechny děti včetně těch se speciálními vzdělávacími potřebami (např. děti se zdravotním znevýhodněním, odlišným mateřským jazykem, děti nadané a mimořádně nadané). Zpracovávat individuální vzdělávací plány a poskytovat přiměřenou pedagogickou podporu, která respektuje jedinečnost každého dítěte a rozvíjí jeho potenciál v souladu s principy inkluzivního vzdělávání.

6.2 Hlavní zásady při plnění ŠVP

Učitelky při tvorbě třídních vzdělávacích plánů (TVP) vycházejí ze školního vzdělávacího programu (ŠVP) a z aktuálních potřeb a možností dětí ve třídě. Při plánování pedagogických činností důsledně zohledňují zásadu postupného rozvoje, stupňující se obtížnosti a zátěže – s přihlédnutím ke specifickým skupiny a individuálním vzdělávacím potřebám jednotlivých dětí. Dílčí cíle pedagogických projektů jsou tematicky propojeny s aktuálními tematickými celky a vždy reflektují principy inkluzivního a gramotnostně orientovaného vzdělávání.

Učitelky se při naplňování ŠVP řídí následujícími hlavními zásadami:

- **Vycházet z prožitků, zkušeností a předporozumění dětí**, podporovat jejich přirozenou zvědavost a potřebu objevovat, dávat prostor jejich otázkám, pozorováním a vlastním pokusům.
- **Vytvářet podmínky pro rozvoj identity, sebedůvěry, samostatnosti a odpovědnosti dítěte**; podporovat rozvoj pozitivního vztahu k sobě samému, ostatním i okolnímu světu.
- **Posilovat povědomí dětí o jejich právech, vést je k porozumění sobě i druhým**; seznamovat děti s principy demokracie, rovnosti, spolupráce a kultivované komunikace.
- **Podporovat orientaci dětí v sociálním prostředí**, rozvíjet jejich vztahy v rodině, ve třídě a v širším komunitním kontextu, vytvářet respekt k národní identitě i kulturní rozmanitosti.
- **Rozvíjet porozumění přírodnímu, kulturnímu a technickému prostředí**, podporovat gramotnosti (čtenářskou, matematickou, digitální, přírodovědnou, sociální a občanskou), schopnost vyjadřování vlastních názorů, úvah, pocitů a dovedností v různých formách.
- **Podněcovat děti k odpovědnému vztahu k životnímu prostředí**, podporovat environmentální a udržitelný způsob myšlení a jednání, vytvářet příležitosti k aktivnímu prožitku sounáležitosti s přírodou.
- **Systematicky rozvíjet komunikační kompetence**, a to jak v rovině verbální, neverbální, tak prostřednictvím různých druhů her, dramatizací, vyprávění a sdílení.
- **Podporovat tvořivost a sebevyjádření prostřednictvím estetických a uměleckých činností**, rozvíjet výtvarné, hudební, dramatické i pohybové vyjadřování jako přirozené prostředky komunikace.
- **Uplatňovat konstruktivní přístup ke vzdělávání** – vytvářet vzdělávací situace, v nichž děti aktivně budují své porozumění světu a sdílejí své „dětské teorie“ v bezpečném dialogickém prostředí.

- **Propojovat teorii s praxí při realizaci vzdělávacích činností** – využívat kvalitní didaktické materiály, digitální nástroje a audiovizuální prostředky jako prostředek ke zvyšování gramotnosti a celkové kultivace osobnosti dítěte.
- **Důsledně podporovat zdravý životní styl, bezpečné chování a prevenci rizik** – ve všech činnostech posilovat odpovědnost dítěte za své zdraví, bezpečnost a schopnost reagovat v krizových situacích.
- **Zařazovat nové výtvarné, pracovní a technické postupy**, včetně práce s přírodními a recyklovanými materiály, čímž se rozvíjí kreativita, motorika i ekologické cítění dítěte.

6.3 *Pedagogická diagnostika dětí*

Pedagogická diagnostika je klíčovým nástrojem sledování individuálního rozvoje dítěte a efektivity vzdělávacího procesu. V rámci ŠVP je diagnostika propojena s jednotlivými integrovanými bloky a očekávanými výstupy.

Hlavní cíle pedagogické diagnostiky:

- získat objektivní a komplexní informace o rozvoji každého dítěte;
- podporovat individuální vzdělávací potřeby a motivaci dítěte;
- vyhodnocovat, zda děti dosahují očekávaných výstupů a rozvíjejí klíčové kompetence;
- podporovat plánování činností, které odpovídají zájmům a schopnostem dětí.

Postupy a metod:

- Pozorování dětí – strukturované i spontánní, zaměřené na zapojení dětí v jednotlivých blocích:
 - *Co vidím, slyším a cítím* – pozorování smyslového vnímání, všímavosti, dovednost dítěte sdílet své zážitky.
 - *Jak si hrajeme se světem* – sledování tvořivosti dětí, spolupráce, herních dovedností.
 - *Malý badatel v akci* – u dětí sledujeme zvědavost, dovednost kladení otázek, experimentální přístup.
 - *Já a ty – svět plný přátel* – pozorujeme děti v oblasti sociální interakce, řešení konfliktů, empatie.
 - *Barevná planeta plná překvapení* – estetické cítění dětí, poznávání světa a přírody, kulturní povědomí.
- Portfolia a pracovní sešity:
 - dokumentace pokroků, prací, kreseb, projektů a pokusů dítěte;
 - umožňuje sledovat dlouhodobý rozvoj kompetencí a úspěšnost činností.
- Individuální záznamy a hodnocení:
 - učitelka zapisuje specifické poznatky o dovednostech, zájmech a potřebách dítěte;
 - identifikace oblastí, které vyžadují podporu nebo další rozvoj.
- Konzultace s rodiči:
 - pravidelná sdílení pokroků dítěte, doporučení pro domácí podporu učení a rozvoje kompetencí.
- Vyhodnocení naplňování očekávaných výstupů
 - analýza dosažených výsledků dítěte podle jednotlivých bloků a klíčových kompetencí;
 - srovnání pokroku s cíli ŠVP a případná úprava plánovaných činností.

Výstupy diagnostiky

- Individuální záznamy a portfolia dětí.
- Pololetní a roční shrnutí pokroku dětí pro pedagogický sbor a rodiče.
- Podklady pro úpravu ŠVP a plánování cílených aktivit na míru dětem.

6.4 *Způsob zajištění individualizace vzdělávání dětí*

Mateřská škola zajišťuje individualizaci vzdělávání systematicky a cíleně, s respektem k individuálním vzdělávacím potřebám, možnostem, schopnostem a zájmům každého dítěte. Individualizace je přirozenou součástí plánování, realizace i hodnocení vzdělávacího procesu a směřuje k vytváření rovných příležitostí ke vzdělávání pro všechny děti.

Základem individualizovaného přístupu je průběžná pedagogická diagnostika, realizovaná zejména formou cíleného pozorování dětí v přirozených situacích, sledování jejich pokroků a vyhodnocování jejich vzdělávacích potřeb. Zjištění z pedagogické diagnostiky pedagogové systematicky využívají při plánování vzdělávací nabídky v třídních vzdělávacích programech a při volbě vhodných vzdělávacích strategií.

Vzdělávací nabídka je diferencována obsahem, náročností i organizačními formami tak, aby umožňovala aktivní zapojení všech dětí, respektovala jejich individuální tempo a podporovala jejich osobní rozvoj. Pedagogové uplatňují individuální, skupinové i frontální formy práce, vyvažují spontánní a řízené činnosti a vytvářejí podnětné prostředí podporující samostatnost, iniciativu a možnost volby dítěte.

Pedagogové poskytují dětem přiměřenou podporu a zpětnou vazbu, respektují jejich potřebu času pro dokončení činností a návrat k započaté hře. Průběžně sledují dopady zvolených vzdělávacích postupů a na základě vyhodnocení upravují vzdělávací nabídku tak, aby odpovídala aktuálním potřebám dětí.

U dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je individualizace zajišťována v souladu s doporučeními školských poradenských zařízení prostřednictvím podpurných opatření. Je zajištěna spolupráce pedagogů, asistentů pedagoga, odborných pracovníků a zákonných zástupců dítěte. Účinnost podpurných opatření je průběžně vyhodnocována a dle potřeby upravována.

Individuální přístup je uplatňován také u dětí nadaných a mimořádně nadaných, a to formou obohacování vzdělávací nabídky, zadáváním rozšiřujících a náročnějších činností a zapojováním do nadstandardních aktivit školy.

Součástí individualizace vzdělávání je pravidelná komunikace se zákonnými zástupci, poskytování zpětné vazby o pokrocích dítěte a společné hledání postupů podporujících jeho další rozvoj. Závěry z hodnocení jsou využívány ke zkvalitňování vzdělávacího procesu.

6.5 Popis a formy vzdělávání

Vzdělávání a výchova dětí probíhají komplexně ve všech činnostech a situacích během dne, a to vyváženým poměrem spontánních, samostatně iniciovaných aktivit a smysluplně řízených činností vedených pedagogem. Důraz je kladen především na kvalitu spontánní činnosti, která je základním předpokladem rozvoje dětské tvořivosti, fantazie, jazykových dovedností i receptivních a produktivních schopností.

Učitelky systematicky využívají princip situačního učení, které podporuje rozvoj schopnosti spolupracovat, podílet se na společných úkolech, řešit konflikty dohodou a navazovat přátelské vztahy s vrstevníky. K rozvoji osobnosti a gramotností jsou využívány estetické, tematické a částečně řízené aktivity, které podněcují dětskou zvědavost, objevování a poznávání světa kolem nich.

Přírodovědná, sociální, literární i předmatematická gramotnost jsou podporovány formou experimentů, pozorování, rozhovorů a vyprávění. Děti mají rovněž přístup k počítačům a výukovým programům, které rozvíjejí jejich digitální gramotnost a schopnost orientace v moderním technickém světě.

Učitelky pravidelně sledují úroveň dětských her, jejich zájmy a individuální potřeby, na jejichž základě nastavují přiměřené, motivující a konkrétní dílčí cíle v rámci didakticky cílených aktivit. V práci se uplatňují různé organizační formy – individuální, skupinové i kooperativní, přičemž je preferována skupinová a interaktivní forma učení podporující aktivní zapojení dítěte založené na smyslovém vnímání, prožitku a vzájemné spolupráci.

Metody uplatňované ve vzdělávání vycházejí z hry, situačního učení a experimentu, s respektem k tvořivosti dětí a k osobnostně orientovanému modelu výchovy, který respektuje individualitu každého dítěte.

Děti se specifickými vzdělávacími potřebami jsou vzdělávány podle individuálních vzdělávacích plánů vypracovaných ve spolupráci se speciálním pedagogem. Speciální pedagog úzce spolupracuje s pedagogickým garantem z poradenského zařízení (SPC) a klinickým logopedem. V případě integrace dětí do běžné třídy je jejich podpora rovněž pravidelně konzultována se speciálním pedagogem. Zvláštní pozornost je věnována dětem s odloženou školní docházkou, pro které jsou sestavovány individuální podpurné plány zaměřené na odstranění příčin odkladu.

Mimořádně nadané a talentované děti jsou podporovány individuálním přístupem ve spolupráci se zákonnými zástupci. Učitelky přizpůsobují vzdělávací cíle jejich schopnostem a zájmům, kladou důraz

na rozvoj samostatnosti, tvořivého myšlení, řešení problémů bez jednoznačného řešení a posilování sociálně-emocionálních dovedností. Pro tyto děti jsou nabízeny nadstandardní aktivity realizované nad rámec běžného vzdělávacího programu.

Velký důraz klademe na průběžné pozorování dětí, prohlubování jejich poznatků, upevňování získaných zkušeností, znalostí a dovedností. V průběhu celého školního roku nabízíme pestrou paletu doplňkových aktivit: návštěvy zahradnictví, spolupráci s policií ČR a městskou policií, hasičským sborem, střediskem volného času, exkurze do planetária, zoologické zahrady, plavecký a lyžařský kurz, inhalace, jógu, návštěvy základní umělecké školy či knihovny a další.

Součástí vzdělávání je také systematický program prevence patologických jevů, výchova k bezpečnosti v dopravě a prevence onemocnění horních cest dýchacích. V rámci ŠVP realizujeme doplňkové projekty, zejména ekologický projekt orientovaný na environmentální vzdělávání a respirační projekt zaměřený na biologickou gramotnost, které jsou v souladu s cíli RVP PV 2025.

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Pedagogický problém:

Jak efektivně podporovat přirozenou dětskou zvědavost a objevování světa tak, aby se rozvíjely všechny klíčové kompetence a gramotnosti a zároveň respektovat individuální potřeby a tempo každého dítěte?

V současné době je stále větší důraz kladen na to, aby předškolní vzdělávání respektovalo přirozenou dětskou zvědavost, aktivní zapojení dětí a rozvoj klíčových kompetencí potřebných pro další vzdělávání i život. Pedagogický problém spočívá v tom, jak efektivně podporovat děti v objevování světa prostřednictvím hry a smyslových zkušeností tak, aby docházelo k harmonickému rozvoji jejich kognitivních, sociálních, emocionálních i pohybových dovedností. Současně je nutné respektovat individuální tempo a potřeby každého dítěte, aby vzdělávání bylo inkluzivní a motivující, nikoli zatěžující nebo uniformní.

Hlavním cílem ŠVP je vytvořit takové vzdělávací prostředí, ve kterém děti bezpečně a radostně objevují svět „očima dětí“ – tedy s využitím vlastní fantazie, zvědavosti a osobních prožitků. Děti mají mít prostor a čas pro experimentování, komunikaci, spolupráci i samostatné učení, které bude přirozeně podporovat rozvoj klíčových kompetencí (např. komunikativní, sociální, kognitivní i kreativní) a základních gramotností (jazykové, matematické, přírodovědné aj.).

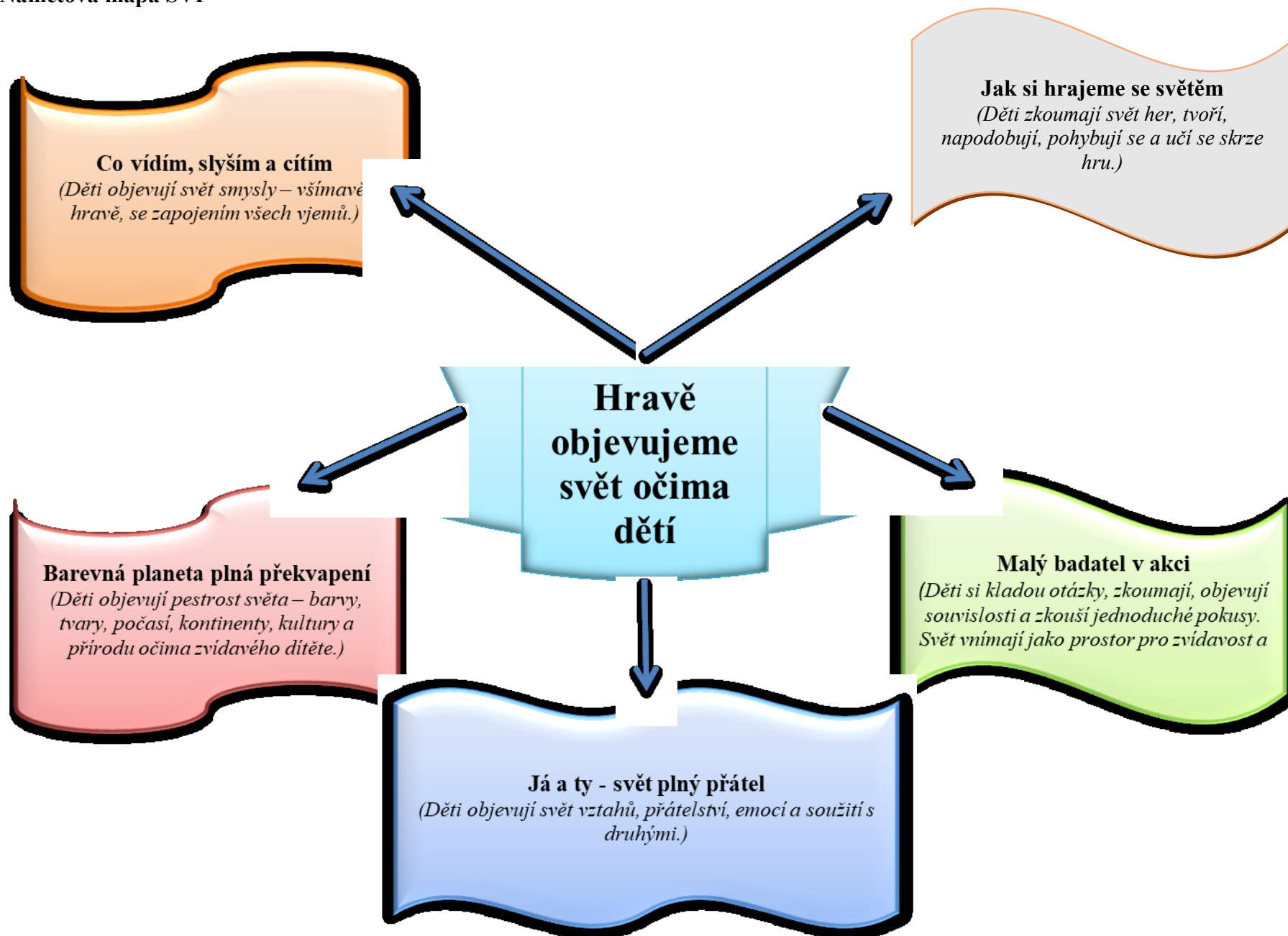
Vzdělávací obsah ŠVP je systematicky rozdělen do pěti tematicky integrovaných bloků, které umožňují dětem prožívat a objevovat svět v různých souvislostech a zároveň naplňovat vzdělávací oblasti RVP PV komplexním a propojeným způsobem. Tento přístup podporuje hlubší porozumění, motivaci k učení a využití poznatků v praktických situacích.

K dosažení tohoto cíle je třeba zavést strategie, které zahrnují:

- **Vytváření podnětného a bezpečného prostředí** plného různorodých materiálů a situací, které podněcují dětskou zvědavost a objevování všemi smysly.
- **Podporu aktivního učení a hry** jako hlavních způsobů poznávání světa, kdy pedagogové zajišťují vedení a motivaci, ale zároveň respektují dětskou samostatnost a volbu.
- **Individuální přístup a diferencované aktivity**, které respektují různé potřeby, zájmy a tempo dětí, včetně podpory dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.
- **Podporu komunikace a spolupráce** mezi dětmi i s dospělými, čímž se rozvíjejí sociální kompetence, empatie a schopnost řešit konflikty.
- **Zahrnutí témat a situací blízkých dětskému světu** a reálným zkušenostem, které dětem pomáhají lépe porozumět světu kolem sebe a začít chápat základní společenské i přírodovědné souvislosti.
- **Pravidelnou reflexi a hodnocení pokroků dětí**, která není založena na srovnávání, ale na rozpoznání individuálního rozvoje a podpoře dalšího učení.

Tímto způsobem ŠVP „Hravě objevujeme svět očima dětí“ usiluje o to, aby vzdělávání bylo pro děti nejen smysluplné a motivující, ale také komplexní a podporující jejich celkový rozvoj ve všech vzdělávacích oblastech dle RVP PV.

Námětová mapa ŠVP

„Co vidím, slyším a cítím“

(Děti objevují svět smysly – všímavě, hravě, se zapojením všech vjemů.)

Navzdory přirozené zvědavosti dětí a jejich otevřenosti k okolnímu světu se u některých dětí projevuje omezená schopnost vnímat podněty z prostředí všemi smysly, soustředit se na přítomný okamžik a rozlišovat různé druhy vjemů. Chybí jim zkušenost s vědomým zapojením všech smyslů při poznávání, což omezuje jejich schopnost rozvíjet senzomotorické dovednosti, jazykový projev i emocionální prožívání.

Tento problém může být způsoben převahou jednostranných podnětů (zejména z digitálních médií), nedostatkem podnětného prostředí či málo rozvíjenou všímavostí k přirozenému světu a jeho zvukům, vůním, chutím a texturám. Pro pedagogy je výzvou vytvořit takové prostředí a činnosti, které umožní dětem aktivně, smysluplně a celostně zapojovat zrak, sluch, hmat, chuť a čich do každodenních situací a her, a tím podporovat jejich komplexní rozvoj.

Integrovaný blok „Co vidím, slyším a cítím“ vychází z přirozené dětské touhy objevovat svět kolem sebe prostřednictvím vlastních smyslů. Děti poznávají své tělo i okolí tím, co vidí, slyší, cítí, ochutnávají a čeho se dotýkají. Tento blok vytváří prostor pro vědomé vnímání všemi smysly a rozvoj schopnosti zaměřit pozornost, projevovat emoce a sdílet prožitky s druhými. Děti jsou vedeny k aktivnímu pozorování, zkoumání a experimentování v různých situacích každodenního života i ve strukturovaných činnostech, které jim pomáhají uvědomit si rozmanitost podnětů z okolního světa i jejich vlastní reakce na ně.

Hlavním edukačním cílem tohoto integrovaného bloku je rozvoj smyslové všímavosti dětí, jejich emoční citlivosti a schopnosti všímavě a zvědavě zkoumat své prostředí. Děti se učí rozlišovat jednotlivé smyslové podněty, popisovat své zážitky, porovnávat je a hledat souvislosti. Prostřednictvím různých hravých a tvořivých činností si děti rozvíjí nejen smyslové vnímání, ale i jazykové, pohybové, hudební a výtvarné dovednosti. Učí se také naslouchat sobě i druhým, respektovat odlišné prožívání a vyjadřovat své potřeby přiměřeným způsobem.

Vzdělávací nabídka zahrnuje činnosti podporující zrakové, sluchové, čichové, chuťové a hmatové vnímání, stejně jako činnosti zaměřené na orientaci v prostoru, rytmizaci, poznávání vlastního těla a uvědomování si vlastních emocí. Děti si například hrají na „detektivy smyslů“, poznávají předměty podle tvaru, vůně, zvuku nebo chuti, vnímají přírodní i umělé zvuky v okolí, zkoumají barvy a světlo, hrají si s kontrasty, rytmem nebo tichem. Zkoušejí malovat prsty, modelovat, vytvářet koláže z různých materiálů, rozlišovat známé chutě a vůně, vnímat změny teploty a textury. Často využívají venkovní prostředí, kde mají možnost pozorovat přírodu a zapojit více smyslů současně.

Důležitou součástí bloku je také **rozvoj všímavosti** (mindfulness) – tedy schopnosti být v přítomném okamžiku, uvědomovat si, co právě prožívám, a soustředit se na to, co právě dělám. Děti se učí vnímat své tělo, dech, pocity, nálady a postupně si uvědomovat, co jim dělá radost, co jim vadí, kdy jsou unavené, klidné nebo rozrušené. V tomto procesu jsou podporovány empatickým přístupem učitelky a bezpečným prostředím, ve kterém mohou svobodně vyjadřovat své zážitky a emoce.

Blok „Co vidím, slyším a cítím“ přispívá k rozvoji všech čtyř vzdělávacích oblastí RVP PV: Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě, ten druhý a společnost, Dítě a svět. Je úzce propojen s rozvojem klíčových kompetencí, zejména kompetence k učení (KKU) - dítě aktivně zkoumá okolní prostředí, všímá si podobností a rozdílů, třídí a porovnává získané poznatky. Posiluje kompetenci k řešení problémů (KRP), protože děti experimentují, hledají souvislosti a učí se, jak smysly využívat k poznání. V rámci kompetence komunikativní (KKK) děti sdílejí své zážitky a dojmy, učí se vyjadřovat pocity slovy, kresbou či pohybem a zároveň naslouchají druhým. Kompetence sociální a osobnostní (KOS) je rozvíjena při společných smyslových hrách, kdy děti respektují prožívání ostatních, učí se spolupracovat a být ohleduplné. V oblasti kompetence pracovní (KPP) děti využívají smysly při tvůrčích činnostech, zkoumají různé materiály a učí se bezpečně manipulovat s předměty. Kompetence občanská (KOB) se promítá v uvědomování si toho, co prospívá zdraví a co naopak škodí, děti se učí

chránit sebe i své prostředí. Podporuje rozvoj základních gramotností – především čtenářské, matematické, digitální a sociální, a zároveň vede děti k odpovědnému vztahu k sobě i ke světu kolem nich.

Blok má přímou vazbu na čtenářskou gramotnost (ČG), protože děti si rozvíjí slovní zásobu při popisování toho, co vnímají, spojují smyslový vjem se znakem či obrázkem, učí se naslouchat jednoduchému textu, pohádce či básni a reagovat na něj. Jazykový projev je podporován i prostřednictvím vyprávění, dramatizace či hledání výrazů pro různé smyslové dojmy. Stejně tak má blok význam pro rozvoj matematické gramotnosti (MG), jelikož děti rozlišují intenzitu, velikost, délku nebo množství, třídí a porovnávají tvary, barvy, chutě či zvuky, učí se orientovat v prostoru pomocí smyslů, objevují rytmus a vzorce v řadách tónů či barev a získávají první zkušenosti s odhadem a měřením.

Tímto způsobem blok podporuje komplexní rozvoj osobnosti dítěte – propojuje smyslové vnímání s jazykovým, kognitivním i sociálním učením, dává dětem možnost prožívat svět všímavě, hravě a v souvislostech, vytváří základ pro zdravé sebepojetí dítěte a otevírá cestu k vnímavému a tvořivému přístupu k životu.

Pedagogický problém		<i>Jak můžeme podpořit u dětí vědomé a všestranné zapojování všech smyslů při poznávání světa, aby rozvíjely svou vnímavost, pozornost a celostní prožívání?</i>			
Hlavní edukační záměr:		Rozvíjet smyslovou vnímavost dětí, jejich emoční citlivosti a schopnosti všímavě a zvědavě zkoumat své prostředí. Vést děti k rozlišování jednotlivých smyslových podnětů, k popisování svých zážitků, k jejich porovnávání a hledání souvislostí. Prostřednictvím různých hravých a tvořivých činností rozvíjet nejen smyslové vnímání dětí, ale i jejich jazykové, pohybové, hudební a výtvarné dovednosti, dovednost naslouchat sobě i druhým, respektovat odlišné prožívání a vyjadřovat své potřeby přiměřeným způsobem.			
Vzdělávací oblast	Konkretizované hlavní cíle	Očekávané výsledky učení (OVU)	Rozvíjení ČG a MG	Klíčové kompetence (OVU)	Pedagogické strategie
DJT	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišovat pomoci všech smyslů.</i>	rozpoznává, co slyší, vidí, cítí, ochutnává, čeho se dotýká; všimá si rozdílů a popisuje smyslové vjemy; pojmenovává a porovnává vjemy, soustředí se na ně.	ČG: rozvoj porozumění slovům označujícím smyslové vjemy (teplý, sladký, jemný...); rozvoj slovní zásoby, vyjadřování pozorování MG: porovnávání veličin (tvrdý × měkký, těžký × lehký, hlasitý × tichý); třídění podle vlastností (barva, tvar, velikost)	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby	-Smyslové hry (čichání, hmatání, ochutnávání, poslech) -Hádanky „co slyšíš, cítíš, chutnáš“ -Práce s přírodninami a reálnými materiály -Vědomé pozorování a popis zvuků, tvarů, chutí -Smyslová stezka (bosonohá dráha)
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí koordinovat pohyby těla, ovládat koordinaci ruky a oka.</i>	koordinuje pohyby při hře i činnostech; reaguje na zrakové a sluchové podněty pohybem.	ČG: porozumění a plnění instrukcí; orientace v prostoru a slovním popisu (nahoru, dolů, za, před...) MG: práce podle vzoru; vnímání prostorových vztahů; řazení kroků (sekvence)	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti KPP-005 – dokončí, co započalo	-Pohybové hry se zaměřením na přesnost (házení na cíl, stavění podle vzoru) -Skládky, puzzle, vkládačky -Přenášení předmětů lžící, pinzetou -Stavebnice, šroubování, zavazování
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí ovládat jemnou motoriku a motoriku mluvidel.</i>	manipuluje s drobnými předměty (modelování, navlékání apod.); vyslovuje srozumitelně, napodobuje zvuky, artikuluje.	ČG: rozvoj řeči, výslovnosti, rytmizace slabik a slov; příprava na čtení (fonematický sluch, rýmování) MG: rozvoj přesnosti, odhadu a jemné manipulace (např. navlékání korálek podle počtu nebo barvy)	KKU-001 – při učení bude využívat strategie pokusu a omylu KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby KPP-009 – oceňuje práci i úsilí druhých	-Navlékání korálek, stříhání, modelování -Dechová a artikulační cvičení -Říkadla se cvičením mluvidel -Logopedické hry a hry s rýmy
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí sladit pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.</i>	pohybově reaguje na rytmus, hudbu a říkadla; tleská a pohybuje se do rytmu.	ČG: vnímání rytmu řeči; práce s říkadly, básničkami a jejich dramtizace MG: vnímání rytmických struktur jako základu pro pochopení počtu, opakování, vzorů (např. ťuk-ťuk-ťuk-pauza)	KKT-002 – bude reagovat autenticky na umělecké a kulturní podněty KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje	- Tleskání, chůze a tanec do rytmu - Rytmizace říkadla a písní - Hry s ozvučnými nástroji - Reakce na změnu tempa, rytmu, hlasitosti
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vykonávat jednoduchý pohyb podle vzoru a provést ho podle pokynu.</i>	plní jednoduché pohybové pokyny; napodobuje pohybový vzor jiného.	ČG: porozumění mluvenému textu a instrukcím; naslouchání s porozuměním MG: práce s posloupností; plnění vícečetných instrukcí („dvakrát poskoč, pak se otoč“)	KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli KPP-006 – organizuje a realizuje svoje činnosti KOS-002 – dokáže požádat o pomoc vrstevníky či dospělého	- Napodobování pohybů dospělého nebo kamaráda - Plnění pokynů typu „skoč, otoč se, běž“ - Pohybová říkadla a cvičení s pokyny - Hry „Ukaž – zopakuj“
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí zvládat jednoduché pracovní úkony s různými</i>	manipuluje s předměty a nástroji (přelévání, třídění, skládání); dodržuje pravidla práce a pečuje o pomůcky; dodržuje pravidla při práci a pečuje o	ČG: práce podle jednoduchého návodu; pojmenování náčiní, činností, materiálů MG: měření, přelévání, srovnávání (více-méně, plné-prázdné); třídění a	KPP-001 – přichází s vlastními nápady KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích	- Manipulace s přírodním i běžným materiálem (sypání, přelévání, třídění) - Práce s nástroji – lžice, pinzeta,

	<i>materiály, nástroje, náčiním a pomůckami.</i>	pomůcky.	logická posloupnost kroků	KDI-003 – bude uplatňovat informatické myšlení, pracuje s algoritmy	trychtýř, kladívko, nůžky - Péče o věci – úklid, čištění, zalévání - Samostatné dokončení započaté činnosti
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí chovat se bezpečně a používat ochranné pomůcky.</i>	dozrívá pravidla bezpečnosti při činnostech; používá ochranné pomůcky dle pokynu; uvědomuje si nebezpečí (horké, ostré, kluzké...).	ČG: porozumění bezpečnostním značkám a pokynům; práce s piktogramy a symboly MG: orientace v čase (kdy se co smí / nesmí); využití základních pravidel (logika: když..., tak...)	KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje	- Návčik bezpečného chování při hrách a pokusech - Vysvětlování důvodů použití ochranných pomůcek - Hra na situaci „co je bezpečné/nebezpečné“ - Využití obrázků, piktogramů, značek - Společná tvorba pravidel bezpečnosti
	<i>Pomoci dětem orientovat se v základních emocích a pocitech.</i>	rozpozná a pojmenuje základní emoce na sobě i na druhých.	ČG: porozumění textu o emocích, slovní vyjádření emocí. MG: třídění emocí dle intenzity, četnosti.	KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování. KOS-004 – bude projevovat důvěru v sebe sama. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.	- Společné čtení příběhů s emočním obsahem, - hra „Jak se asi cítí?“ s obrázky obličejů, práce s kartami emocí.
	<i>Dovést děti k vhodným projevům emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.</i>	projevuje radost, zklamání, vděčnost, empatii přijatelným způsobem.	ČG: slovní popis pocitu, využití příběhů jako zrcadla emocí. MG: spojování emocí s jejich příčinou v příbězích.	KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým. KOS-005 – bude vyjadřovat svůj názor. KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých.	Návčik emočních reakcí pomocí modelových situací, poslech hudby s různou náladou, smyslové hry spojené s vyjadřováním pocitů (např. „Jak chutná radost?“).
DJP	<i>Rozvinout a upevnit dovednost dětí přijímat a vyjadřovat pozitivní ocenění.</i>	dokáže přijmout pochvalu a ocenit druhého.	ČG: práce s krátkým textem ocenění, tvorba slovních sdělení („Líbilo se mi, že...“), poslech a porozumění při sdělení. MG: záznamy opakovaných úspěchů (např. graf/počítadlo pochval), porovnávání četnosti pochval (kdo dostal kolik).	KOS-003 – dokáže pojmenovat vlastní silné stránky. KPP-009 – oceňuje práci i úsilí druhých. KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.	- Práce se „stromem radosti“ – děti zapisují nebo zakreslují, co se jim povedlo. - Sdílení „co se mi na tobě líbí“ formou kruhu. - Hra „Kdo to zvládl?“ – děti popisují výkon kamaráda. - Záznamy o úspěchu pomocí obrázků, razítek, jednoduchých slov.
	<i>Dovést děti k vyrovnání se s neúspěchem.</i>	přijímá, že někdy se něco nepovede, a hledá další řešení.	ČG: porozumění textu s emočním a hodnotovým obsahem, práce s jednoduchým narativem („Co se stalo postavě?“), formulace alternativ („Co bys udělal ty?“). MG: vyhodnocení strategie – proč neuspělo řešení? Zkoušení jiné cesty, práce s variantami (logika).	KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KOS-004 – bude projevovat důvěru v sebe sama. KPP-005 – dokončí, co započalo.	- Práce s příběhem o neúspěchu a jeho překonání (např. „Krték a barvy“, „Slon Elmer“). - Reflexe činnosti: Co se mi nedařilo? Co zkusím příště jinak? - Hra „Zkousím to znovu“ – děti dokončují obtížné úkoly s podporou. - Třídění úspěch/neúspěch bez hodnocení – podpora snahy.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyhledat společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalit vzájemné souvislosti mezi nimi.</i>	porovná a třídí objekty, hledá podobnosti a rozdíly mezi nimi.	ČG: jazykový popis, pojmenování rozdílů. MG: třídění, kategorizace, logické vztahy.	KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KRP-006 – bude tvořivě pracovat s informacemi.	- Třídění předmětů podle barvy, tvaru, zvuku, vůně; „Co sem nepatří“; - smyslové pexeso.

	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozpoznat a pojmenovat charakteristické rysy předmětů či jevů a vybrat ty, které tyto charakteristiky nemají.</i>	pojmenuje hlavní vlastnosti objektů a vyřadí ty, které je nesplňují.	ČG: popis předmětů, adjektiva. MG: výběr podle kritéria, logické třídění.	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	- Hra na detektiva (např. „Kdo je jiný?“); - práce s reálnými objekty – čichání, osahávání, pozorování.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišit příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.</i>	popíše, co způsobilo určitý jev nebo změnu.	ČG: porozumění příběhu, příčinné spojky. MG: sledování posloupnosti, logické uvažování.	KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi. KKU-001 – při učení bude využívat strategie pokusu a omylu.	- Pokusy s barvami, zvuky, vůněmi; - příběhy s následky chování; - diskuze „Co by se stalo, kdyby...“.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí využívat myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.</i>	rozloží a znovu složí obraz, model, sled dějů.	ČG: jazyk při instrukcích a popisu. MG: analýza celku, skládání z částí.	KRP-006 – bude tvořivě pracovat s informacemi. KDI-003 – bude uplatňovat informatické myšlení, pracuje s algoritmy. KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost.	- Stavby z kostek podle vzoru; - skládání obrázků; - „stavím podle tebe – popiš mi to“.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí ověřit si správnost řešení.</i>	ověří, zda zvolené řešení odpovídá zadání.	ČG: vyjádření procesu, sebereflexe. MG: ověřování hypotéz, kontrola správnosti.	KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	- Sebehodnocení při aktivitách (porovnání s předlohou); - zpětná reflexe („Jak jsem na to přišel?“).
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyjadřovat své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.</i>	ztvární své představy výtvarně, hudebně, dramaticky, slovně nebo digitálně.	ČG: slovní vyjádření představ, tvorba příběhu. MG: rozvoj prostorového a tvůrčího myšlení.	KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby. KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností. KDI-001 – bude využívat digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.	- Kresba „Jak voní jaro“; - digitální obrázky na tabletu; - dramatizace zvukového zážitku.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí využívat vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.</i>	tvoří spontánně a samostatně, využívá nabídnuté prostředky.	ČG: komentování činnosti, sdílení nápadů. MG: kreativní kombinace tvarů, struktur a vzorců.	KPP-001 – přichází s vlastními nápady. KKT-002 – bude reagovat autenticky na umělecké a kulturní podněty. KPP-002 – navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností.	- Tvorba z přírodnin, kombinování různých materiálů, zvukové instalace.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí poznat a pojmenovat osoby, zvířata, věci a jevy, kterými jsou obklopeny.</i>	pojmenuje běžné předměty, zvířata, osoby a jevy v okolí.	ČG: rozšiřování slovní zásoby, přesnost pojmů. MG: třídění a kategorizace objektů.	KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi. KRP-007 – bude čerpat informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů.	- Popis smyslového podnětu; - „Hádej, co to je“; práce s obrázky a kartami.

	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí sluchově rozlišovat různé zvuky, poznat první hlásku ve slově.</i>	pozná a pojmenuje různé zvuky, určí první hlásku ve slově.	ČG: fonemické uvědomění, základy čtení. MG: rytmické struktury, třídění dle hlásky.	KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi. KKK-005 – bude naslouchat druhému a dodržovat domluvená pravidla komunikace. KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udržet pozornost.	- Poslech zvuků; - hra „Na co začíná?“; - třídění slov podle počáteční hlásky.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozpoznat rým, rytmizovat.</i>	pozná rým, tvoří jednoduché rýmovačky a rytmizuje slova.	ČG: práce se slovy, rozvoj jazykového citu. MG: rytmizace, opakující se struktury.	KKT-002 – bude reagovat autenticky na umělecké a kulturní podněty. KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností. KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby.	- Rýmovací hry, - pohybová říkadla, - práce s rytmem na nástroje.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyprávět jednoduchý děj.</i>	vypráví vlastní zážitek nebo příběh podle obrázků či zážitku.	ČG: tvoření souvislého projevu, vyjadřování pocitů. MG: logická návaznost dějů, časová posloupnost.	KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny. KKK-005 – bude naslouchat druhému a dodržovat domluvená pravidla komunikace. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi.	- Skládání obrázkových příběhů; - dramatizace; - vyprávění „Jak jsem cítil...“.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí formulovat instrukce a předat je ostatním.</i>	dokáže přesně slovně popsat postup činnosti.	ČG: instrukční jazyk, naslouchání. MG: algoritmické myšlení, kroky v pořadí.	KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby. KPP-007 – domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi. KOS-005 – bude vyjadřovat svůj názor.	- „Jak se to dělá?“ – popis hry, činnosti; - práce ve dvojici s popisem stavby nebo zvukového testu.
DDS	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí začlenit se do skupiny.</i>	navazuje kontakt s dětmi a dospělými ve známém prostředí; přijímá roli člena skupiny a zapojuje se do společných činností.	ČG: Vnímání a naslouchání pokynům, opakování slovních struktur v rámci kooperace. MG: Orientace v prostoru (společná tvorba mapy smyslů), porovnávání výsledků skupin (co kdo poznal).	KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevoval ohleduplnost k druhým. KPP-007 – domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi. KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udržet pozornost.	- Nabídka skupinových smyslových her (např. „co slyším“, „poznám předmět hmatem“). - Vytváření pravidel spolupráce při tvořivých činnostech (např. práce ve dvojicích). - Upevňování sociální sounáležitosti formou rituálů (pozdravy, kruhy).
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí ovlivňovat směřování společné činnosti.</i>	vyjadřuje své přání a potřeby; vyjadřuje a zdůvodňuje svůj názor a rozhodnutí.	ČG: Vyjadřování vlastního názoru slovy, naslouchání druhým. MG: Společné třídění podnětů podle typu (např. třídění smyslových vjemů – zvuky, tvary, chutě).	KPP-008 – spolupodílí se na společných rozhodnutích. KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.	- Dávání prostoru pro výběr smyslové aktivity (např. děti si volí, zda budou pozorovat, poslouchat, ochutnávat). - Používání otevřených otázek („Jak bychom mohli zjistit, co to je?“). - Reflexe zážitků dětí ve skupině – co se jim líbilo, co ne.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí spolupodílet se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.</i>	spoluvytváří a respektuje pravidla společného soužití; uvědomuje si základní pravidla chování v různých situacích.	ČG: Práce s jednoduchým textem (příběhy o pravidlech), popis obrázku znázorňujícího pravidlo. MG: Počítání a sledování pravidelnosti (např. kolik dětí dodržuje pravidlo, kolik ne).	KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých. KOS-008 – bude se chovat v souladu se základními společenskými pravidly. KKK-005 – bude naslouchat druhému a dodržovat domluvená pravidla komunikace.	- Společná tvorba pravidel pro smyslové aktivity (např. „Když posloucháme, je ticho“). - Vizualní symboly pravidel ve třídě (obrázky, piktogramy). - Příběhy o pravidlech (např. pohádky s morálním ponaučením).

	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí přijímat kompromisy a řešit konflikty dohodou.</i>	reaguje na běžné konfliktní situace dohodou a hledáním řešení; respektuje jiný názor, střídá se.	ČG: Pojmenování emocí, aktivní naslouchání, sdělení vlastního postoje. MG: Volba řešení podle nabídnutých variant, práce s logickými posloupanostmi (co se stane, když...).	KOS-002 – dokáže požádat o pomoc vrstevníky či dospělého. KPP-004 – dokáže měnit cesty k dosažení cíle. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli.	- Modelování situací (např. „Co dělat, když dva chtějí stejný předmět“). - Hraní rolí – dramatizace konfliktu a společné hledání řešení. - Využití obrázkových karet s možnostmi řešení konfliktu.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí přijímat rozmanitost lidí a vnímat ji jako přirozenou.</i>	vnímá různé způsoby prožívání, vzhledu a chování lidí; přijímá odlišnosti bez posuzování.	ČG: Poslech příběhů, popis obrázků lidí různých kultur. MG: Porovnávání (stejně x odlišné), třídění podle vlastností (barva očí, typ vjemu, kultura).	KKT-004 – bude přijímat osobnosti, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních. KOB-006 – dokáže identifikovat nespravedlnost a učit se na ni reagovat. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi.	- Smyslové aktivity se zaměřením na různost vnímání („Každý slyší něco jiného“). - Čtení nebo vyprávění příběhů o různých dětech (např. děti se zrakovým postižením). - Výtvarné zpracování: „Jak vidím svět já – jak ho může vidět někdo jiný?“.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí zachytit autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.</i>	vyjadřuje pocity a zážitky výtvarnými prostředky; pracuje tvořivě s různými materiály.	ČG: Vyprávění o výtvarném díle, popis postupu práce. MG: Práce s tvary, vzory a sekvencemi (např. otisky, řazení barev).	KKT-002 – bude reagovat autenticky na umělecké a kulturní podněty. KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	- Malování pocitů po poslechu hudby nebo pozorování přírody. - Kresba po smyslové zkušenosti (např. co jsem slyšel, co jsem ochutnal). - Kombinace výtvarných a hmatových technik.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyjadřovat se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.</i>	reaguje pohybem na rytmus a melodii; vyjadřuje se zpěvem, pohybem nebo hrou na nástroj.	ČG: Vnímání rytmu v řeči, rozvoj fonemického sluchu. MG: Práce s rytmem jako opakujícím se vzorem, porovnávání délky zvuků.	KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností. KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KPP-001 – přichází s vlastními nápady.	- Hra na rozpoznávání zvuků (co slyšíš?). - Rytmičné hry s hudebními nástroji. - Improvizovaný tanec podle hudby.
DAS	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí pojmenovat a rozlišit některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatovat si jejich názvy.</i>	rozlišuje a pojmenovává objekty živé a neživé přírody, chápe základní rozdíly mezi nimi.	ČG: Rozvoj slovní zásoby, porozumění smyslu slov a textu při pojmenovávání a popisu přírodnin. MG: Třídění přírodních objektů podle znaků (barva, velikost, tvar, množství).	KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby.	- Přímé pozorování přírodnin (kamínky, větvičky, listy, květiny) venku i ve třídě. - Smyslové hry: „Poznej podle hmatu, vůně, zvuku“. - Třídění a pojmenovávání objektů podle různých znaků. - Práce s reálnými objekty i obrazovým materiálem. - Využití tematických knih a encyklopedií pro děti.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí porovnávat charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.</i>	porovnává a popisuje rozdíly a podobnosti mezi přírodními objekty (barva, vůně, zvuk, tvar, povrch).	ČG: Aktivní naslouchání, vyjadřování smyslových vjemů slovy, práce s pojmy. MG: Porovnávání kvantitativních a kvalitativních znaků – větší/menší, těžší/lehký, více/méně.	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udržet pozornost. KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KPP-001 – přichází s vlastními nápady.	- Manipulační a experimentální činnosti: porovnávání teploty (chladné–teplé), textury (hladké–drsné). - Hledání rozdílů mezi přírodninami v přírodě i v hernách. - Tvoření koláží z přírodních materiálů – diskuse o jejich vlastnostech.

				- Hmatové pexeso, sluchové loto, čichová hra. - Společné vytváření třídících tabulek a grafických přehledů (např. co je tvrdé – měkké).
<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozpoznat a pojmenovat některé jevy a děje na Zemi.</i>	všimá si přírodních jevů (např. počasí, déšť, slunce), pojmenovává je a vypráví o nich.	ČG: Vnímání souvislostí v příbězích o přírodních jevech, vyprávění zážitků. MG: Základní orientace v čase (ráno–poledne–večer), sled dějů a změn.	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KOB-001 – bude vyjadřovat pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.	- Každodenní ranní kruh s pozorováním počasí a zápisem změn. - Vedení „kalendáře počasí“ s dětmi. - Hraní rolových her na téma počasí (např. „Jsme kapky vody“). - Příběhy, básničky a písňe o přírodních jevech. - Sledování dějů v přírodě prostřednictvím obrázků, videí a interaktivních nástrojů.
<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí orientovat se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobit se jim.</i>	pozoruje změny v přírodě, rozlišuje roční období, počasí a přizpůsobuje jim své činnosti.	ČG: Pojmenování situací a změn v přírodě na základě obrázků a vyprávění. MG: Práce se symboly (kalendář počasí, změny během dne a roku).	KKU-001 – při učení bude využívat strategie pokusu a omylu. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KPP-004 – dokáže měnit cesty k dosažení cíle.	- Pozorování změn v přírodě během roku (stromy, květiny, počasí). - Společné plánování činností dle roční doby a aktuálního počasí. - Tematické vycházky: „Co se změnilo v našem okolí?“ - Přírodní tvoření z aktuálních materiálů (barevné listy, sníh, kamínky). - Vedení „deníku přírody“ – záznamy, obrázky, popisy.
<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí spolupodílet se na péči o rostliny a živočichy.</i>	zapojuje se do péče o přírodu (zalévá, krmí, sleduje růst rostlin), chápe, proč je to důležité.	ČG: Vyjadřování zkušeností slovy, naslouchání pokynům a příběhům o přírodě. MG: Počítání (např. počet listů, semínek), sledování růstu v čase.	KOB-002 – bude se chovat v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji. KPP-007 – domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi. KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým.	- Pravidelná péče o rostliny ve třídě, školní zahradě nebo o zvířátka (např. hlemýždi, rybičky). - Sledování růstu rostlin, měření, zaznamenávání změn. - Diskuse o potřebách rostlin a zvířat (slunce, voda, potrava). - Vytváření jednoduchých pokusů (např. klíčení semínek). - Návštěva farmy, zverimexu, květinářství nebo botanické zahrady.
<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozoznat některá nebezpečí a vědět, jak se jim vyhnout.</i>	rozlišuje nebezpečné situace, ví, jak se chovat v přírodě a jak se chránit.	ČG: Porozumění instrukcím, orientace v ilustracích a vyprávění o nebezpečných situacích. MG: Řešení situací prostřednictvím jednoduchých úloh (kolik kroků je bezpečných apod.).	KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KDI-002 – dokáže rozlišit přínosy a rizika používání digitálních technologií. KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování.	- Simulace bezpečnostních situací (např. „Co dělat, když...“). - Procházky s výkladem o bezpečném chování v přírodě. - Hry s rolováním a dramatizací – situace s nebezpečnými rostlinami/zvířaty. - Využití ilustračních obrázků pro popis rizik a bezpečného chování. - Seznámení s bezpečnostními značkami a

	<i>Dovést děti k poznání způsobů ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.</i>	popíše vhodné způsoby chování v kontaktu s přírodními jevy, rostlinami, zvířaty.	ČG: Vyjádření vlastních zkušeností, naslouchání příběhům s bezpečnostní tematikou. MG: Základní logické úvahy při volbě bezpečného postupu v situaci (co když...?).	KRP-006 – bude tvořivě pracovat s informacemi. KOB-003 – bude přijímat zodpovědnost za svá rozhodnutí. KPP-006 – organizuje a realizuje svoje činnosti.	jejich významem. - Besedy o chování v bouřce, na slunci, u vody nebo při setkání s volně žijícím zvířetem. - Interaktivní knihy, obrázky a digitální nástroje k poznávání rizik. - Pravidla pro kontakt s neznámými rostlinami a zvířaty – jak se zachovat. - Hry a cvičení zaměřená na řešení situací (např. „Co uděláš, když...“). - Společné vytváření „pravidel bezpečného chování v přírodě“ jako plakátu.

Jak si hrajeme se světem

Děti zkoumají svět her, tvoří, napodobují, pohybují se a učí se prostřednictvím hry.

Hra je základním projevem dětského světa a klíčovým prostředkem poznávání. V tomto integrovaném bloku děti objevují rozmanité podoby hry v různých kulturách i prostředích. Zkoumají, jak si hrají děti v jiných zemích a jakými způsoby se hry liší či podobají těm, které znají ze svého okolí. Věnují se pohybovým, tvořivým, napodobivým i konstruktivním hrám, které rozvíjejí jejich fantazii, tvořivost, kooperaci a schopnost řešit problémy.

Děti poznávají hru jako cestu učení a porozumění světu. Prostřednictvím tematické činnosti zkoušejí různé herní role, napodobují život dospělých, vymýšlejí si vlastní příběhy a tvoří herní prostředí – například město z kostek, obchůdek, kuchyňku nebo dopravní hřiště. Seznamují se s tradičními hrami, říkadly a tanci dětí z jiných kultur, srovnávají je s těmi domácími a objevují tak rozmanitost lidského světa. Učí se pravidlům jednoduchých společenských her a rozvíjejí základní herní dovednosti – schopnost čekat, střídat se, dodržovat pravidla a respektovat spoluhráče.

Hlavním edukačním cílem vzdělávacího bloku je podporovat přirozenou zvědavost a tvořivost dítěte prostřednictvím hry jako prostředku učení, poznávání sebe i světa, rozvíjení komunikace, spolupráce a porozumění rozmanitosti lidské kultury.

Pohybové a dramatické činnosti vedou děti k vyjádření emocí, ke spolupráci ve skupině a k upevňování základních sociálních dovedností. Tvořivé aktivity, jako je výroba vlastních herních prvků, panáčků, masek či deskových her, posilují jemnou motoriku, estetické cítění i zodpovědnost za vlastní výtvoř. Děti jsou povzbuzovány k tomu, aby si samy volily herní témata, plánovaly, organizovaly a reflektovaly průběh své hry.

Prostřednictvím herních činností s kulturním přesahem se u dětí rozvíjí jazykové dovednosti, matematická představivost, prostorová orientace i dovednost porovnávat, třídít a řešit problémové situace. Děti využívají také digitální technologie – například k hledání inspirace, porovnávání her v různých zemích nebo dokumentaci vlastních výtvoř. Hra je tak prostředkem k propojení světa reálného a imaginárního a podporuje dítě v tom, aby bylo aktivním účastníkem svého poznávání.

Vzdělávací obsah tohoto bloku přirozeně zasahuje do všech čtyř vzdělávacích oblastí RVP PV 2025. V oblasti Dítě a jeho tělo si děti prostřednictvím pohybových, manipulačních a rytmických her rozvíjejí hrubou i jemnou motoriku, koordinaci pohybů, obratnost a prostorovou orientaci. Oblast Dítě a jeho psychika je naplňována hrou, která stimuluje rozvoj fantazie, tvořivosti, paměti, pozornosti, řečového projevu, sebepojetí i emocionálního uvědomování. V oblasti Dítě, ten druhý a společnost si děti osvojují dovednosti potřebné k soužití ve skupině, učí se spolupracovat, respektovat názory druhých, vnímat emoce a potřeby ostatních a jednat prosociálně. Oblast Dítě a svět se promítá do poznávání prostředí a kulturní rozmanitosti – děti si uvědomují, že svět je různorodý, ale i srozumitelný a dostupný prostřednictvím vlastní zkušenosti.

Blok podporuje rozvoj všech osmi klíčových kompetencí vymezených v RVP PV 2025. Děti si rozvíjí kompetenci k učení (KKU), když objevují nové poznatky, propojují je se svými zkušenostmi a učí se hledat souvislosti v každodenních situacích. Kompetence komunikační (KKK) se rozvíjí prostřednictvím sdílení myšlenek, naslouchání druhým a společného domlouvání se při hrách. Kompetence k občanství a udržitelnosti (KOB) je podporována tím, že děti vnímají pravidla jako součást společného soužití, učí se zodpovědnosti a respektu k lidem i prostředí. Kompetence osobnostní a sociální (KOS) se rozvíjí skrze spolupráci, rozvoj sebedůvěry, uvědomování si vlastních emocí a schopnost řešit sociální situace. V rámci herních činností posilují děti také kompetence k podnikavosti a pracovní (KPP), protože plánují, rozhodují se, realizují nápady a dokončují započatou činnost. Kompetence k řešení problémů (KRP) je rozvíjena tehdy, když děti hledají způsoby, jak si poradit s překážkou ve hře, jak domluvit pravidla nebo vyřešit nedorozumění. Kompetence kulturní (KKT) se naplňuje skrze kontakt s různými formami kultury, tradicemi a tvořivým vyjádřením. Kompetence digitální (KDI) je podporována smysluplným a bezpečným využíváním digitálních

technologií – například při vyhledávání herních inspirací z jiných zemí nebo dokumentaci herních výtvorů.

V tomto bloku budeme uplatňovat rozmanité vzdělávací strategie, které vedou k aktivnímu a smysluplnému učení. Vytváří podnětné prostředí pro volnou i řízenou hru, zařazuje kulturně různorodé herní prvky, podporuje plánování a organizaci hry dětmi, využívá herní situace k rozvoji sociálních dovedností, komunikace a samostatného rozhodování. Děti jsou vedeny k reflexi, spolupráci a tvořivému řešení herních i životních situací.

Tento integrovaný blok naplňuje přirozenou potřebu dítěte hrát si, tvořit, komunikovat a učit se prostřednictvím vlastní zkušenosti. Podporuje celostní rozvoj dítěte a propojuje herní prožitky s poznáváním světa v jeho kulturní, společenské i emocionální rozmanitosti.

Prostřednictvím společných i individuálních her si děti procvičují jazykovou gramotnost, když pojmenovávají předměty a činnosti, popisují situace, vyprávějí, naslouchají druhým a domlouvají se na pravidlech. Matematická gramotnost se rozvíjí při třídění, porovnávání a uspořádávání předmětů, určování tvarů, velikostí a množství, při orientaci v prostoru či plánování staveb a herních situací. Přírodovědná gramotnost je podporována zkoumáním vlastností materiálů, pozorováním přírodních jevů a jednoduchými experimenty, například co plave a co se potápí, co se kutálí nebo jak se mění materiály při různém zacházení.

V případě využití moderních pomůcek se rozvíjí také digitální gramotnost, a to prostřednictvím smysluplného a bezpečného používání digitálních technologií, například při fotografování výsledků činností, práci s interaktivní tabulí nebo jednoduchými aplikacemi. Hry v menších i větších skupinách rozvíjejí sociální gramotnost, jelikož děti spolupracují, učí se respektu, empatii, rozdělování rolí a řešení konfliktů. V tematických hrách „na obchod“, „na domácnost“ či „na služby“ si děti osvojují základy finanční gramotnosti, poznávají hodnotu věcí a principy směny.

Součástí bloku je i podpora čtenářské gramotnosti, například při práci s obrázkovými knihami, návody ke hře, symboly a značkami či při porozumění jednoduchým instrukcím. Prostřednictvím tvořivých, napodobovacích, hudebních a pohybových činností se rozvíjí kulturní povědomí a vyjádření, kdy děti poznávají a interpretují různé kulturní a umělecké podněty a učí se je zpracovat po svém.

Pedagogický problém		Jak může učitelka smysluplně využít dětskou hru k rozvoji klíčových kompetencí, tvořivosti, spolupráce a poznávání kulturní rozmanitosti světa?			
Hlavní edukační záměr:		Rozvíjet u dětí schopnost vnímat hru jako prostředek k poznávání sebe sama, ostatních lidí i světa kolem sebe. Edukační záměr směřuje k tomu, aby děti měly možnost poznávat různé formy her napříč kulturami a prostředím, porovnávaly je s vlastní zkušeností, tvořily vlastní herní pravidla, napodobovaly situace z reálného života a skrze hru si rozvíjely kompetence potřebné pro další učení a život ve společnosti. Záměrem je zároveň vést děti k samostatnému rozhodování, plánování a organizaci herních činností, k respektu k pravidlům i druhým hráčům, a k uvědomění si hodnoty spolupráce. Hra se stává prostředím pro experimentování, řešení problémů, komunikaci, tvořivou práci s materiálem a porozumění různorodým kulturním projevům.			
Vzdělávací oblast	Konkretizované hlavní cíle	Očekávané výsledky učení (OVU)	Rozvíjení ČG a MG	Klíčové kompetence (OVU)	Pedagogické strategie
DJT	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí orientovat se na svém těle.	pojmenovává části těla, vnímá tělesné změny a rozdíly, uvědomuje si svoje tělo v prostoru.	ČG: Popisování částí těla podle obrázku, práce s interaktivní knihou o těle. MG: Porovnávání velikostí částí těla, prostorová orientace (vpravo–vlevo, nahore–dole).	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KOS-003 – dokáže pojmenovat vlastní silné stránky.	Pohybové hry s instrukcí („Dej ruce nad hlavu“), hry „Simon říká“, stínohry, malování postavy.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí zvládat základní pohybové dovednosti.	běhá, skáče, hází, chytá, leze – přiměřeně svým možnostem.	ČG: Pojmenovávání pohybových činností, sledování návodů (např. v obrázkové knize o sportech). MG: Počítání opakování pohybů, porovnávání vzdáleností (kdo doskočí dál).	KKU-001 – při učení bude využívat strategie pokusu a omylu. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KPP-005 – dokončí, co započalo.	Tradiční dětské hry z různých kultur (skákání panáka, tanec, házení míčem), sportovní stanoviště.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí obratně se pohybovat v různém prostředí.	pohybuje se jistě a přirozeně na rovném i nerovném povrchu, přizpůsobuje pohyb prostředí.	ČG: Porozumění pokynům ve hře, hledání cesty podle obrázků. MG: Směrové určení, plánování cesty (vpřed, vlevo, zpět).	KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KPP-004 – dokáže měnit cesty k dosažení cíle. KDI-003 – bude uplatňovat informatické myšlení, pracuje s algoritmy.	Hra na cestování světem (poušť – pískoviště, džungle – překážková dráha), tematické pohybové stezky.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí zvládat základy grafomotoriky.	kreslí, maluje, stříhá, spojuje čáry, drží náčiní uvolněně.	ČG: Kreslení obrázků podle příběhu, napodobování znaků a písmen. MG: Tvoření vzorů z geometrických tvarů, rytmizace pohybů.	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností. KPP-001 – přichází s vlastními nápady.	Tvorba map herního světa, kreslení herních postav, práce s tužkou, pastelem, modelínou.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyhledávat příležitosti k pohybu.	samo navrhuje pohybové aktivity, aktivně se zapojuje do hry.	ČG: Porozumění ilustracím v příběhu (jak se kdo hýbe), dramatizace. MG: Vytváření plánů pohybu (kolik skoků, kolik kroků).	KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KPP-006 – organizuje a realizuje svoje činnosti. KKT-002 – bude reagovat autenticky na umělecké a kulturní podněty.	Nabídka různých pohybových koutků, taneční hry, improvizované tělocvičny, inspirace pohybem v jiných kulturách (např. africké bubnování a tanec).
	Dovést děti k využívání příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.	samostatně se obléká, uklízí, připravuje si pomůcky, respektuje pravidla.	ČG: Používání piktogramů a obrázkových návodů, plán dne. MG: Řazení kroků dle časové	KPP-002 – navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností. KRP-001 – bude vnímat chybu jako	Samoobslužné stanoviště (kuchyňka, dílna), interkulturní témata (jak se oblékají děti ve světě), pomoc při úklidu

			posloupnosti, počítání předmětů (kolik věcí potřebuji).	přirozenou součást řešení problémů. KOS-004 – bude projevovat důvěru v sebe sama.	po hrách.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí překonávat fyzické překážky.	věřící si při pohybu v terénu, umí překonat drobné překážky.	ČG: Vyprávění o překonávání překážek (pohádky, příběhy), dramatizace. MG: Odhad vzdálenosti, měření času (např. během skákání, lezení).	KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KPP-003 – ke změnám přistupuje jako k příležitostí. KOS-005 – bude vyjadřovat svůj názor.	Hry na dobrodruhy z různých zemí, překážkové dráhy, stavba přírodních cest a mostů.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí.	vybírání si zdravější varianty chování (např. pohyb místo pasivity), rozpoznání zdravé jídlo, chápe význam hygieny.	ČG: Čtení příběhů o zdraví, práce s ilustracemi (např. zdravý talíř). MG: Třídění potravin, porovnávání množství (cukr, voda), plán denního režimu.	KRP-006 – bude tvořivě pracovat s informacemi. KOB-002 – bude se chovat v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji. KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování.	Hra na „zdravou planetu“, příprava zdravých pokrmů z různých kultur, hygiena jako součást herních scénářů (např. návštěva nemocnice, jídlo v restauraci).
DJP	Dovést děti k navazování a rozvíjení citových vazeb.	Navazuje vztahy s dětmi i dospělými, komunikuje, spolupracuje.	ČG: Rozumí obsahu příběhů zaměřených na mezilidské vztahy a vyjadřuje emoce k postavám. MG: Porovnává počet členů ve skupině, započítává děti, rozděluje role.	KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým. KPP-007 – bude se domlouvat a spolupracovat s ostatními dětmi. KOB-004 – bude přispívat k fungování společenství v mateřské škole.	Podpora kooperativních her (domlouvání pravidel, střídání rolí), dramatizace přátelství, reflexe emocí po hře.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí využívat analogii a jednoduchou strategii při hře.	Hledá různá řešení herních úkolů, zkouší nové postupy.	ČG: Sleduje děj hry, srovnává scénáře, předvídá vývoj. MG: Řeší úlohy pomocí logického uvažování (např. pokud–pak).	KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KPP-004 – dokáže měnit cesty k dosažení cíle.	Hry na „co by bylo, kdyby...“, změna pravidel u známých her, reflexe herních strategií.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí uplatňovat konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.	Sestavuje objekty podle předlohy či vlastní představy, využívá různé materiály.	ČG: Slovně popisuje svůj postup, porovnává výtvary s ostatními. MG: Pojmenovává geometrické tvary, určuje prostorové vztahy.	KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo.	Stavební a prostorové hry (stavba města, letiště), týmová konstrukce podle plánu, sdílení zkušeností.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyjadřovat své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.	Vytváří výtvarné nebo digitální výstupy podle vlastní fantazie.	ČG: Vypráví příběh podle svého výtvaru, popisuje děj. MG: Plánuje a strukturuje prvky své tvorby.	KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností. KPP-001 – bude přicházet s vlastními nápady. KDI-001 – bude využívat digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.	Výtvarné koutky inspirované kulturami světa, práce s digitální kresbou, skupinové výstavy děl s komentářem.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí využívat vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.	Samostatně si volí prostředky pro hru nebo tvoření, hledá nové kombinace.	ČG: Tvoří obrázkové sekvence, vymýšlí alternativní příběhy. MG: řídí a kombinuje materiály podle tvaru a barvy.	KPP-002 – bude navrhnout, co potřebuje k realizaci vlastních činností. KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KPP-006 – bude organizovat a	Volná výtvarná a manipulační tvorba s různorodým materiálem, podpora vyjádření nápadů.

			realizovat svoje činnosti.	
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí používat slova ve správném tvaru a gramaticky správně formulovat věty.	Vyjadřuje se v celých větách, používá slova ve správném tvaru.	ČG: Aktivně se zapojuje do rozhovorů o příbězích a hrách. MG: Popisuje časové děje a souvislosti.	KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi. KOS-005 – bude vyjadřovat svůj názor.	Povídání o zážitcích z her, jazykové hry (např. „Co jsem viděl?“), tvoření příběhů ve skupině.
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišit český jazyk od jiných jazyků.	Pozná, že jiný jazyk zní odlišně od češtiny, zapamatuje si slova.	ČG: Poslouchá a porovnává jednoduché výrazy v cizím jazyce. MG: Sleduje opakující se struktury v cizojazyčných hrách.	KKT-004 – bude přijímat osobnosti, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních. KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých. KDI-001 – bude využívat digitální technologie k poznávání světa.	Poslech písní a pohádek v různých jazycích, vícejazyk
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí porozumět předčítanému textu, vyprávět a soustředěně sledovat děj.	Chápe a vypráví děj, popisuje postavy a situace.	ČG: Sleduje a vypráví pohádku, dramaturgizuje text. MG: Řadí dějové sekvence, chápe logiku událostí.	KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, výsledky své práce. KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udržet pozornost. KPP-009 – bude oceňovat práci i úsilí druhých.	Předčítání s následnou dramaturgií, obrázkové skládky podle příběhu, diskuse o jednání postav.
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišovat některé symboly, piktogramy, znaky a porozumět jejich významu a funkci.	rozpozná a pojmenuje běžné symboly, značky, piktogramy (např. WC, zákaz, semafor), chápe jejich význam a funkci v reálných situacích.	ČG: porozumění informačním a vizuálním znakům (např. v knihách, ve městě) MG: interpretace symbolických systémů (např. orientace v herním plánu)	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KRP-006 – bude tvořivě pracovat s informacemi. KDI-001 – bude využívat digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem	- Hra na "město" se značkami a piktogramy (orientace podle značek). - Práce s knihami, encyklopediemi a digitálními obrázky se symboly. - Vyhledávání symbolů v prostředí MŠ, zkoumání jejich funkce (např. hasicí přístroj, únikový východ). - Tvoření vlastních piktogramů (např. pro třídu nebo plán dne).
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí orientovat se v prostoru a rovině, rozlišit a pojmenovat prostorové vztahy.	orientuje se ve známém prostředí, rozlišuje a správně používá pojmy nahore/dole, před/za, vedle, vpravo/vlevo, blízko/daleko.	ČG: porozumění návodům, slovním instrukcím k prostorovým vztahům MG: prostorová orientace, základy geometrického myšlení	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udržet pozornost. KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti.	- Hra „Najdi poklad“ – dítě se orientuje podle instrukcí (např. „jdi dva kroky dopředu, potom doprava“). - Stavební hry na koberci s využitím prostorových pokynů (např. „Postav domeček vedle silnice“). - Práce s mapou třídy nebo zahrady – určování směru, pozice, hledání cesty. - Cvičení s obrázky – umístění předmětů podle slovních pokynů.
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí sestavovat prostorové objekty podle předlohy.	sestaví jednoduchou stavbu podle předlohy (např. věž, most, domek), dodržuje základní vztahy a rozměry.	ČG: sledování vizuálních a obrazových návodů, popis pracovního postupu MG: rozvoj konstrukčního a logického myšlení, sledování tvarů a vztahů	KKU-001 – při učení bude využívat strategie pokusu a omylu. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo.	- Stavění podle fotografií nebo 3D předloh (kostky, přírodní materiály). - Práce ve dvojicích – jeden popisuje předlohu, druhý staví. - Stavebnice typu LEGO – práce podle jednoduchého manuálu. - Digitální aplikace zaměřené na logické skládání objektů (např. puzzle).

DDS	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí přijímat různé sociální role.</i>	hraje v rolích, rozlišuje různé sociální role (např. rodič, lékař, obchodník, kuchař); využívá při hře prvky nápodoby, fantazie a symbolického myšlení; přijímá pravidla sociálního kontaktu v rolových hrách.	ČG: porozumění významu symbolů a znaků (např. rekvizit, kostýmů). MG: základní orientace v čase a prostoru v rámci herních scénářů.	KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KPP-007 – bude se domlouvat a spolupracovat s ostatními dětmi.	- Nabídka rolových koutků (tržiště, nemocnice, domov, škola různých kultur). - Vedení rozhovorů o rolích ve společnosti v různých zemích. - Podpora dramatické hry dětí (volba rolí, stavba prostředí, rekvizity).
	<i>Dovést děti k navazování a udržování dětských přátelství.</i>	zapojuje se do společných her, komunikuje a spolupracuje s vrstevníky; projevuje empatii, vyjadřuje své potřeby, ale vnímá i potřeby druhých; dodržuje pravidla soužití ve skupině.	ČG: naslouchání druhým, porozumění mluvenému slovu a významu sdělení. MG: plánování společných her, počítání, rozdělování rolí, sled děje.	KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým. KPP-009 – bude oceňovat práci i úsilí druhých. KOB-004 – bude přispívat k fungování společenství v mateřské škole.	- Společné skupinové hry s prvky kooperace. - Podporování pozitivní komunikace a řešení konfliktů. - Společná tvorba (např. stavby, výtvořky, tanec) v malých týmech.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí dodržovat pravidla her a jiných činností a požadovat dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.</i>	učí se respektovat pravidla hry i dohody ve skupině; přijímá odpovědnost za své chování v herních situacích; umí se domluvit, hledá kompromis.	ČG: porozumění instrukcím, symbolům a značení ve hrách. MG: používání jednoduchých pravidel se sekvencí a logickým sledem.	KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých. KOS-008 – bude se chovat v souladu se základními společenskými pravidly. KPP-008 – bude se spolupodílet na společných rozhodnutích.	- Společné vytváření pravidel pro hry a aktivity. - Vedení k tomu, aby děti připomínaly pravidla druhým. - Hry z různých kultur s pravidly a jednoduchými instrukcemi.
	<i>Dovést děti k spolupodílení se na udržování regionálních tradic.</i>	seznamuje se s tradicemi a zvyky regionu i jiných kultur; aktivně se zapojuje do společných slavností, her a tvoření; uvědomuje si rozdíly a podobnosti mezi kulturami.	ČG: vyprávění, porozumění příběhům, lidovým pohádkám, písním. MG: orientace v čase (svátky, roční období), opakující se prvky (např. kroje, ornamenty).	KKT-001 – bude mít povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí. KKT-004 – bude přijímat osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	- Organizace tematických dnů (např. „Den tradiční hry“, „Den dětí z různých zemí“). - Společné tvoření dekorací, pečení, zpěv a tanec z různých kultur. - Pozvání rodin ke sdílení vlastních tradic.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyjadřovat se pomocí dramatizace, přijímat různé role při dramatických činnostech.</i>	zapojuje se do dramatických činností, využívá mimiku, pohyb, hlas; dokáže samostatně vyjádřit jednoduchý příběh nebo situaci; spontánně tvoří dialogy, rozvíjí představivost.	ČG: rozvoj vyjadřovacích dovedností, tvorba vlastního příběhu. MG: orientace v posloupnosti děje, logika zápletky a rozuzlení.	KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby. KKT-002 – bude reagovat autenticky na umělecké a kulturní podněty. KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností.	- Každodenní prostor pro dramatickou hru (divadelní koutek, masky, loutky). - Návěst krátkých etud inspirovaných pohádkami z různých kultur. - Tvořivé využití pohybu a výrazu ve hře.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí tvořit z rozmanitých materiálů a přírodnin.</i>	tvoří dle vlastní představy, kombinuje materiály; rozvíjí jemnou motoriku a vizuálně-prostorové vnímání; pracuje samostatně i ve skupině, respektuje estetické hodnoty.	ČG: pojmenování materiálů, nástrojů, sdělení záměru výtvarné tvorby. MG: třídění, skládání podle tvaru, velikosti, množství.	KPP-001 – bude přicházet s vlastními nápady. KPP-002 – bude navrhopvat, co potřebuje k realizaci vlastních činností. KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností.	- Nabídka tvořivých center s dostupnými přírodními a netradičními materiály. - Projekty tvoření inspirované výtvarnou kulturou různých národů. - Společná tvorba větších kolektivních výtvořků (např. světové mapy, masky, loutky).
DAS	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí orientovat se v blízkém prostředí – doma, v</i>	orientuje se v prostředí mateřské školy a jejího okolí; aktivně se zapojuje do her a činností vztahujících se k blízkému	ČG: porozumění sdělením o prostoru, práce s plánkem, jednoduché popisy prostředí. MG: prostorová orientace, pojmy	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KRP-002 – bude řešit jednoduché	- Procházkový a mapování okolí školy (např. kulturní místa, obchody, parky). - Využití plánu nebo modelu

	<i>mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.</i>	prostředí; dokáže popsat místa a funkce budov ve svém okolí.	nahore/dole, vlevo/vpravo, cesta, vzdálenost.	problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti.	třídy/školy/obce – hra na orientaci podle pokynů. - Dramatizace běžných situací (cesta do školky, návštěva obchodu). - Výtvarné ztvárnění vlastního domova nebo trasy do MŠ.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišit mezi světem přírody a techniky a vysvětlit jejich význam pro člověka a život na Zemi.</i>	rozpozná rozdíl mezi přírodními a umělými objekty; chápe základní funkci technických vynálezů v běžném životě; uvědomuje si hodnotu přírody a její význam pro život.	ČG: rozlišování informací v popisu jevů a věcí (strom x vysavač). MG: třídění podle kritérií (přírodní × technické), množství, funkce.	KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KOB-002 – bude se chovat v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.	- Hra: „Co patří do přírody a co vytvořil člověk?“ (obrázkové karty). - Pokusy: porovnávání přírodních a technických materiálů. - Diskuze nad obrázky: k čemu slouží věci (technika) a proč je příroda důležitá. - Tvoření smíšených a přírodních objektů – koláže, stavby.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozpoznat udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umět je uplatnit.</i>	třídí odpad a chápe význam recyklace; pečuje o životní prostředí ve svém okolí; šetří vodou, energií a materiály při běžných činnostech.	ČG: porozumění jednoduchým návodům a značkám (např. třídění odpadu). MG: počítání odpadu, objem (kolik vody spotřebujeme), třídění dle vlastností.	KRP-006 – bude tvořivě pracovat s informacemi. KOB-003 – bude přijímat zodpovědnost za svá rozhodnutí. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo.	- Výchovné hry: „Třídíme správně?“ – manipulace s materiálem, výběr koše. - Příběhy a obrázky o dětech, které pečují o planetu. - Společné šetření papírem/vodou ve třídě – pozorování změny. - Výtvarná činnost z recyklovaného materiálu – „druhý život věcí“.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí respektovat různé formy života.</i>	pozoruje a popisuje různé živé organismy a chápe jejich význam; vyjadřuje respekt k rostlinám, zvířatům a lidem jiného vzhledu či zvyklostí; váží si života a chápe, že každý tvor má své místo.	ČG: práce s informacemi o živých tvorech (poslech, obrázky, popisy). MG: třídění podle druhů, velikosti, počtu končetin apod.	KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KOB-001 – bude vyjadřovat pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí. KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým.	- Pozorování živých tvorů (hmyz, ptáci, domácí mazlíčci). - Příběhy z různých kultur o zvířatech a rostlinách. - Společné pečování o rostliny nebo zvířátko ve třídě. - Hry napodobující zvířecí pohyby, zvyky.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí reagovat na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.</i>	rozpozná rizikové situace a adekvátně na ně reaguje; řídí se bezpečnostními pokyny (např. při přecházení ulice, manipulaci s nástroji); dítě ví, koho přivolat v případě nebezpečí.	ČG: porozumění pokynům, piktogramům, bezpečnostním značkám. MG: časová posloupnost (co dělat jako první, druhé), orientace v prostoru.	KKK-005 – bude naslouchat druhému a dodržovat domluvená pravidla komunikace. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování.	- Simulace situací: „Co dělat, když...“ (ztráta, pád, cizí osoba). - Seznámení s jednoduchými bezpečnostními symboly a značkami. - Písňe a říkanky s bezpečnostní tematikou. - Kooperativní hra: „Bezpečná cesta“ (např. při dopravní výchově).

BAREVNÁ PLANETA PLNÁ PŘEKVAPENÍ

(Děti objevují pestrost světa – barvy, tvary, počasí, kontinenty, kultury a přírodu očima zvědavého dítěte.)

Integrovaný blok „**Barevná planeta plná překvapení**“ nabízí dětem možnost objevovat pestrost světa prostřednictvím barev, tvarů, přírody, počasí, kontinentů i kultur. Hlavním edukačním záměrem je u dětí podněcovat zvědavost a radost z objevování, rozvíjet tvořivost, fantazii a spolupráci v kolektivu. Děti se při činnostech učí rozpoznávat a pojmenovávat barvy a tvary, všimnout si jejich využití v přírodě i umění, experimentovat s mícháním barev a tvořit z geometrických tvarů. Zároveň sledují proměny počasí a ročních období, zapisují či zakreslují své pozorování, zkouší jednoduché pokusy s vodou, ledem nebo větrem a učí se porozumět základním klimatickým jevům.

Součástí bloku je i seznamování s kontinenty a přírodou různých koutů Země. Děti objevují prostřednictvím map, glóbusu, pohádek a příběhů rozmanitost života lidí i zvířat, poznávají symboly jednotlivých oblastí, a to hravou formou přiměřenou věku. Učí se chápat kulturní odlišnosti, respektovat je a nacházet v nich inspiraci. Při společných aktivitách poznávají tradiční hudbu, tance, vyrábějí masky, ozdoby nebo oděvy inspirované kulturami světa a ochutnávají ovoce či jednoduché pokrmy typické pro různé země.

Hlavním edukačním cílem je rozvíjet u dětí porozumění světu v jeho barevnosti a různorodosti. Děti se učí vnímat a objevovat přírodu, kulturu a život lidí v různých částech světa, přemýšlejí o souvislostech, projevují zájem o odlišnosti i společné znaky, a zároveň rozvíjejí své smyslové vnímání, představivost a tvořivost. Aktivita vychází z přirozené dětské zvědavosti a potřeby objevovat, s důrazem na prožitkové učení, experimentování a vlastní vyjádření.

Integrovaný blok propojuje všechny čtyři vzdělávací oblasti dle RVP PV 2025. V oblasti Dítě a jeho tělo děti rozvíjejí pohybové dovednosti, orientaci v prostoru a tělesné vnímání prostřednictvím her, tanečků a činností inspirovaných přírodou a kulturami světa. V oblasti Dítě a jeho psychika si děti rozšiřují slovní zásobu, rozvíjejí jazyk, myšlení, představivost a schopnost vyjadřovat své zážitky i dojmy z pozorování a prožitků. V oblasti Dítě, ten druhý a společnost se děti seznamují s různými životními styly, kulturami, zvyky a tradicemi. Vnímají kulturní rozmanitost světa, učí se přijímat odlišnosti a respektovat je, rozvíjejí empatii a schopnost spolupráce. V oblasti Dítě a svět děti poznávají základní přírodní jevy, střídání ročních období, počasí, kontinenty, životní prostředí a obyvatele různých částí světa, rozvíjejí porozumění přírodním zákonitostem a vztahům mezi člověkem a přírodou.

K rozvoji porozumění kulturní a přírodní rozmanitosti světa u dětí v mateřské škole, s cílem, aby dokázaly vnímat souvislosti, respektovat odlišnosti a přemýšlet o světě v širších souvislostech, je vhodné sledovat a rozvíjet více gramotností současně. Čtenářská gramotnost se uplatňuje při práci s příběhy, pohádkami, reportážemi či obrázkovými knihami z různých kultur, při vyhledávání informací v knihách a digitálních zdrojích a při vyvozování souvislostí mezi textem a reálným světem. Matematická gramotnost podporuje schopnost porovnávat a třídít objekty a jevy podle různých znaků, orientovat se v jednoduchých mapách, grafech a piktogramech a vyjadřovat rozdíly i podobnosti pomocí jednoduchých tabulek či schémat. Přírodovědná gramotnost se rozvíjí prostřednictvím pozorování a popisu přírodních jevů v různých částech světa, chápání vztahů mezi přírodním prostředím a životem lidí a zkoumání rozmanitosti rostlin, zvířat a podnebí. Digitální gramotnost zahrnuje využívání multimediálních materiálů, jako jsou fotografie, krátká videa či interaktivní mapy, základní orientaci v dětských vzdělávacích aplikacích a bezpečné nakládání s informacemi. Občanská gramotnost se promítá do vnímání a respektování kulturních odlišností, chápání základních práv a povinností lidí v různých částech světa a uvědomění si významu spolupráce a tolerance.

Během činností jsou cíleně rozvíjeny klíčové kompetence. Kompetence k učení (KKU) se rozvíjí při zvědavém objevování, hledání souvislostí a vyvozování závěrů. Kompetence komunikační (KKO) se posilují při sdílení zážitků, popisu toho, co děti vidí a slyší, a při dialogu s ostatními. Kompetence k občanství a udržitelnosti (KOB) se prohlubují prostřednictvím poznávání přírodního a kulturního dědictví a budování vztahu k životnímu prostředí. Kompetence osobnostní a sociální (KOS) se rozvíjejí při společných hrách, spolupráci a respektování pravidel. Kompetence k podnikavosti

a pracovní (KPP) jsou podporovány tvůrčími činnostmi, experimentováním a dokončováním zadané práce. Kompetence k řešení problémů (KRP) se uplatňují při hledání odpovědí na otázky, při bádání i řešení jednoduchých záhad. Kompetence kulturní (KKT) se rozvíjejí skrze poznávání kulturních projevů, tvořivou činnost, estetické vnímání a zapojení do tradic. Kompetence digitální (KDI) jsou rozvíjeny při smysluplném a bezpečném využívání digitálních technologií při objevování světa (např. práce s fotografiemi, mapami, vzdělávacími aplikacemi nebo digitálním mikroskopem).

Vzdělávací strategie vycházejí z principů prožitkového a smyslového učení, podpory zvědavosti a vlastní aktivity dítěte. Pedagog volí činnosti, které podporují objevování a kladení otázek, pracuje s reálnými objekty, fotografiemi, příběhy a vizuálními podněty. Děti se učí prostřednictvím her, pokusů, pohybu, tvořivých činností, dramatizace, práce s mapou, písněmi a tradičními říkadly z různých kultur. Důležitou součástí strategie je rozhovor, reflexe prožitku a přímé propojení se zkušenostmi dětí. Strategie rovněž zahrnují podporu spolupráce ve skupině, vedení k samostatnosti při řešení úkolů a přiměřené zapojení digitálních technologií k rozšíření poznávání.

Pedagogický problém		<i>Jakými formami a prostředky můžeme u dětí v mateřské škole rozvíjet porozumění kulturní a přírodní rozmanitosti světa tak, aby byly schopny vnímat souvislosti, respektovat odlišnosti a přemýšlet o světě v širších souvislostech?</i>			
Hlavní edukační záměr:		Hlavním edukačním záměrem tohoto integrovaného bloku je podnítit v dětech zájem o svět kolem nás, jeho přírodní i kulturní rozmanitost, a podporovat jejich schopnost vnímat souvislosti, klást otázky a hledat odpovědi prostřednictvím smyslového, tvořivého a prožitkového učení. Zároveň je záměrem vést děti k úctě a respektu k přírodě, lidem a různorodým projevům života na naší planetě.			
Vzdělávací oblast	Konkretizované hlavní cíle	Očekávané výsledky učení (OVU)	Rozvíjení ČG a MG	Klíčové kompetence (OVU)	Pedagogické strategie
DJT	<i>Dovést děti k naplňování svých biologických potřeb</i>	uvědomuje si své tělesné potřeby a přiměřeně na ně reaguje.	ČG: Porozumění vizuálním symbolům (např. pitný režim, hygiena), práce s příběhem o denním režimu. MG: Časová posloupnost (snídaně–oběd–odpočinek–svačina), odhad délky činností.	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KOS-002 – dokáže požádat o pomoc vrstevníky či dospělého.	- Režim dne s obrázky, - diskuse o biologických potřebách, - práce s kalendářem, - příběhy dětí z různých částí světa.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí obratně se pohybovat v různém prostředí.</i>	pohybuje se s jistotou v interiéru i exteriéru.	ČG: Porozumění verbálním instrukcím a příběhům s pohybovým námětem. MG: Prostorová orientace (vpravo, vlevo, pod, nad), určení směru a polohy těla.	KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo.	- Pohybové hry v různých prostředích (voda, les, poušť), - hry na zvířata, - překážkové dráhy.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí sladit pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.</i>	reaguje pohybem na rytmus a hudbu.	ČG: Porozumění textu písní, rytmizace slov, nácvik rýmů. MG: Rytmičké opakování, časové sekvence (počítání do rytmu).	KKT-002 – bude reagovat autenticky na umělecké a kulturní podněty. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KPP-001 – bude přicházet s vlastními nápady.	- Tance a hry na písně různých kultur, - bubnování, hra na tělo, - opakování frází a slov při pohybu.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vykonávat jednoduchý pohyb podle vzoru a provést ho podle pokynu.</i>	soustředí se na pokyn a jedná podle něj.	ČG: Porozumění instrukci, reakce na slovní zadání. MG: Prostorové a sekvenční pojmy (např. udělej tři kroky dopředu).	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost. KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti.	- Cvičení podle učitelky, - „pohybové diktáty“, - pantomima, - napodobování zvířat nebo postav z příběhů.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí ovládat jemnou motoriku a motoriku mluvidel.</i>	zvládá drobné pohyby rukou, artikuluje správně.	ČG: Rozvoj fonematického sluchu, artikulace, práce s říkadly. MG: Práce s tvary, velikostmi a počty při manipulaci (např. třídění, skládání).	KKU-001 – při učení bude využívat strategie pokusu a omylu. KRP-006 – bude tvořivě pracovat s informacemi. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo.	- Práce s modelínou, nůžkami, - logopedická cvičení, - grafomotorika, - skládání vzorů z mozaik.
	<i>Dovést děti k prokazování vytrvalosti, síly a odolnosti.</i>	setrvá v pohybové aktivitě a nevzdává se.	ČG: Poslech motivační pohádky, hledání postavy, která byla vytrvalá. MG: Sledování délky trvání činnosti, porovnávání výkonu (např. počet dřepů).	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo. KOS-004 – bude projevovat důvěru v	- Sportovní výzvy, - běh na stanoviště, - příběhové pohybové hry – expedice, polárníci.

	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí.</i>	chápe význam zdravého životního stylu.	ČG: Práce s knihou a příběhem o zdraví, výběr správných postupů. MG: Třídění obrázků do kategorií (prospívá–škodí), porovnávání množství.	sebe sama. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KOB-002 – bude se chovat v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji. KPP-004 – dokáže měnit cesty k dosažení cíle.	- Diskuse, - hra na „zdravý–nezdravý košík“, - pexeso zdravých návyků, - písně o zdraví.
	<i>Dovést děti k sebeobsluze.</i>	zvládá oblékání, hygienu, stravování.	ČG: Práce s postupovými obrázky, piktogramy (např. mytí rukou). MG: Časová posloupnost úkonů (např. nejprve obout, pak zapnout bundu).	KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti. KOS-002 – dokáže požádat o pomoc vrstevníky či dospělého. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích	- Trénink činností v praxi, - samostatnost při jídle, - využití zrcadla a názorné ukázky, - tematické hry „na život v jiných zemích“.
DJP	<i>Dovést děti k zvládnutí odloučení se na určitou dobu od rodičů a blízkých a být aktivní i bez jejich opory.</i>	adaptuje se na pobyt v MŠ bez přítomnosti blízké osoby.	ČG: Vyprávění o svých pocitech, poslech příběhů o odloučení. MG: Pojmenování a rozlišení časových úseků (ráno, odpoledne, večer).	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udržet pozornost. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KOS-004 – bude projevoval důvěru v sebe sama.	- Společné ranní rituály, - povídání o domově, - obrázky rodiny.
	<i>Rozvinout a upevnit dovednost dětí přijímat a vyjadřovat pozitivní ocenění.</i>	dokáže ocenit druhého a přijmout pochvalu.	ČG: Příběhy o přátelství, popis dobrých skutků. MG: Porovnávání vlastností (rychlejší, šikovnější).	KKU-003 – bude projevoval přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KPP-009 – bude oceňovat práci i úsilí druhých. KOS-003 – dokáže pojmenovat vlastní silné stránky.	- Hry na chválení, sebehodnocení v kruhu, - pochvalné medaile.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost určit a využít při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.</i>	rozpozná rytmus a opakující se vzory.	ČG: Rytmizace slov, čtení říkadel. MG: Třídění vzorů, skládání podle rytmu a symetrie.	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo.	- Skládanky, - mozaiky, - rytmické dupání/tleskání, - domino se vzory
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozpoznat, které situace mohou a které nemohou nastat.</i>	odhaduje možný vývoj jednoduchých situací.	ČG: Rozhovory o příbězích „co by se stalo, kdyby...“ MG: Logická řada událostí, pravděpodobnost výskytu.	KKU-001 – při učení bude využívat strategie pokusu a omylu. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli.	- Hádanky, - příběhy s více konci, - diskuse nad alternativami.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí pracovat s jednou i s více podmínkami v zadání.</i>	řeší úkoly s jednoduchými i kombinovanými podmínkami.	ČG: Porozumění zadání pohádky, sled kroků. MG: Práce s více proměnnými – barva a tvar, počet a velikost.	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací.	- Řízené didaktické hry, - stavby podle instrukcí, - třídění se zadáním.

				KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti.	
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyjadřovat své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.	vyjádří představu prostřednictvím výtvarného nebo digitálního projevu.	ČG: Popis obrázku, vlastní příběh ke kresbě. MG: Tvorba podle tvarových a početních prvků.		KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KDI-001 – bude využívat digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe. KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností.	- Výtvarné činnosti, - práce s tabletem, - kreslení v aplikaci.
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí využívat vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie	tvoří podle své fantazie a využívá nabídnuté prostředky.	ČG: Vlastní příběh, kresba nebo divadlo. MG: Skládání a kombinování tvarů a struktur.		KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KPP-001 – bude přicházet s vlastními nápady. KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností	- Tvořivé koutky, - pohádková improvizace, - konstruktivní hry.
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí zapamatovat si krátké texty a dokázat je reprodukovat.	zapamatuje si a přednese jednoduchý text.	ČG: Opakování říkadel, dramatizace pohádek. MG: Počet slov, rýmující se výrazy.		KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo. KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby.	- Hra na ozvěnu, - divadelní minihry, - zpívání písní.
Dovést děti k výběru knihy nebo časopisu podle svého zájmu.	samostatně si vybere čtenářský materiál.	ČG: Diskuse o obsahu knihy, proč si ji vybralo. MG: Porovnání velikosti, tloušťky, počtu stran knihy.		KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KKK-004 – bude využívat informační zdroje, se kterými se běžně setkává. KDI-002 – dokáže rozlišit přínosy a rizika používání digitálních technologií.	- Návštěva knihovny, - čtenářské koutky, - rozhovory o knihách.
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí předvídat a usuzovat děj z obrázku i textu, vymyslet alternativní konec příběhu.	dovede odhadnout vývoj příběhu a domyslet konec.	ČG: Předčítání příběhů, hledání smyslu obrázku. MG: Řazení obrázků dle děje, počet výskytů motivu.		KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi.	- Čtení s předvídaním, skládání dějové posloupnosti.
Dovést děti k reflektování čtenářského zážitku a sdílení ho s ostatními.	vyjádří svůj názor na příběh/slovo a sdílí jej.	ČG: Hledání oblíbených momentů, rozhovor o příběhu. MG: Srovnání dějových linií, výběr z možností.		KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KPP-002 – bude navrhopvat, co potřebuje k realizaci vlastních činností. KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.	- Společná čtenářská reflexe, - tvorba knižní medaile.
Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozřadit, vybrat, spárovat a zkombinovat objekty na	třídí objekty podle barev, tvarů a velikosti.	ČG: Pojmenování a popis předmětů. MG: Třídění podle více kritérií, kombinatorika.		KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	- Hry s tříděním, - práce s realiiemi a obrázky.

	<i>základě jejich vlastností.</i>			KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti.	
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí určit postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.</i>	přesně určí počet prvků v malé množině.	ČG: Příběhy s čísly, básničky s počítáním. MG: Spočítání předmětů bez ohledu na uspořádání.	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost. KRP-006 – bude tvořivě pracovat s informacemi. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo.	- Hmatové hry, - manipulace s předměty, - počítací básničky.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí určit charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozlišit rovinné a prostorové útvary.</i>	rozpozná základní geometrické tvary a tělesa.	ČG: Popis tvarů v příbězích a ilustracích. MG: Třídění útvarů, jejich vlastností (hrany, vrcholy).	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KPP-004 – dokáže měnit cesty k dosažení cíle.	- Hledání tvarů v prostředí, - skládání z krychlí a stavebnic.
DDS	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí poradit si v nové situaci.</i>	dítě se orientuje v novém prostředí, přizpůsobuje se změnám	ČG: rozvoj porozumění jednoduchým instrukcím, vyprávění zkušeností. MG: uvědomování si pravidelnosti situací a času (co, kdy, proč se děje).	KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KPP-003 – ke změnám bude přistupovat jako k příležitostí. KOS-004 – bude projevoval důvěru v sebe sama.	- modelování nových situací (např. příchod nového dítěte, změna počasí), - příběhové aktivity, - dramatizace.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí začlenit se do skupiny.</i>	navazuje kontakt, spolupracuje a respektuje ostatní	ČG: komunikace ve skupinových aktivitách, porozumění pravidlům hry. MG: sledování pořadí, časových a početních vztahů ve skupině.	KOS-008 – bude se chovat v souladu se základními společenskými pravidly. KPP-007 – bude se domlouvat a spolupracovat s ostatními dětmi. KOB-004 – bude přispívat k fungování společenství v mateřské škole.	- kooperativní hry, - komunitní kruh, - spolupráce při tvoření.
	<i>Dovést děti k navazování a udržování dětských přátelství.</i>	navazuje kamarádské vztahy, pečuje o ně	ČG: vyprávění o společných zážitcích, čtení příběhů o přátelství. MG: rozlišování množství – kolik kamarádů, kolik dětí ve dvojici/skupině.	KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevoval ohleduplnost k druhým. KOS-005 – bude vyjadřovat svůj názor. KKK-005 – bude naslouchat druhému a dodržovat domluvená pravidla komunikace.	- společné hry, - sdílení zážitků, - projekty ve dvojicích.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí ovlivňovat směřování společné činnosti.</i>	aktivně navrhuje řešení, nápady, účastní se rozhodování	ČG: argumentace, sdělování nápadů, aktivní naslouchání. MG: plánování kroků, časová a početní koordinace aktivit.	KPP-008 – bude se spolupodílet na společných rozhodnutích. KPP-001 – bude přicházet s vlastními nápady. KPP-004 – dokáže měnit cesty k dosažení cíle.	- společné plánování aktivit, - losování rolí, - volba z možností.
	<i>Dovést děti k zdvořilému chování v kontaktu s dospělými a dětmi.</i>	používá zdvořilostní fráze, respektuje druhé.	ČG: porozumění pravidlům komunikace, dramatizace běžných situací. MG: rozpoznávání sekvencí (pozdrav – reakce, prosba – odpověď).	KOS-008 – bude se chovat v souladu se základními společenskými pravidly. KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých. KKK-005 – bude naslouchat druhému a dodržovat domluvená pravidla komunikace.	- nácvik situací s loutkami, - sociální příběhy, - denní rituály.
	<i>Dovést děti k šetrnému zacházení s</i>	dítě si váží věcí, udržuje pořádek,	ČG: pojmenovávání předmětů, popis	KOB-003 – bude přijímat	- třídění a úklid hraček,

	<i>hračkami, pomůckami, věcmi a k vnímání jejich hodnoty.</i>	pečuje o prostředí	vlastností a funkcí. MG: třídění podle vlastností, určení počtu, přiřazování.	zodpovědnost za svá rozhodnutí. KOB-002 – bude se chovat v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji. KPP-009 – bude oceňovat práci i úsilí druhých.	- péče o školní pomůcky, - diskuse o významu věci.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí pojmenovat místo a zemi, ve které žijí.</i>	zná název obce a státu, ve kterém žije.	ČG: popis vlastního okolí, práce s mapou, obrázkové knihy. MG: rozpoznání rozměrů (město, vesnice, stát), prostorová orientace.	KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KOB-001 – bude vyjadřovat pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí. KOB-004 – bude přispívat k fungování společnosti v mateřské škole.	- práce s globusem, - tematické vycházky, - obrázkové hádanky.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí identifikovat rizika, chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.</i>	rozpozná rizikové chování, zná základní pravidla bezpečí.	ČG: sdělování nepříjemných pocitů, poslech příběhů s morálním ponaučením. MG: logické vyvozování následků (když udělám X, stane se Y).	KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování. KOS-001 – bude odmítat nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci. KOB-003 – bude přijímat zodpovědnost za svá rozhodnutí.	- hrani rolí, - pravidelné opakování pravidel, - interaktivní hry na bezpečí.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí sdělovat informace s ohledem na soukromí a bezpečí své i blízkých osob v osobním kontaktu.</i>	chápe, co je vhodné a co nevhodné sdílet	ČG: vyprávění příběhů o soukromí, rozhovory s dětmi. MG: hodnocení pravděpodobnosti následků (např. „co by se mohlo stát, kdyby...“).	KOS-005 – bude vyjadřovat svůj názor. KKK-005 – bude naslouchat druhému a dodržovat domluvená pravidla komunikace. KOS-001 – bude odmítat nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci.	- řízený rozhovor, - modelové situace, - diskuse nad knihou.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyjadřovat se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.</i>	zpívá, rytmičuje, hraje na jednoduché nástroje	ČG: reprodukce textů písní, popis hudby, slovní vyjádření pocitů. MG: rytmičace, opakování a sled rytmu (čtyřdobý takt apod.).	KKT-002 – bude reagovat autenticky na umělecké a kulturní podněty. KKT-003 – bude se zapojoovat do tvůrčích činností. KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby.	- zpěv, - hra na rytmické nástroje, - pohyb na hudbu.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí zachytit autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.</i>	kreslí, maluje, tvoří podle fantazie	ČG: vyjadřování děje v obraze, komentování vlastní tvorby. MG: práce se vzory, liniemi, symetrií.	KKT-002 – bude reagovat autenticky na umělecké a kulturní podněty. KKT-003 – bude se zapojoovat do tvůrčích činností. KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.	- volné výtvarné činnosti, - práce s přírodními materiály, - kresba po příběhu.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí používat reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.</i>	bezpečně používá nůžky, štětec, lžíci, šroubovák aj	ČG: pojmenování nástrojů a jejich funkcí, komentování postupu. MG: pořadí pracovních kroků, měření (např. délky, množství).	KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo. KPP-002 – bude navrhovat, co potřebuje k realizaci vlastních činností.	- dílny, - vaření, - konstrukční hry, - práce s reálnými nástroji.
DAS	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí orientovat se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí</i>	orientuje se v prostředí mateřské školy a jejího okolí; pojmenuje základní objekty v okolí MŠ (např. obchod, zastávka, park)	ČG: Porozumění symbolům a značkám (např. dopravní značka, piktogram, mapa školky). MG: Orientace v prostoru –	KKU-004 – bude uplatňovat poznatky v praktických situacích. KRP-002 – bude řešit problémové situace na základě zkušenosti.	- Tematické vycházky do okolí, hra na orientaci v prostoru (hledání cesty na mapě). - Hraní situačních rolí (např. „Jdu do

	<i>– v okolí mateřské školy a v obci.</i>		vpravo/vlevo, nahore/dole, směry a vzdálenosti.	KPP-007 – bude spolupracovat s ostatními dětmi.	obchodu“, „Jdu do školky“). - Práce s obrázkovými mapami a modely města.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí pojmenovat a rozlišit některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatovat si jejich názvy.</i>	rozlišuje živou a neživou přírodu; pojmenuje běžně známé rostliny, zvířata, horniny, přírodní jevy.	ČG: Práce s encyklopedií pro děti, poslech naučných příběhů o přírodě. MG: Třídění objektů podle znaků (živé/neživé, podle barvy, tvaru, velikosti).	KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KRP-003 – ke změnám bude přistupovat jako k příležitostem. KOB-001 – bude vyjadřovat pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.	- Pozorování přírody, tvorba jednoduchých přírodopisných plakátů. - Výtvarná práce (např. „namaluj, co patří do lesa“). - Smyslové hry: hádej, co držíš, podle hmatu.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí porovnávat charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.</i>	porovná různé předměty a přírodní objekty podle tvaru, barvy, velikosti, materiálu; rozpozná základní změny v přírodě (např. jaro/léto/zima).	ČG: Popis přírodnin podle slovního vzoru. MG: Porovnávání délky, hmotnosti, třídění podle více kritérií.	KKU-001 – při učení bude využívat strategie pokusu a omylu. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KDI-001 – bude využívat digitální technologie k poznávání.	- Manipulace s přírodninami – třídění listů, kamenů, plodů. - Grafické znázorňování porovnání – obrázkové řady. - Rozhovory s dětmi, co je stejné/odlišné.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozpoznat a pojmenovat některé jevy a děje na Zemi.</i>	poznává základní jevy počasí a přírodních cyklů (slunce, vítr, déšť); rozumí základním proměnám v krajině během roku.	ČG: Poslech příběhů o počasí, práce s obrázkovým kalendářem počasí. MG: Sledování časové posloupnosti (denní režim, roční období).	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udržet pozornost. KRP-004 – bude vymyslet a zkusit různá řešení problémů a situací. KOB-002 – bude se chovat v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.	- Vedení kalendáře počasí, grafické znázorňování počasí. - Experimenty s vodou, teplem, vzduchem. - Zpívání písní o přírodních jevech.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišit mezi světem přírody a techniky a vysvětlit jejich význam pro člověka a život na Zemi.</i>	rozpozná rozdíl mezi přírodními a člověkem vytvořenými objekty; chápe, k čemu slouží vybrané technické prostředky (např. auto, robot, nářadí).	ČG: Rozhovory nad obrázky, sledování naučných pohádek (např. „Jak to funguje“). MG: Srovnávání tvarů a funkcí předmětů, manipulace s mechanickými prvky.	KKK-003 – bude klást otázky a hledat odpovědi. KRP-006 – bude tvořivě pracovat s informacemi. KOB-003 – bude přijímat zodpovědnost za svá rozhodnutí.	- Praktické činnosti – rozkládání a skládání hraček/stavebnic. - Exkurze (např. dílna, muzeum techniky). - Společná tvorba plakátu „Co je z přírody / Co vytvořil člověk“.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí jednat s ohledem na ochranu životního prostředí.</i>	chápe význam třídění odpadu a péče o prostředí; zapojuje se do jednoduchých ekologických aktivit.	ČG: Porozumění informačním plakátům, piktogramům. MG: Třídění odpadu podle typu (sklo, papír, plast).	KOB-002 – bude se chovat v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji. KPP-009 – bude oceňovat práci i úsilí druhých KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým.	- Zapojení do třídění odpadků ve třídě. - Projektové dny zaměřené na ekologii. - Hry s ekologickou tematikou („Zachraňme planetu“).
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí spolupodílet se na péči o rostliny a živočichy.</i>	podílí se na péči o květiny, bylinky, zvířata; zná potřeby živých bytostí.	ČG: Poslech příběhů o zvířatech, čtení obrázkových návodů péče o rostliny. MG: Měření výšky rostlin, sledování růstu v čase.	KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti. KOB-001 – bude vyjadřovat pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí. KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje	- Založení třídní mini-zahrádky nebo akvária. - Péče o školního mazlíčka. - Výtvarné a dramatické činnosti k tématu (např. „Jak roste rostlinka“).
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí respektovat různé formy života.</i>	chápe hodnotu života různých forem rostlin, zvířat, lidí různých kultur; respektuje jinakost jako přirozenou součást světa.	ČG: Práce s příběhy o dětech z různých koutů světa. MG: Využití symbolů a map k hledání zemí/kultur.	KKT-004 – bude přijímat osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních. KOS-008 – bude se chovat v souladu se základními společenskými pravidly.	- Multikulturní tematické dny. - Poslech hudby z různých kultur, práce s obrázkovými knihami. - Dramatizace pohádek z různých

				KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby	kontinentů.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozeznat některá nebezpečí a vědět, jak se jim vyhnout.	pozná vybraná nebezpečí v prostředí (horká plotýnka, silnice, neznámé zvíře); ví, jak se má zachovat v rizikové situaci.	ČG: Práce s jednoduchými komiksy nebo instruktážními příběhy. MG: Určování pořadí kroků v řešení problémové situace.	KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování. KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. □ KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo.	- Modelové situace, hraní scénářů „co dělat, když...“. - Návštěva hasičů, policistů. - Práce s bezpečnostními piktogramy.
	Dovést děti k poznání způsobů ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.	ví, že některá zvířata a rostliny mohou být nebezpečné; chápe základní pravidla chování v přírodě (např. nejíst neznámé plody).	ČG: Čtení obrázkových knížek o přírodě a jejích rizicích. MG: Třídění rostlin a zvířat podle bezpečnosti.	KOS-001 – bude odmítat nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci. KDI-002 – dokáže rozlišit přínosy a rizika používání digitálních technologií. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli.	- Hra na poznávání bezpečných a nebezpečných přírodnin. - Výtvarné aktivity – „Co smím a nesmím v přírodě“. - Obohacení vycházek o pravidla chování v přírodě.

JÁ A TY – SVĚT PLNÝ PŘÁTEL

(Děti objevují svět vztahů, přátelství, emocí a soužití s druhými.)

Tento integrovaný blok se zaměřuje na podporu dětského porozumění sobě samému i druhým lidem, rozvoj přátelských vztahů, spolupráce a zvládání emocí. Hlavním edukačním záměrem je umožnit dětem prožít a pochopit význam přátelství, vzájemného respektu a společného soužití. Děti se učí navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, vnímat rozdílnost mezi lidmi jako přirozenou součást života a rozvíjet své sociální, emoční a komunikační dovednosti. **Hlavním edukačním cílem** je, aby dítě poznávalo a přijímalo sebe i druhé, učilo se spolupracovat, respektovat odlišnosti a aktivně se podílelo na vytváření vstřícných vztahů ve skupině.

Blok přirozeně propojuje všechny vzdělávací oblasti RVP PV 2025. V oblasti Dítě a jeho tělo se děti učí ohleduplnosti při společných pohybových a sebeobslužných činnostech a vnímají fyzické hranice druhých. V oblasti Dítě a jeho psychika si osvojují schopnost pojmenovávat své emoce, naslouchat ostatním a vyjadřovat vlastní myšlenky a potřeby. V oblasti Dítě, ten druhý a společnost, která tvoří těžiště tohoto bloku, děti navazují a upevňují přátelské vztahy, učí se domlouvat, spolupracovat a chápat základní pravidla soužití. V oblasti Dítě a svět se seznamují s různými formami soužití, odlišnostmi mezi lidmi a učí se přijímat fakt, že každý člověk je jedinečný a zasluhuje si respekt.

Blok přispívá k rozvoji klíčových kompetencí dle RVP PV 2025, zejména kompetence sociální a personální (KPS), kdy se děti učí vyjadřovat své potřeby, přijímat druhé, zvládat konflikty a spolupracovat. Rozvíjí se i kompetence řešit problémy (KRP), protože děti hledají způsoby řešení běžných sociálních situací a učí se domlouvat. V neposlední řadě posiluje také kompetenci občanskou (KOB), kdy děti rozlišují správné a nesprávné chování, dodržují pravidla a vnímají práva a potřeby ostatních.

Očekávané výsledky učení zahrnují zejména to, že dítě se orientuje v běžných sociálních situacích a rolích, navazuje a udržuje vztahy s dětmi i dospělými, vyjadřuje své pocity, potřeby a přání, chápe, že každý člověk má svou hodnotu, dodržuje pravidla a spolupracuje při hře i v činnostech. Dítě postupně rozpoznává základní emoce své i druhých, učí se je pojmenovávat a přiměřeně reagovat, zvládá jednoduché konfliktní situace a učí se hledat řešení. Získává povědomí o tom, jak přispívá k dobré atmosféře ve skupině, a dokáže vnímat, že jeho chování může ovlivňovat ostatní.

Vzdělávací strategie budou zaměřeny především na komunitní kruhy, dialogické čtení s důrazem na porozumění emocím postav, situační a kooperativní hry, rozhovory o prožitcích a zkušenostech dětí, dramatizaci běžných situací z dětského světa, využití maňásků a příběhových karet k řešení modelových konfliktů, pohybové aktivity zaměřené na spolupráci, tvořivé činnosti s důrazem na sdílení a práci ve skupině, pozitivní zpětnou vazbu a pravidelné reflexe. Důležitou roli hraje také vytváření bezpečného, podporujícího a vstřícného prostředí, kde má každé dítě možnost zažít přijetí, důvěru a pocit sounáležitosti. Blok „Já a ty – svět plný přátel“ vytváří prostor pro přirozené učení sociálními dovednostmi prostřednictvím každodenní interakce a společného prožitky. Napomáhá tak zdravému psychosociálnímu rozvoji dítěte a rozvíjí dovednosti, které jsou klíčové pro jeho budoucí život ve společnosti.

Při přirozeném rozvíjení dovedností navazování vztahů, vzájemné spolupráce a porozumění emocím svým i druhých, tak aby děti byly schopny fungovat ve skupině s respektem a empatií, se rozvíjí více gramotností současně. Čtenářská gramotnost se uplatňuje při poslechu a porozumění příběhům, pohádkám či vyprávěním zaměřeným na mezilidské vztahy a emoce, při rozšiřování slovní zásoby pro vyjadřování pocitů a potřeb a při hledání souvislostí mezi dějem a vlastní zkušeností. Matematická gramotnost je rozvíjena při porovnávání a třídění situací podle podobností a rozdílů, při hledání postupů řešení konfliktů krok za krokem a při vyjadřování poslušnosti a pořadí ve společných hrách a činnostech, což podporuje logické myšlení a schopnost dohody. Občanská gramotnost se projevuje v chápání pravidel společného soužití, v přijímání odpovědnosti za vlastní chování, v respektu k potřebám a právům druhých a ve spolupráci na dosažení společného cíle. Sociální a emoční gramotnost zahrnuje schopnost rozpoznávat, pojmenovávat a regulovat vlastní emoce, projevovat empatii k prožívání druhých, navazovat a udržovat pozitivní vztahy a řešit konflikty konstruktivním

způsobem. Digitální gramotnost se rozvíjí prostřednictvím využívání digitálních materiálů, jako jsou obrázky, krátká videa či interaktivní příběhy, které zobrazují mezilidské situace a podněcují děti k diskusi o emocích a spolupráci.

Pedagogický problém		<i>Jak můžeme u dětí v prostředí mateřské školy přirozeně rozvíjet dovednosti navazování vztahů, vzájemnou spolupráci a porozumění emocím svým i druhých, aby byly schopny fungovat ve skupině s respektem a empatií?</i>			
Hlavní edukační záměr:		Hlavním edukačním záměrem je podpořit u dětí rozvoj pozitivních vztahů k sobě i druhým, porozumění vlastním emocím i emocím druhých, schopnost spolupracovat, respektovat odlišnosti a aktivně se podílet na vytváření bezpečného, vstřícného a přátelského prostředí ve skupině.			
Vzdělávací oblast	Konkretizované hlavní cíle	Očekávané výsledky učení (OVU)	Rozvíjení ČG a MG	Klíčové kompetence (OVU)	Pedagogické strategie
DJT	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišovat pomoci všech smyslů.</i>	vnímá a rozlišuje různé smyslové podněty (chuť, vůně, zvuky, barvy, tvary, materiály)	ČG: Rozvoj porozumění popisu smyslových vjemů, pojmenování a vyjadřování rozdílů. MG: Třídění, porovnávání podle jedné či více vlastností (např. barva, velikost, tvar, zvuk).	KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým.	Smyslové hry (hmatové sáčky, čichové pexeso), třídění a porovnávání přírodnin, ochutnávky, poslechové hádanky, řízené rozhovory o vjemech, tvořivé aktivity s různými materiály.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí sladit pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.</i>	pohybem reaguje na rytmus, tempo, melodii a umí sladit pohyb s hudbou nebo zpěvem.	ČG: Porozumění textu písní, rytmizace slov, zapojení do rytmických básní a říkanek. MG: Uvědomování si rytmu jako pravidelného uspořádání (časová sekvence).	KKT-002 – bude reagovat autenticky na umělecké a kulturní podněty. KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost. KPP-003 – ke změnám bude přistupovat jako k příležitostem.	Hudebně-pohybové hry, rytmické říkaneky s pohybem, tleskání, tanec podle hudby, hraní na rytmické nástroje, chůze do rytmu, „hudební semafor“ – pohyb dle změny hudby.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vykonávat jednoduchý pohyb podle vzoru a provést ho podle pokynu.</i>	reaguje na jednoduché verbální pokyny a napodobuje pohyb podle vzoru.	ČG: Porozumění jednoduchému instrukčnímu jazyku (předložky, časové a místní určení). MG: Vnímání pořadí a směru v pohybu (např. vlevo–vpravo, nahoru–dolů).	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KPP-007 – bude se domlouvat a spolupracovat s ostatními dětmi. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli.	Hry typu „Simon říká“, pohybová cvičení podle učitelky, zrcadlení pohybů, hry s předložkami („pod židli, za stůl“), dramatizace s pohybem, tanečky dle pokynů.
	<i>Dovést děti k sebeobsluze.</i>	zvládá činnosti jako oblékání, mytí, používání WC, stolování s podporou nebo samostatně.	ČG: Pochopení postupových instrukcí, označení části těla a oblečení, pojmenování činností. MG: Pořadí činností, početní srovnávání (např. „mám dvě ponožky, kolik mám bot?“).	KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo. KOS-004 – bude projevovat důvěru v sebe sama. KKU-001 – při učení bude využívat strategie pokusu a omylu.	Každodenní rutiny s verbální podporou, nácvik oblékání formou hry, podpora samostatnosti při hygieně, připravené prostředí, vizuální postupové karty.
	<i>Dovést děti k využívání příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.</i>	samostatně iniciuje a vykonává sebeobslužné činnosti bez vyzvání.	ČG: Používání jazykových prostředků k vyjádření potřeb („potřebuji pomoc“, „dokážu to sám“). MG: Plánování a uspořádání činností (např. co udělám dřív, co potom).	KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti. KOS-003 – dokáže pojmenovat vlastní silné stránky. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.	Nabídka volby, vizuální plánky denních činností, podpora samostatného rozhodování, uzpůsobení prostředí (nízké věšáky, dostupné pomůcky), posilování důvěry dítěte v sebe.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí chovat se bezpečně a používat ochranné pomůcky.</i>	Dítě ví, kdy a proč použít ochranné pomůcky (např. helma, reflexní prvek, rukavice) a chová se bezpečně při hrách, v dopravě i v přírodě.	ČG: Porozumění varovnému jazyku („pozor“, „nebezpečí“), orientace v piktogramech a značkách. MG: Prostorová orientace (vyhýbání překážkám), orientace v čase (kdy je co bezpečné).	KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých. KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	Didaktické hry s dopravními značkami a piktogramy, praktické ukázky bezpečného chování, nácvik manipulace s ochrannými pomůckami, modelové situace, výlety s reflexními prvky.

DJP	<i>Pomoci dětem orientovat se v základních emocích a pocitech.</i>	rozpoznává a pojmenovává základní emoce (radost, smutek, hněv, strach), chápe jejich projevy.	ČG: Porozumění slovům označujícím emoce, čtení emocí z obrázků, ilustrací, mimiky. MG: Třídění emocí podle intenzity (např. mírný hněv – vztek), porovnávání situací.	KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým. KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti	Práce s kartami emocí, zrcadlení výrazu obličejů, dramatizace příběhů s emocemi, diskuse „Jak by ses cítil, kdyby...?“, „Přehrajme emoci“, práce s knihou.
	<i>Dovést děti k vhodným projevům emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.</i>	Dítě umí vhodně reagovat na své emoce, projevovat empatii a přijímat projevy emocí u druhých.	ČG: Využívání slovního popisu pocitů a jejich vyjadřování v komunikaci. MG: Vnímání příčiny a následku emocionálních reakcí v konkrétním čase (např. „když mě někdo bouchne, cítím zlost“).	KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování. KOS-005 – bude vyjadřovat svůj názor. KKK-005 – bude naslouchat druhému a dodržovat domluvená pravidla komunikace.	Práce s loutkami, příběhy s morálním nebo emočním podtextem, pohádky o přátelství, diskusní kruh „Jak řešit hádku?“, modelování situací.
	<i>Dovést děti k navazování a rozvíjení citových vazeb.</i>	navazuje a rozvíjí vztahy, projevuje důvěru, spolupracuje, respektuje druhé.	ČG: Vyjadřování citů v komunikaci, dramatizace sociálních rolí (maminka–dítě, kamarádi apod.). MG: Orientace v rolích a vztazích – porozumění „kdo je komu co“.	KOS-002 – dokáže požádat o pomoc vrstevníky či dospělého. KOS-008 – bude se chovat v souladu se základními společenskými pravidly. KPP-007 – bude se domlouvat a spolupracovat s ostatními dětmi.	Kooperativní hry, partnerské činnosti (dvojice, skupiny), společné tvoření, vyprávění o kamarádství, kreslení „moji blízcí“, rituály přivítání a rozloučení.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišit příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.</i>	chápe souvislosti mezi událostmi a vlastními činy (např. „když rozliji vodu, podlaha je mokrá“).	ČG: Vyprávění a popis děje se zachováním logiky událostí. MG: Pochopení časové a logické posloupnosti (co bylo dřív, co potom).	KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	Práce s příběhem – hledání příčin a důsledků, sestavování obrázků podle děje, dramatizace s následky, hra „co by se stalo, kdyby...“, jednoduché pokusy.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyhledat společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalit vzájemné souvislosti mezi nimi.</i>	srovnává předměty a osoby podle různých vlastností, chápe podobnosti a rozdíly.	ČG: Popisování rozdílů a podobností v komunikaci. MG: Třídění, porovnávání, vytváření kategorií podle tvaru, barvy, funkce apod.	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli.	Hry typu „Najdi, co je stejné/odlišné“, skládání dvojic, párování předmětů, diskuse „Čím jsme si podobní/čím se lišíme“, práce s ilustracemi osob a předmětů.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyjadřovat své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.</i>	využívá kresbu, modelování, dramatizaci, hudbu či digitální nástroje k vyjádření nápadů.	ČG: Spojení výtvarného nebo dramatického projevu s verbálním vyjadřováním (popis obrázku). MG: Prostorové vnímání (např. rozvržení prvků na ploše, tvarová kombinatorika).	KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby. KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností. KDI-001 – bude využívat digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.	Volná kresba a malba, digitální kreslení (např. na interaktivní tabuli), dramatizace vlastní představy, práce s tablety – aplikace pro kresbu, fotopříběhy.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyprávět jednoduchý děj.</i>	vypráví krátký příběh s jasným začátkem, prostředkem a koncem.	ČG: Uspořádání příběhu, používání spojovacích výrazů (a pak, potom, nakonec). MG: Časová posloupnost – uvědomění si děje jako sekvence událostí.	KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny. KKK-005 – bude naslouchat druhému a dodržovat domluvená pravidla komunikace. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi.	Obrázkové příběhy k vyprávění, společná tvorba příběhů, dramatizace, práce s knihou bez textu, audiovizuální záznamy vyprávění dětí.

	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí formulovat instrukce a předat je ostatním.</i>	Dítě jasně a srozumitelně zadává úkol, vysvětluje postup druhému.	ČG: Aktivní používání jazyka k účelnému dorozumění, formulace pokynů. MG: Pořadí kroků – „nejdříve – potom – nakonec“.	KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny. KPP-007 – bude se domlouvat a spolupracovat s ostatními dětmi. KKK-004 – bude využívat informační zdroje, se kterými se běžně setkává.	Hry „Udělej podle mého pokynu“, vaření ve třídě podle návodu, předávání instrukcí kamarádům, jednoduché deskové hry, programování robotické včelky (Bee-Bot).
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí analyzovat děj, hodnotit ho a vyjadřovat se k jednání postav.</i>	vyjadřuje se k chování postav v příběhu, navrhuje jiný průběh děje.	ČG: Poslech a porozumění čtenému/slýchanému textu, schopnost reflektovat. MG: Posuzování následků jednání postav v posloupnosti.	KRP-006 – bude tvořivě pracovat s informacemi. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	Čtení pohádky s přerušením a diskusí, práce s interaktivním příběhem („Co bys udělal ty?“), dramatizace alternativního konce, otázky typu „Bylo to správně?“.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí uspořádat objekty podle daných kritérií včetně času.</i>	seřadí předměty, události nebo činnosti podle času nebo velikosti, barvy apod.	ČG: Pochopení pojmů dřív–později, včera–dnes–zítra. MG: Třídění, řazení, vytváření sekvencí, orientace v čase.	KKU-001 – při učení bude využívat strategie pokusu a omylu. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat.	Hry „Co bylo dřív?“, sestavování denního režimu, uspořádání obrázků podle velikosti, barev, času, práce s kartičkami „Příběh ve třech obrázcích“.
DDS	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí začlenit se do skupiny.</i>	aktivně se zapojuje do společných činností, spolupracuje, navazuje kontakt.	ČG: Porozumění instrukcím při společné hře, používání zdvořilostních výrazů. MG: Orientace v prostoru skupiny (kdo je kde, komu co patří), třídění dětí do skupin.	KOS-008 – bude se chovat v souladu se základními společenskými pravidly. KPP-007 – bude se domlouvat a spolupracovat s ostatními dětmi. KOB-004 – bude přispívat k fungování společenství v mateřské škole.	Společné kooperativní hry, kruhové aktivity, přivítací rituály, symboly členství ve skupině (např. barva, znak), povzbuzování při zapojení.
	<i>Dovést děti k navazování a udržování dětských přátelství.</i>	hledá si kamarády, tráví s nimi čas, řeší drobné neshody.	ČG: Verbální vyjadřování vztahu k druhému, užívání pozitivních slovních spojení. MG: Orientace v počtu kamarádů, výběr podle společných znaků.	KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým. KPP-009 – bude oceňovat práci i úsilí druhých. KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých.	Hry ve dvojicích, partnerská spolupráce, výroba „srdíčka pro kamaráda“, rozhovory o přátelství, knižní příběhy o kamarádství.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí ovlivňovat směřování společné činnosti.</i>	vyjadřuje vlastní návrhy, přispívá k rozhodování, nabízí nápady.	ČG: Aktivní komunikace, argumentace, vyjadřování přání a návrhů. MG: Volba variant podle počtu hlasů, rozhodování pomocí symbolů (např. hlasování).	KPP-001 – bude přicházet s vlastními nápady. KPP-008 – bude se spolupodílet na společných rozhodnutích. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli.	Společná plánování („Co budeme tvořit?“, „Kam půjdeme?“), hlasování obrázky, rozhovor ve třídním kruhu, využití demokratického principu volby.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí spolupodílet se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.</i>	zapojuje se do stanovování pravidel a chápe jejich smysl.	ČG: Formulování pravidel, naslouchání návrhům druhých. MG: Třídění pravidel podle situací, vytváření pořadí důležitosti.	KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých. KPP-008 – bude se spolupodílet na společných rozhodnutích. KOS-005 – bude vyjadřovat svůj názor	Vytváření pravidel ve skupině formou obrázků/piktogramů, diskuse „Proč je to důležité?“, dramatizace pravidel, hlasování o návrzích.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí dodržovat pravidla her a jiných činností a požadovat dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.</i>	Dítě zná a dodržuje pravidla, upozorňuje na jejich porušení.	ČG: Rozumí pravidlům, dokáže je vysvětlit druhému. MG: Řazení kroků podle pravidel hry, rozlišení „mohu – nesmím“.	KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých. KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo.	Společenské a pohybové hry s pravidly, symbolické značení pravidel, rozhovor o situacích, kdy někdo pravidlo nedodržel – co dál? „herní hlídka“.

	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí přijímat kompromisy a řešit konflikty dohodou.</i>	zvládá vyjednat řešení, umí ustoupit, nabídnout návrh.	ČG: Komunikační dovednosti – já-výroky, aktivní naslouchání. MG: Výběr variant řešení, orientace v možnostech, spravedlivé dělení.	KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým. KPP-008 – bude se spolupodílet na společných rozhodnutích. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.	Nácvik řešení konfliktů pomocí dramatizace, rozhovory „Co dělat, když se neshodneme?“, mediátor v dětské skupině, piktogramy „jak se dohodnout“.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí přijímat rozmanitost lidí a vnímat ji jako přirozenou.</i>	vnímá rozdíly mezi lidmi (vzhled, kultura, zvyky) bez předsudků.	ČG: Četba knih s multikulturním nebo inkluzivním obsahem, diskuse. MG: Třídění podle různých kritérií bez hodnocení (barva pleti, jazyk).	KKT-004 – bude přijímat osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních. KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým. KOB-006 – dokáže identifikovat nespravedlnost a učit se na ni reagovat.	Práce s knihami o jiných kulturách, hra „Každý jsme jiný – a co?“, tematické dny (např. „den jiného jazyka“), vyprávění dětí o svých kořenech.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyjadřovat se pomocí dramatizace, přijímat různé role při dramatických činnostech.</i>	zapojuje se do dramatické hry, přijímá a hraje roli, reaguje na děj.	ČG: Rozvoj vyjadřování, schopnost formulace v přímé řeči postav. MG: Uspořádání děje podle posloupnosti, přechod v čase – co bylo dříve/později.	KKT-003 – bude se zapojovat do tvůrčích činností. KKK-001 – bude se vyjadřovat různými způsoby. KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti.	Volná dramatická hra, hraní pohádek, improvizace podle příběhu, maňáskové divadlo, „dětské role“ – učitel, lékař, rodič apod.
DAS	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí orientovat se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.</i>	orientuje v prostředí, pojmenovává známá místa, ví, kde se co nachází.	ČG: Pojmenovávání míst, orientace podle jednoduché mapy, práce s piktogramy. MG: Využití prostorových vztahů (vlevo/vpravo, za/před), určení vzdáleností, počítání domů, stromů apod.	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KOB-004 – bude přispívat k fungování společenství v mateřské škole.	Procházky po okolí, mapování cesty do školky, kreslení plánek, hra na průvodce skupinou, poznávání orientačních bodů.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí udržovat pořádek v blízkém prostředí.</i>	Aktivně se podílí na udržování pořádku ve třídě, uklízí své věci, chápe význam pořádku.	ČG: Porozumění pokynům (např. kam co patří), pojmenovávání kategorií věcí. MG: Třídění předmětů podle tvaru, barvy, velikosti, počítání a řazení.	KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti. KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých. KOS-008 – bude se chovat v souladu se základními společenskými pravidly.	Úklidové rituály, třídění hraček, kolíkové značky na úložných boxech, rotační služba na úklid.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí jednat s ohledem na ochranu životního prostředí.</i>	chová se ekologicky – šetří vodu, netvoří zbytečný odpad, třídí.	ČG: Práce s ekopříběhy a knihami s ekologickou tematikou, vyjadřování názorů na ochranu přírody. MG: Třídění odpadu podle barvy kontejnerů, počítání, kolik co trvá rozložit.	KOB-001 – bude vyjadřovat pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí. KOB-002 – bude se chovat v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji. KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.	Třídění odpadů, „ekoslužba“ ve třídě, přírodovědné vycházky, pozorování změn v přírodě, diskuse o ekologickém chování.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí respektovat různé formy života.</i>	Dítě si váží rostlin a živočichů, neublíží jim, pozoruje je s ohledem.	ČG: Naslouchání a vyprávění příběhů o přírodě a zvířatech. MG: Třídění rostlin a živočichů podle znaků, srovnávání velikostí, počítání.	KOB-001 – bude vyjadřovat pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí. KKT-004 – bude přijímat osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních. KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým.	Pozorování hmyzu a rostlin, péče o pokojové rostliny a školní zahrady, vyprávění příběhů z přírody, dramatizace příběhů o zvířatech.

	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí reagovat na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.	rozumí výzvam dospělých k bezpečnému jednání a reaguje na ně.	ČG: Porozumění jednoduchým pokynům a značkám (např. STOP, POZOR, NEVSTUPOVAT). MG: Početní určení rizikových míst (např. kolik schodů zbývá), prostorové vnímání (držet se vlevo, stát za čarou).	KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KOB-003 – bude přijímat zodpovědnost za svá rozhodnutí. KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování.	Simulace rizikových situací (např. požární poplach, neznámá osoba), seznámení se s bezpečnostními piktogramy, hraní scénářů „Co dělat, když...“.
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozeznat některá nebezpečí a vědět, jak se jim vyhnout.	Dítě pozná nebezpečné situace a ví, jak se zachovat.	ČG: Práce s příběhy o nebezpečných situacích, vlastní formulace zkušeností. MG: Vytváření jednoduchých sekvencí chování „když – pak“, rozlišení nebezpečných a bezpečných předmětů.	KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KOB-006 – dokáže identifikovat nespravedlnost a učit se na ni reagovat. KOS-001 – bude odmítat nevhodné a jemu nepřijemné chování i komunikaci.	Vyprávění a ilustrace varovných příběhů, značení nebezpečných míst ve třídě/na zahradě, tematické didaktické hry (např. Co je a není bezpečné?).
	Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí jednat bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání	dodržuje základní pravidla chování v dopravě – přechází bezpečně, pozná dopravní značku.	ČG: Práce s dopravními příběhy, poslech a porozumění pokynům při simulaci dopravní situace. MG: Určování pořadí aut, měření vzdáleností (např. mezi přechody), počítání značek.	KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KOB-003 – bude přijímat zodpovědnost za svá rozhodnutí. KPP-008 – bude se spolupodílet na společných rozhodnutích.	Dopravní hřiště, hra na „chodce a řidiče“, třídění dopravních prostředků, výlety MHD, tvorba pravidel bezpečného chování na výletě.

MALÝ BADATEL V AKCI

(Děti si kladou otázky, zkoumají, objevují souvislosti a zkouší jednoduché pokusy. Svět vnímají jako prostor pro zvědavost a experimentování.)

Integrovaný blok „Malý badatel v akci“ je zaměřen na podporu přirozené zvědavosti dětí a jejich chuti objevovat svět prostřednictvím smysluplných činností, pozorování, pokusů a experimentů. Děti se učí vnímat svět jako prostor, který mohou aktivně zkoumat, klást otázky, hledat odpovědi a chápat souvislosti mezi jevy. Zkoumají přírodu, materiály a procesy kolem sebe, vytvářejí si vlastní hypotézy, které ověřují prostřednictvím jednoduchých pokusů a praktických činností. Tento přístup vede nejen k poznání, ale i k rozvoji důvěry ve vlastní schopnosti, k uvědomění si hodnoty spolupráce a k radosti z objevování.

Hlavním edukačním cílem tohoto bloku je podpořit aktivní poznávání prostřednictvím pozorování a zkoumání, rozvíjet schopnost dětí klást otázky, přemýšlet o příčinách a důsledcích, vytvářet hypotézy a ověřovat je. Záměrem je vytvořit takové prostředí, které je bezpečné, podnětné a otevřené otázkám, zkoušení a hledání řešení. Děti jsou vedeny k tomu, aby přirozeně rozvíjely své poznání skrze vlastní zkušenost, propojovaly nové poznatky s předchozími zkušenostmi a sdílely výsledky svého objevování s ostatními.

Blok přirozeně propojuje všechny vzdělávací oblasti dle RVP PV 2025. V oblasti Dítě a jeho tělo rozvíjejí děti jemnou i hrubou motoriku při manipulaci s pomůckami a přírodními materiály, zdokonalují koordinaci pohybů a vnímání vlastního těla. V oblasti Dítě a jeho psychika je rozvíjena schopnost přemýšlet, plánovat, vyvozovat závěry, rozlišovat příčinu a následek a propojovat různé zkušenosti. V oblasti Dítě, ten druhý a společnost se děti učí spolupracovat, domlouvat se, naslouchat ostatním, přijímat odlišné názory a respektovat pravidla bezpečného chování při práci. V oblasti Dítě a svět si děti osvojují základní poznatky o přírodě a jejích proměnách, objevují souvislosti mezi přírodními jevy a budují si pozitivní vztah k životnímu prostředí.

Součástí bloku je také cílené rozvíjení gramotností. Čtenářská gramotnost je posilována při porozumění pokynům, sledování jednoduchých plánek, obrázkových návodů nebo symbolických záznamů. Děti popisují, co pozorují, sdílejí své zážitky z pokusů a zaznamenávají je slovně, výtvarně nebo symbolicky. Matematická gramotnost se uplatňuje při měření, odhadování, porovnávání, třídění a vytváření jednoduchých grafických přehledů – děti například porovnávají množství, sledují změny v čase nebo záznamy teploty, řeší logické úlohy spojené s průběhem pokusu. Přírodovědná gramotnost se přirozeně rozvíjí při zkoumání přírodních jevů, pozorování živé a neživé přírody, při hledání souvislostí a uvědomování si proměnlivosti a rozmanitosti světa. Děti vytvářejí hypotézy, pozorují, zaznamenávají a hodnotí výsledky, a učí se, že přírodu je třeba chránit. Digitální gramotnost je podporována využitím technologií při dokumentaci průběhu pokusů, pozorování detailů pomocí digitální lupy nebo mikroskopu s kamerou, vytvářením fotografií či jednoduchých záznamů pomocí aplikací nebo interaktivních tabulí.

V rámci tohoto bloku jsou přirozeně rozvíjeny také klíčové kompetence dle RVP PV 2025. Děti rozvíjejí kompetenci k učení (KKU) tím, že objevují nové skutečnosti, propojují nové poznatky s předchozími zkušenostmi, učí se z chyb a hledají vlastní postupy. Kompetence k řešení problémů (KRP) se uplatňuje při plánování pokusů, hledání způsobu provedení, vyhodnocování výsledků a přemýšlení o tom, proč věci fungují tak, jak fungují. Díky využití digitálních technologií rozvíjejí děti kompetenci digitální (KDI), a to formou bezpečné, funkční a tvořivé práce s dostupnými zařízeními. Kompetence k občanství a udržitelnosti (KOB) se rozvíjí, když děti reflektují ekologický dopad činností, učí se šetřit materiálem, třídí odpad, respektují přírodu a společná pravidla. Skrze spolupráci, komunikaci a schopnost zvládat vlastní emoce se rozvíjí kompetence osobnostní a sociální (KOS). Děti, které přebírají zodpovědnost za své pokusy, přicházejí s nápady a nebojí se zkoušet nové věci, posilují kompetenci k podnikavosti a pracovní (KPP). Při sdílení výsledků, popisu postupů nebo ztvárnění objeveného pomocí různých výrazových prostředků se uplatňuje kompetence komunikační (KKK) i kompetence kulturní (KKT), především pokud děti prezentují své poznatky výtvarně, dramaticky či formou příběhu.

Vzdělávací strategie, které pedagog v rámci tohoto bloku využívá, spočívají především ve vytváření podnětného prostředí, které dětem nabízí možnost objevovat, manipulovat, zkoumat a klást otázky. Děti jsou vedeny k plánování vlastního postupu, přemýšlení nad tím, co a proč se děje, i k tomu, aby své poznatky sdílely s ostatními. Učitelé dětem poskytují prostor k experimentování, podporují jejich tvořivost, zvědavost a schopnost samostatně se rozhodovat. Strategie zahrnují individuální i skupinovou práci, diskusi o výsledcích, respektování dětské volby a zpětnou vazbu založenou na povzbuzení, nikoliv na hodnocení výkonu. Důležitým prvkem je také propojení poznání s reálným životem a možnost vyjádřit své zážitky různými formami – slovem, kresbou, pohybem či dramatizací.

Blok *Malý badatel v akci* tak přirozeně rozvíjí osobnost dítěte ve všech rovinách – kognitivní, sociální, emocionální i pohybové. Posiluje motivaci k učení, kritické myšlení a tvořivý přístup ke světu a podporuje dítě v tom, aby vnímalo samo sebe jako aktivního objevitele s vlastním názorem a schopností porozumět světu, který ho obklopuje.

Pedagogický problém		<i>Jak můžeme jako učitelky podpořit dětskou zvědavost a experimentální přístup k objevování světa tak, aby děti samostatně kladly otázky, hledaly souvislosti a rozvíjely své poznání smysluplným způsobem?</i>			
Hlavní edukační záměr:		Vytvořit takové prostředí, které bude motivující, bezpečné a zároveň dostatečně podnětné pro vlastní badatelskou aktivitu dítěte. Děti jsou vedeny k tomu, aby objevovaly přírodní jevy, experimentovaly s materiály a předměty, přemýšlely o výsledcích svého zkoumání a sdílely své objevy s ostatními. Vedle kognitivního rozvoje je cílem i rozvoj osobnostní, sociální a emocionální – děti si upevňují důvěru ve vlastní schopnosti, učí se vyjadřovat své myšlenky, spolupracovat a respektovat práci ostatních.			
Vzdělávací oblast	Konkretizované hlavní cíle	Očekávané výsledky učení (OVU)	Rozvíjení ČG a MG	Klíčové kompetence (OVU)	Pedagogické strategie
DJT	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí zachovávat správné držení těla.</i>	Dítě se snaží udržovat správné držení těla při různých činnostech, dbá na správné sezení a stání.	ČG: Při sledování obrázků v knihách a návodu dbá na vhodné držení těla při čtení a manipulaci s knihou. MG: Správný postoj a rovnováha jsou důležité při pokusech vyžadujících přesnost a prostorovou orientaci.	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.	Vést děti k uvědomění si polohy těla při pokusech a pozorování, začleňovat pohybové aktivity s prvky jógy a balančních her.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišovat pomoci všech smyslů</i>	Dítě zapojuje smysly k poznávání vlastností předmětů (např. teplota, zvuk, chuť, vůně, textura).	ČG: Při smyslovém vnímání verbálně popisuje a porovnává vlastnosti vjemů (např. "hladké jako sklo"). MG: Při smyslovém třídění objektů podle velikosti, tvaru či hmotnosti využívá základní matematické pojmy.	KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi. KPP-001 – bude přicházet s vlastními nápady.	Realizace smyslových her, jednoduchých badatelských pokusů (např. slepá degustace), využití pracovních listů s popisem smyslových prožitků.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí koordinovat pohyby těla, ovládat koordinaci ruky a oka</i>	Dítě zvládá úkoly vyžadující přesnou manipulaci a spolupráci oka a ruky (např. pipeta, kapátko, lupa).	ČG: Umožňuje zrakovou kontrolu při psaní symbolů, čtení značek a sledování experimentů. MG: Koordinace ruky a oka je klíčová při práci s tvary, měřením a přesným uspořádáním objektů.	KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KPP-004 – dokáže měnit cesty k dosažení cíle. KRP-004 – bude vymýšlet a zkusit různá řešení problémů a situací.	Nabídka činností typu přesypání, přelévání, stříhání, práce s magnety, mikroskopem nebo lupou, stopování a zakreslování jednoduchých pozorování.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí zvládat jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami,</i>	Dítě samostatně používá drobné nástroje (kleště, pinzeta, trychtýř, lžička, štetec, pravítko).	ČG: Při popisu postupu práce se vyjadřuje v celých větách, využívá slovní zásobu z oblasti experimentování. MG: Zvládá při pokusech odhadovat a měřit délku, množství, objem.	KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti. KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.	Vytváření badatelských koutků s reálnými pomůckami, seznamování s jejich správným používáním, společné formulování postupů.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí chovat se bezpečně a používat ochranné pomůcky</i>	Dítě ví, že při některých činnostech (např. pokusech) je nutné dodržovat pravidla bezpečnosti a používat ochranné pomůcky (např. brýle, zástěra).	ČG: Při poslechu instrukcí rozumí varovným pokynům a slovnímu popisu nebezpečí. MG: Při dodržování bezpečnostních pokynů chápe, že správné pořadí kroků má vliv na výsledek i bezpečnost.	KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých. KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování. KPP-009 – bude oceňovat práci i úsilí druhých.	Pravidelné seznamování dětí s pravidly bezpečnosti formou her, demonstrací, piktogramů a obrázků, modelování krizových situací.
	<i>Dovést děti k osvojení si základních hygienických návyků.</i>	Dítě ví, kdy a jak si má mýt ruce, proč nosit zástěru nebo proč si uklidit pomůcky po práci.	ČG: Využívá jednoduché obrázkové nebo psané návody k hygienickým činnostem. MG: Uvědomuje si časové souvislosti	KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo. KOB-003 – bude přijímat zodpovědnost za svá rozhodnutí.	Vedení dětí k odpovědnosti za své prostředí a tělo prostřednictvím rituálů, pracovních plakátů a přímého zapojení do hygienických aktivit po pokusech.

			(např. kdy je vhodný čas na mytí rukou – před jídlem, po zkoumání přírody).	KOS-008 – bude se chovat v souladu se základními společenskými pravidly.	
	<i>Pomoci dětem orientovat se v základních emocích a pocitech.</i>	Dítě rozpozná a pojmenuje základní emoce (radost, smutek, strach, hněv), chápe, že emoce prožívají i druzí, a reaguje na ně přiměřeným způsobem.	ČG: Porozumění výrazům v literárních nebo zprostředkovaných příbězích, které vyjadřují emoce. MG: Nevztahuje se přímo.	KOS-002 – bude pojmenovávat a vyjadřovat, co cítí, potřebuje, prožívá. KOS-006 – bude chápat, že každý člověk prožívá emoce odlišně. KOB-004 – bude vyjadřovat vlastní názory, postoje, potřeby přijatelnou formou.	Využití situačních her, práce s obrázky emocí, čtení a dramatizace příběhů s emocionálním obsahem, rozhovory o prožitcích během pokusů a objevování.
	<i>Dovést děti k vyrovnání se s neúspěchem.</i>	Dítě chápe, že chyba je přirozenou součástí učení a rozvoje, dokáže přijmout neúspěch bez silného negativního prožitku a hledá způsoby, jak situaci zvládnout...	ČG: Práce s texty a obrázky znázorňujícími řešení problémů. MG: Ověřování platnosti vlastního odhadu, hledání alternativ.	KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KOS-005 – bude projevovat toleranci, trpělivost a ohleduplnost. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo.	Vědomé zařazování experimentálních aktivit, kde výsledek není předvídatelný; podpora diskuse o tom, co se nepovedlo a proč; oceňování pokusů i při nezdaru.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí přijímat a vyjadřovat pozitivní ocenění vůči sobě i ostatním.</i>	Dítě se umí pochválit, respektuje pokroky ostatních, umí ocenit spoluhráče či kamaráda za úsilí nebo nápad.	ČG: Vyjadřování vlastního názoru k příběhům nebo pozorovaným jevům, verbální popis pozitivních činů. MG: Nevztahuje se přímo.	KOS-001 – bude vnímat, že každý člověk je jedinečný a zasluhuje úctu. KPP-009 – bude oceňovat práci i úsilí druhých. KOB-006 – bude respektovat, že druzí lidé mají jiné názory.	Využití reflexních kruhů, diskusí po činnostech, verbální podpora dětí během badatelských aktivit, práce s pochvalnými lístky...
DJP	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišovat příčinu a důsledek při hře, jednání či pozorování přírodních jevů.</i>	Dítě chápe jednoduché příčinné vztahy, např. „když prší, voda nateče do louže“, nebo „když zmáčknou tlačítko, rozsvítí se světlo“.	ČG: Porozumění logické návaznosti v příběhu. MG: Vytváření jednoduchých logických řad, časových postupů.	KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KKT-003 – bude plánovat a ověřovat postupy při řešení problému. KPP-003 – bude využívat znalosti a dovednosti v nových situacích.	Pokusy a experimenty s jednoznačným příčinným vztahem, vedené rozhovory při hře a pozorování, práce s ilustracemi, schémata a časovou posloupností.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyhledávat společné znaky, podobnosti a rozdíly objektů a jevů a odhalovat vzájemné souvislosti mezi nimi.</i>	Dítě rozliší a popíše rozdíly a podobnosti mezi objekty (např. velikost, barva, funkce), rozpozná souvislosti typu „strom má kořeny jako květina“.	ČG: Slovní popis společných a rozdílných znaků. MG: Třídění, porovnávání, řazení podle daných kritérií.	KKT-001 – bude třídít, porovnávat a analyzovat informace. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi.	Badatelské úkoly, hry na třídění, porovnávání, diskuse o společných znacích, práce se skutečnými objekty a fotografiemi...
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí ověřit si správnost řešení</i>	Dítě se snaží dokončit úkol a rozhodnout, zda postupovalo správně, např. porovná svůj výsledek s očekávaným výsledkem.	ČG: Ověření smyslu sdělení, správnosti instrukce. MG: Kontrola počtu, délky, velikosti, vztah ke správnosti řešení matematického problému.	KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KKT-004 – bude ověřovat získané informace v různých zdrojích. KPP-004 – dokáže měnit cesty k dosažení cíle.	Zadávání jednoduchých badatelských úkolů s možností samokontroly, opakování pokusů, diskuse o správnosti výsledků, motivace ke kontrole.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí vyjadřovat své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií</i>	Dítě používá výtvarné, dramatické nebo digitální nástroje k vyjádření svých představ (kreslí pokus, popisuje ho slovně, zaznamená pomocí tabletu).	ČG: Jazykové vyjádření představ, popis záměru. MG: Záznam postupu nebo výsledku pomocí grafického vyjádření.	KKK-001 – bude tvořivě a samostatně využívat různé výrazové prostředky. KDI-004 – bude sdílet a tvořit digitální obsah s využitím vhodných nástrojů. KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.	Zařazení různorodých vyjadřovacích prostředků (např. kresba, dramatizace, digitální záznam), podpora dětské tvořivosti a vizualizace badatelského procesu.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí správně vyslovovat</i>	Dítě mluví srozumitelně, zvládá běžné fonetické jevy, přizpůsobuje hlas	ČG: Podpora jazykového projevu, přednes, artikulace při sdělování	KKU-001 – bude rozumět slyšenému. KKK-004 – bude srozumitelně sdělovat	Jazykové hry, dechová cvičení při pokusech, říkadla, logopedická cvičení

	<i>většinu hlásek, ovládat dech, tempo a intonaci řeči.</i>	situaci.	poznatků. MG: Nevztahuje se přímo.	své myšlenky. KPP-007 – bude pečovat o svůj rozvoj a zdraví.	při pojmenovávání výsledků badání.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí postupovat podle slovních i obrazových instrukcí.</i>	Dítě porozumí jednoduchému návodu, instrukci či schématu a dokáže podle něj jednat.	ČG: Porozumění mluveným i psaným pokynům. MG: Postup dle pořadí kroků, návaznost činností.	KKU-003 – bude chápat smysl sdělení a reagovat na ně. KKT-002 – bude plánovat postup krok za krokem. KDI-003 – bude využívat digitální technologie k řešení úkolů.	Práce podle obrazových návodů (např. krok za krokem při pokusu), slovní vedení činnosti, kombinace vizuální a verbální podpory.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí formulovat instrukce a předat je ostatním</i>	Dítě vytvoří jednoduchý návod pro vrstevníky, např. „jak udělat pokus“ nebo „jak postavit věž z kostek“.	ČG: Vyjadřování ve formě návodu, popisu. MG: Logické řazení kroků, popis postupů.	KKK-004 – bude srozumitelně sdělovat své myšlenky. KKU-004 – bude uplatňovat získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.	Hry na instruktory, děti vedou činnost kamarádů, skupinová práce, výměna rolí při badatelské činnosti.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozlišovat některé symboly, piktogramy, znaky a porozumět jejich významu a funkci</i>	Dítě rozpozná základní piktogramy (nebezpečí, zákaz, směr), chápe jejich význam.	ČG: Vnímání funkce symbolického sdělení. MG: Symboly jako nositelé informací v úlohách a pokusech.	KKU-005 – bude rozumět různým typům textů, obrázků, symbolů a ilustrací. KKT-005 – bude pracovat se symboly, grafy, tabulkami a schématy. KDI-002 – bude využívat digitální technologie ke komunikaci.	Seznámení se symboly prostřednictvím her, práce s infografikou, vizuálními schématy, využití piktogramů při záznamu pokusů.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí porovnat kvantitu na základě manipulace, zaznamenat ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.</i>	Dítě porovná množství (např. kolik kapek vody bylo potřeba k naplnění nádoby), zaznamená je jednoduchým grafem.	ČG: Slovní popis množství, interpretace symbolického zápisu. MG: První kroky k porozumění grafickému záznamu kvantit.	KKT-006 – bude zapisovat a znázorňovat informace. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KPP-002 – bude uplatňovat poznatky a zkušenosti v nových souvislostech.	Jednoduchá měření při experimentech, kreslení čárek, bodování, grafy z experimentů, práce se symboly.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí určit míru objektů a porovnat je pomocí poměrování.</i>	Dítě poměřuje délku, hmotnost, objem apod. pomocí nestandardních i standardních jednotek (např. kostky, lžičky).	ČG: Popis a porovnání vlastností objektů. MG: Základy měření, porovnávání hodnot.	KKT-001 – bude třídít, porovnávat a analyzovat informace. KKT-007 – bude využívat matematické myšlení k řešení situací. KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací.	Badatelské úkoly s měřením (např. jak daleko doletí papírový model), vedení k odhadu a ověření pomocí pomůcek (pravítka, váhy).
DDS	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí poradit si v nové situaci.</i>	Dítě se orientuje v běžných situacích, rozpozná, co je vhodné a co nikoliv, vyhledá pomoc dospělého nebo se domluví s ostatními.	ČG: Porozumění obsahu instrukcí, rozhovor o situaci, vyprávění vlastních zkušeností. MG: Řešení problémových situací s využitím logického myšlení.	KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KPP-003 – bude využívat znalosti a dovednosti v nových situacích.	Využívání badatelských situací s neznámým zadáním, skupinové pokusy s reflexí výsledků, vedení dětí k hledání řešení prostřednictvím pokus–omyl.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí začlenit se do skupiny.</i>	Dítě se zapojuje do společných činností a spolupracuje, vnímá potřeby druhých a přizpůsobí se skupinovým pravidlům.	ČG: Společné sdílení nápadů, naslouchání druhým. MG: Spolupráce při řešení úloh (např. měření, třídění materiálů).	KOS-004 – bude spolupracovat při společném řešení úkolu. KOB-005 – bude přijímat a měnit role ve skupině. KPP-005 – dokáže dokončit, co započalo, i přes překážky.	Práce ve skupinkách při badatelských hrách, vytváření rolí v rámci týmové spolupráce, vzájemná podpora v činnostech s různým typem zadání.

	<i>Dovést děti k navazování a udržování dětských přátelství.</i>	Dítě navazuje a udržuje vztahy s dětmi, projevuje ohleduplnost a respekt vůči druhým.	ČG: Sdílení nápadů, domluva, společné plánování. MG: Spolupráce na jednoduchých úkolech vyžadujících společné řešení.	KOS-003 – bude navazovat a udržovat vztahy s druhými dětmi. KOS-005 – bude projevovat toleranci, trpělivost a ohleduplnost. KOB-003 – bude brát ohled na druhé, pomáhat, nabídnout spolupráci.	Společné pozorování a zkoumání v přírodě, povzbuzování ke spolupráci a ocenění spolupráce, reflexe pocitů po společné činnosti.
	<i>Dovést děti k zdvořilému chování v kontaktu s dospělými a dětmi.</i>	Dítě používá zdvořilé výrazy v běžné komunikaci, projevuje respekt v komunikaci s dospělými i dětmi.	ČG: Užití přiměřených jazykových prostředků ve společné hře nebo diskusi. MG: Dohoda na pravidlech nebo postupu při zkoumání.	KOS-007 – bude dodržovat pravidla slušného chování v různých situacích. KOB-002 – bude jednat čestně, spravedlivě a zodpovědně. KOS-001 – bude vnímat, že každý člověk je jedinečný a zasluhuje úctu.	Modelové situace ze života badatele (např. žádost o pomoc, předání nálezu), vedení dětí k používání zdvořilých frází v přirozeném prostředí.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí dodržovat pravidla her a jiných činností a požadovat dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.</i>	Dítě respektuje pravidla a aktivně je dodržuje, vyjadřuje nesouhlas přiměřenou formou.	ČG: Porozumění pravidlům, schopnost je přeformulovat. MG: Dodržování pravidel při společném měření, třídění, záznamu.	KOB-001 – bude znát svá práva a povinnosti a respektovat pravidla. KPP-008 – bude dodržovat dohodnutá pravidla. KOS-006 – bude chápat, že každý člověk prožívá emoce odlišně (v návaznosti na respektování odlišností při hře).	Společné vytváření pravidel pro badatelské koutky, hraní her s badatelskou tematikou podle daných pravidel, hodnocení dodržování pravidel po činnostech.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí přijímat rozmanitost lidí a vnímat ji jako přirozenou.</i>	Dítě respektuje odlišnosti a projevuje pozitivní postoj k různorodosti, aktivně se zapojuje do společných činností bez předsudků.	ČG: Diskuze o různých způsobech života, vyprávění o odlišných přístupech. MG: Spolupráce v různorodé skupině při řešení praktických úloh.	KOS-001 – bude vnímat, že každý člověk je jedinečný a zasluhuje úctu. KOB-006 – bude respektovat, že druzí lidé mají jiné názory. KOS-005 – bude projevovat toleranci, trpělivost a ohleduplnost.	Pozorování rozdílů v přírodě jako paralela k lidské rozmanitosti, povídání o různých kulturách, způsobech života (např. u dětí badatelů z jiných zemí), podpora empatie při společné práci.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí sdělovat informace s ohledem na soukromí a bezpečí své i blízkých osob v osobním kontaktu.</i>	Dítě ví, co je osobní údaj a umí určit, co je vhodné sdílet, v komunikaci se chrání a vyhledá pomoc.	ČG: Porozumění smyslu sdělení, výběr vhodných slov. MG: Práce s mapkami, značkami, symboly bez sdílení citlivých informací.	KOB-007 – bude chránit své soukromí a respektovat soukromí druhých. KOB-002 – bude jednat čestně, spravedlivě a zodpovědně. KDI-005 – bude uplatňovat pravidla bezpečného chování v digitálním i fyzickém prostředí.	Hra na badatele – co se smí a nesmí sdílet, práce s kartami bezpečí (např. kdo může vědět, kde bydlím), příběhy s rozlišením mezi vhodným a nevhodným sdílením.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí tvořit z rozmanitých materiálů a přírodnin.</i>	Dítě samostatně tvoří z různých přírodních a odpadových materiálů, experimentuje s různými technikami a nástroji.	ČG: Popis tvorby, porozumění návodu, pojmenování surovin. MG: Měření délky, počítání prvků, srovnávání podle velikosti.	KKK-001 – bude tvořivě a samostatně využívat různé výrazové prostředky. KKK-005 – bude vytvářet vlastní produkty podle svých schopností a zájmů. KKT-001 – bude třídít, porovnávat a analyzovat informace (např. výběr vhodných materiálů).	Tvoření badatelských výrobků (lupy z kartonu, herbáře), práce v koutcích tvoření z přírodnin, se záznamem postupu, povídání o tom, jak a proč danou věc vytvořili.
DAS	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí pojmenovat a rozlišit některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatovat si jejich názvy.</i>	Dítě pojmenovává základní přírodní objekty (rostliny, zvířata, nerosty, voda, kámen apod.), rozlišuje, co je živé a neživé.	ČG: Aktivní naslouchání a opakování nových slov, pojmenovávání podle obrázků, modelů či reálných objektů. MG: Třídění a řazení objektů podle zadaného kritéria (živé/neživé).	KKU-003 – bude projevovat přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. KRP-003 – bude pozorovat, zkoumat, experimentovat, objevovat. KOB-001 – bude vyjadřovat pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.	Pozorování a pojmenovávání objektů v přírodě nebo na školní zahradě, používání reálných přírodnin a modelů k třídění, vedení slovníčků malého badatele.
	<i>Rozvinout, procvičit a upevnit</i>	Dítě porovnává velikost, tvar, barvu,	ČG: Vyjadřování popisných vlastností	KKU-004 – bude uplatňovat získané	Pokusy a experimenty s přírodními

<i>dovednost dětí porovnávat charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.</i>	strukturu a další znaky přírodních objektů, popisuje rozdíly a podobnosti.	objektů. MG: Třídění, porovnávání velikostí, měření délek (např. větviček, listů).	poznatky a zkušenosti v praktických situacích. KRP-004 – bude vymýšlet a zkoušet různá řešení problémů a situací. KPP-001 – bude přicházet s vlastními nápady.	materiály, práce s lupou, vážením, měřením a kreslením, použití tabulek nebo grafických záznamů porovnání.
<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozpoznat a pojmenovat některé jevy a děje na Zemi.</i>	Dítě pozoruje změny v přírodě, pojmenuje základní přírodní jevy (děšť, vítr, sníh, slunce), chápe souvislosti mezi přírodními jevy a jejich dopadem na okolí.	ČG: Popis jevů slovně i obrazem, vyprávění o počasí. MG: Třídění jevů, sledování rytmických změn (den/noc, roční období).	KKU-002 – bude se záměrně soustředit na činnost a udrží pozornost. KRP-001 – bude vnímat chybu jako přirozenou součást řešení problémů. KDI-001 – bude využívat digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.	Pozorování počasí a vedení badatelského deníku, tvorba tematických koláží a záznamů, využití tematických her a pokusů (např. proudění vzduchu, tání ledu).
<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí jednat s ohledem na ochranu životního prostředí.</i>	Dítě chápe potřebu třídění odpadu, šetření vodou a energií, zapojuje do jednoduchých ekologických aktivit.	ČG: Porozumění jednoduchým pravidlům a vysvětlením. MG: Předmětové třídění odpadu dle tvaru, materiálu, barvy.	KOB-002 – bude se chovat v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji. KKK-002 – bude prezentovat své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny. KPP-009 – bude oceňovat práci i úsilí druhých.	Praktické činnosti – třídění odpadu, úklid přírody, péče o záhonky, rozhovory a příběhy s ekologickou tematikou, tvorba plakátů a ekologických vzkazů.
<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí spolupodílet se na péči o rostliny a živočichy.</i>	Dítě se aktivně podílí na péči o květiny, bylinky nebo zvířata ve třídě, chápe základní potřeby rostlin a živočichů.	ČG: Vysvětlování postupů péče, popis pozorovaných změn. MG: Měření růstu, záznam změn v čase.	KPP-007 – bude se domlouvat a spolupracovat s ostatními dětmi. KRP-002 – bude řešit jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti. KOB-004 – bude přispívat k fungování společenství v mateřské škole.	Péče o záhonky, pokojové rostliny, pozorování hmyzu, tvorba záznamových archů růstu, zpřístupnění jednoduchých encyklopedií o zvířatech a rostlinách.
<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí respektovat různé formy života.</i>	Dítě rozpoznává rozdíly mezi jednotlivými druhy živočichů a rostlin, chová se k přírodě ohleduplně.	ČG: Poslech a sdílení příběhů o životě zvířat a rostlin. MG: Srovnání, třídění podle druhů, velikosti, prostředí výskytu.	KOB-001 – bude vyjadřovat pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí. KOS-006 – bude se chovat empaticky a projevovat ohleduplnost k druhým. KKK-003 – bude klást otázky a hledat na ně odpovědi.	Pozorování živých organismů v jejich přirozeném prostředí, tvorba tematických knih (atlas malého badatele), modelové situace „co živé bytosti potřebují a jak jim pomoci“.
<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí rozeznat některá nebezpečí a vědět, jak se jim vyhnout.</i>	Dítě ví, jak se chovat při kontaktu s neznámými rostlinami/zvířaty, rozpozná rizikové situace (horká plotna, jedovatá houba apod.).	ČG: Popis rizikových situací, vyprávění zkušeností. MG: Rozlišení předmětů/organismů podle znaků (jedlé/nebezpečné).	KOS-007 – dokáže rozlišit vhodné a nevhodné chování. KRP-005 – bude volit adekvátní řešení vedoucí k cíli. KDI-002 – dokáže rozlišit přínosy a rizika používání digitálních technologií.	Nácvik bezpečného chování pomocí her a dramatizací, práce s obrázkovými kartami nebezpečí, badatelský koutek s výstražnými značkami a popisy.
<i>Rozvinout, procvičit a upevnit dovednost dětí jednat bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.</i>	Dítě zná základní pravidla silničního provozu pro chodce, ví, jak se chovat v dopravním prostředku.	ČG: Pojmenování značek, dopravních prostředků, vysvětlení pravidel. MG: Rozlišení tvarů dopravních značek, počítání dopravních situací.	KPP-006 – bude organizovat a realizovat svoje činnosti. KOB-005 – bude respektovat dohodnutá pravidla a práva druhých. KKK-005 – bude naslouchat druhému a dodržovat domluvená pravidla komunikace.	Hry s dopravní tematikou, simulace přechodu pro chodce, využití interaktivních pomůcek – semafor, značky, společné plánování bezpečné cesty.

7.1. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami

V mateřských školách jsou vzdělávány děti s rozdílnými schopnostmi a učebními předpoklady. Je tedy nezbytné, aby byly v rámci vzdělávání bezvýhradně respektovány individuální vývojové potřeby a vzdělávací možnosti každého dítěte, tedy i dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami (RVP PV, 2018, str. 7).

Na tomto základě jsou podle novely zákona č. 561/2004 Sb. (§16 odst. 1) dětem se SVP bezplatně školou poskytována podpůrná opatření, která odpovídají aktuálnímu zdravotnímu stavu dítěte, jeho životním podmínkám nebo také kulturnímu prostředí.

Mezi podpůrná opatření využívána v mateřských školách, mezi které řadí: úpravy v oblasti forem, organizace a metod vzdělávání, také úpravy týkající se hodnocení dítěte, prostředí MŠ a podmínek přijetí dítěte do mateřské školy; využívání různých kompenzačních a speciálních pomůcek; dále uvádí asistenta pedagoga, speciálního pedagoga nebo dalšího pedagoga jako personální podporu učitelky mateřské školy a spolupráci s různými odborníky a s rodiči.

Uvedená podpůrná opatření se člení do pěti stupňů, do kterých jsou děti se SVP zařazovány na základě stanovení míry potřebnosti podpory a doporučení konkrétních podpůrných opatření. Tento způsob zařazování umožňuje učitelkám mateřských škol a pracovníkům poradenských zařízení upravovat podpůrná opatření na základě aktuálních potřeb dětí, které se mohou průběžně měnit.

Podmínky pro vzdělávání dětí se SVP

Vzdělávání dětí se SVP je třeba přizpůsobit potřebám, které vyplývají ze zdravotního oslabení dítěte, které jsou důsledkem jeho dlouhodobější nemoci, nebo které jsou dány lehčími poruchami jeho učení a chování. Vzdělávání dětí se SVP v mateřských školách či třídách se vzdělávacím programem upraveným podle speciálních potřeb dětí je v souladu s příslušnou vyhláškou personálně posíleno v osobě dalšího pedagogického pracovníka a zabezpečeno dle potřeby souběžným působením dvou pedagogických pracovníků ve třídě. Pro integrované vzdělávání není tato podmínka (možnost) legislativně stanovena. Pokud je však vzdělávání dítěte a péče o ně natolik náročná, že vyžaduje péči dalšího pedagoga či jiného pracovníka, je vhodné jeho účast zajistit.

Zajištění personálních podmínek

Všechny učitelky MŠ musí být seznámeny se všemi omezeními, opatřeními a organizačními změnami, které nástup dítěte se SVP bude vyžadovat. Personál školní jídelny bude seznámen s eventuálními speciálními stravovacími návyky dítěte (dietní omezení, potravinové alergie apod.), nejlépe za přítomnosti rodičů, s případnými omezeními dítěte.

Zodpovědné osoby:

- ředitelka školy – rozhoduje o podpůrných opatřeních I. stupně, zodpovídá za inkluzi dětí se SVP
- statutární zástupkyně ředitelky MŠ - rozhoduje o podpůrných opatřeních I. stupně
- speciální pedagog - podílí se na poskytování poradenských služeb i realizaci předmětu speciálně pedagogické péče; spolupracuje s dalšími pedagogickými pracovníky, zejména s třídními učiteli, a zajišťuje pravidelnou komunikaci se zákonným zástupcem dítěte. Pravidelně komunikuje se školskými poradenskými zařízeními, která zajišťují návrhy podpůrných opatření a podílejí se na jejich realizaci ve školách.
- Třídní učitelka – spolupracuje se speciálním pedagogem a s asistentem pedagoga, podílí se na realizaci předmětu speciální pedagogické péče

Pedagogický personál si musí jasně vymezit role pedagoga a asistenta

Zajištění věcných podmínek:

Prizpůsobení celkových dispozic tříd bude vycházet z konkrétního znevýhodnění dítěte. V hernách jsou k dispozici celoplošné koberce, ve třídách linoleum. Veškerý nábytek ve třídách je zabezpečen tak, aby nedošlo ke zranění dítěte (ukotvení nábytku, zabezpečení rohů nábytku krytkami).

Ve třídě by měla být na dostupném místě umístěna karta s informacemi o zdravotním stavu dítěte, jeho zvláštěnostech a potřebách. Tato karta by měla rovněž obsahovat informace o způsobech poskytnutí první pomoci dítěti personálem školy a telefonní kontakty na zákonné zástupce dítěte,

ošetřujícího lékaře, na pracoviště, které v případě zdravotních potíží zajistí odborné a rychlé ošetření a na další odborníky. Vše musí být, ale uloženo tak, aby byla zároveň zajištěna ochrana osobních dat dítěte. Měla by být vedena evidence o aktuálním stavu dítěte.

Typologie a druhy podpůrných opatření:

Podpůrná opatření vychází z úpravy organizace, obsahu, hodnocení, metod, forem vzdělávání; úpravy podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání; předpokládají použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů; z úpravy očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy. Podpůrná opatření jsou obecně definována jako **nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách**, odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte.

Podpůrná opatření prvního stupně

Podpůrná opatření I. stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání dítěte formou mírných úprav v režimu vzdělávání; na úpravách vzdělávání se podílí především učitelé ve spolupráci s pracovníky poskytujícími poradenské služby ve škole (školní speciální pedagog), ve spolupráci se zákonnými zástupci. O poskytování podpůrných opatření prvního stupně rozhoduje ředitelka školy nebo statutární zástupkyně ředitelky školy bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona). Učitelka MŠ zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelkou školy. Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory) doporučí ředitelka školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte (§ 16 odst. 4 a 5 školského zákona a § 2 a § 10 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

Plán pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory je soubor podpůrných opatření, který zpracovává a realizuje mateřská škola pro děti zařazené především do 1. stupně podpůrných opatření, v některých případech také pro děti s podpůrnými opatřeními 2. stupně.

Hlavním obsahem plánu pedagogické podpory (dále také PLPP) je: charakteristika obtíží dítěte; cíle, kterých má být dosaženo; podpůrná opatření v jednotlivých oblastech vzdělávání (úpravy metod, organizace a obsahu vzdělávání, hodnocení dětí, pomůcky) a vyhodnocení naplňování PLPP.

Podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. by měly zvolené metody vzdělávání působit především na kognitivní oblast. Úpravy organizace vzdělávání by měly zahrnovat např. vhodné uspořádání třídy, vyhovující zasedací pořádek apod. Pro posílení motivace dítěte ke vzdělávání by měly být využívány také různé formy hodnocení (např. i sebehodnocení). Pro nadané děti bývá upravován i obsah vzdělávání, a to obohacením obsahu o další poznatky.

Jestliže nejsou na základě průběžného vyhodnocování zvolených podpůrných opatření zjištěny žádné pozitivní změny a pokroky ve vzdělávání dítěte, je rodičům dítěte doporučena návštěva školského poradenského zařízení, které na základě diagnostiky zařadí dítě do vyššího odpovídajícího stupně podpůrných opatření (vyhláška č. 27/2016 Sb., §10 odst. 5).

Podpůrná opatření druhého - pátého stupně

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2 až 5 stupně je doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitele MŠ nebo OSPOD.

Ředitelka školy určí pedagogického pracovníka odpovědného za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami (11 vyhlášky č. 27/2016 Sb.).

Ředitelka školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2 až 5 stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Ředitelka školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jeden krát ročně, v případě souvisejících okolností častěji. Ukončení poskytování podpůrného opatření 2 až 5 stupně je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2 až 5 stupně

již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná (§ 16 odst. 4 školského zákona a § 11, § 12 a § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

Vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními 2. stupně

Do 2. stupně podpůrných opatření jsou zařazovány děti, jejichž speciální vzdělávací potřeby souvisí s mírnými řečovými vadami, poruchou autistického spektra, mírným oslabením zrakových či sluchových funkcí, zdravotním stavem, životním či kulturním prostředím, opožděným vývojem, nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka, opožděným vývojem nebo specifickými poruchami učení a chování. Podstata nápravy těchto vzdělávacích problémů tkví především v zajištění předmětu speciálně pedagogické péče, který se zaměřuje na nápravu a rozvoj v oblasti grafomotorických a vizuálně percepčních dovedností, nápravy v oblasti řečové výchovy a logopedických obtíží nebo nácviku sociální komunikace (vyhlášky č. 27/2016 Sb., příloha č. 1).

Dále by měla učitelka v průběhu vzdělávacího procesu využívat vhodné speciálně pedagogické formy a metody práce, které dítě aktivizují, zapojovat dítě společně s ostatními dětmi do všech činností a zároveň uplatňovat individuální přístup k dítěti a jeho vzdělávacím potřebám. Do vzdělávání může být zapojen i další pedagogický pracovník. Výše uvedené úpravy vzdělávání by měly být realizovány pouze na základě doporučení školského poradenského zařízení (dále také ŠPZ). Pro některé děti může ŠPZ doporučit vypracování individuálního vzdělávacího plánu.

Individuální vzdělávací plán

Individuální vzdělávací plán umožňuje učiteli pracovat s dítětem na úrovni, kterou ono dosahuje, bez obavy z nenaplnění požadavků učebních osnov.

Individuální vzdělávací plán (dále také IVP) vypracovává pro dané dítě se SVP třídní učitelka podle školního vzdělávacího programu, a to ve spolupráci se školským poradenským zařízením a rodiči dítěte.

Podle §3 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 27/2016 Sb. by měl IVP obsahovat údaje o dítěti a podpůrných opatřeních, která mají být dítěti poskytována, také údaje o učitelkách, které s dítětem pracují a o pracovníci školského poradenského zařízení, který bude s MŠ spolupracovat. Dále mají být v IVP zahrnuty úpravy forem a metod výuky, obsahové úpravy a úpravy hodnocení a výstupů ze vzdělávání dítěte. Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. uvádí, že součástí obsahu IVP může být také pedagogická intervence, popř. předměty pedagogické péče.

IVP je dokument, který lze průběžně upravovat, redukovat či doplňovat podle aktuálních vzdělávacích potřeb dítěte a je podpůrným opatřením, které je využíváno i při vzdělávání dětí zařazených do vyšších stupňů podpůrných opatření.

Vzdělávání dítěte podle IVP **není nárokovou záležitostí**, která je určena kterémukoli dítěti. Požádat podle školského zákona mohou zákonní zástupci nezletilého dítěte, v případech, kdy lze konstatovat, že jejich dítě spadá do kategorie dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Zákonný zástupce se v takovém případě musí obrátit na ředitele školy, s žádostí o povolení individuálního vzdělávacího plánu, a to až v případě, kdy takový postup písemně doporučilo školské, poradenské zařízení. **Toto doporučení je nezbytné k žádosti přiložit.**

Desatero individuálního vzdělávacího plánu

1. Smyslem a obsahem IVP je naplánovat kroky vedoucí ke kompenzaci, nápravě, zmírnění vlivu postižení a maximálnímu rozvoji osobnosti dítěte.
2. Měl by umožňovat dítěti postupovat při vzdělávání podle jeho schopností, individuálním tempem, bez stresujícího porovnávání se s ostatními dětmi.
3. Měl by učitelé vytvářet podmínky pracovat s dítětem na takové úrovni, které ono konkrétně dosahuje.
4. Do přípravy IVP by se měli zapojovat učitelé, rodiče a pedagogický či osobní asistent. Ti všichni jsou spolu odpovědní za pokroky dítěte.
5. IVP není „slohové cvičení“, ale jasný, stručný a konkrétní dokument.
6. Na základě přesně stanovené pedagogické diagnózy by měl vycházet z obsahu vzdělávání (integrovaných bloků) platného ŠVP. Měl by být také v souladu s třídním vzdělávacím programem třídy, do které bylo dítě integrováno.
7. Mnohé školy dopouštějí chyby tím, že za pedagogickou diagnózu považují opsání závěru z odborného vyšetření!!!
8. Nedílnou součástí IVP je pravidelné vyhodnocování pokroků dítěte.

9. Stanovené cíle by neměly být povrchní a teoretické, nýbrž konkrétní a reálné, stanovené na základě relevantních dovedností a potřeb dítěte.
10. Důkladně promyslet zvyšování nároků na dítě.

Vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními 3. stupně

Do třetího stupně podpory jsou, podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., zařazovány děti s tělesným, zrakovým, sluchovým postižením nebo s lehkým mentálním postižením, děti s řečovými vadami těžšího stupně, těžkou poruchou řeči, neznalostí vyučovacího jazyka, poruchami chování, poruchami autistického spektra nebo také se závažnými specifickými poruchami učení, s odlišným kulturním či životním prostředím nebo děti mimořádně nadané aj.

Úspěšné vzdělávání těchto dětí vyžaduje zejména spolupráci školy, ŠPZ a rodiny dítěte a úpravy podmínek vzdělávání. Jedna z nejdůležitějších úprav podmínek se týká počtu dětí. Jestliže je do třídy v běžné mateřské škole integrováno některé z výše uvedených dětí, pak se v souladu s § 2 odst. 4 novely vyhlášky č. 14/2005 Sb. snižuje počet dětí ve třídě o jedno dítě, v případě dítěte s lehkým mentálním postižením se celkový počet dětí snižuje o dvě děti. Další úpravy organizace výuky by měly, podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., být zaměřeny na prostředí, ve kterém se dítě pohybuje (třída, jeho místo) a na využívání různých speciálních a kompenzačních pomůcek.

Vzdělávání dětí ve 3. stupni podpory zpravidla vyžaduje vypracování IVP a ve většině případů také přítomnost asistenta pedagoga ve třídě. Kromě IVP je podstatným podpůrným opatřením využívání psychologické a speciálně-pedagogické intervence. Předměty speciálně pedagogické péče jsou, dle přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., zaměřeny např. na zrakovou stimulaci, prostorovou orientaci, bazální stimulaci mentálně postižených dětí, na rozvoj sluchového vnímání u dětí se sluchovými obtížemi aj.

Jestliže jsou pro děti stanovená podpůrná opatření 3. stupně nedostatečná, stanoví školské poradenské zařízení jiná opatření nebo zařadí dítě do vyššího stupně podpůrných opatření (vyhláška č. 27/2016, § 16 odst. 6).

Vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními 4. stupně

Do 4. stupně podpory jsou děti zařazovány nejen na základě výsledků diagnostiky realizované ve ŠPZ, důležitý je také lékařský posudek a vyjádření dalších odborníků. Většinou je 4. stupeň určen pro děti s těžkým sluchovým nebo zrakovým postižením, se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se závažným tělesným postižením, děti se závažnými vadami řeči, se závažnými poruchami chování, s poruchami autistického spektra, mimoto také děti mimořádně nadané (vyhláška č. 27/2016 Sb., příloha č. 1).

Podle charakteru obtíží dítěte by měly být provedeny úpravy v organizaci a průběhu vzdělávání. Dětem by měly být poskytnuty speciální didaktické, kompenzační i rehabilitační pomůcky v upraveném prostředí třídy. Aby byla kvalita vzdělávání nejvyšší, měl by být ve třídě snížen počet dětí. Podle §2 odst. 4 novely vyhlášky č. 14/2005 se za každé dítě s podpůrnými opatřeními 4. stupně celkový počet dětí ve třídě sníží o 2 děti.

Kromě individuálního vzdělávacího plánu by mělo být běžnou součástí vzdělávání pravidelná speciálně-pedagogická intervence. Předmět speciálně-pedagogické péče zahrnuje speciálně-pedagogickou péči poskytovanou ve 2. a 3. stupni podpory, navíc se orientuje na rozvoj odezírání a porozumění psané i mluvené řeči, na případné zbytkové zrakové nebo sluchové vnímání, na orientaci v prostoru, samostatný pohyb aj. (Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.).

Vzdělávání výše uvedených dětí v běžné mateřské škole vyžaduje přítomnost dalšího pedagogického pracovníka a většinou také asistenta pedagoga. Vzhledem k charakteru speciálních vzdělávacích potřeb některých dětí může být vyžadována přítomnost nepedagogického pracovníka, nejčastěji osobního asistenta.

Vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními 5. stupně

Cílovou skupinou, na kterou se nejvyšší stupeň podpory orientuje, jsou podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. děti, pro které nebyla podpora předchozího stupně dostatečná, a děti se souběžným postižením více vadami.

Mezi nejčastěji se vyskytující kombinovaná postižení patří kombinace mentálního postižení a narušené komunikační schopnosti (dále také NKS), také kombinace mentálního a tělesného postižení a kombinace tělesného postižení s narušenou komunikační schopností.

Vzdělávání v 5. stupni podpory by mělo být postaveno na maximálním přizpůsobení obsahu, organizace a průběhu vzdělávání individuálním potřebám dítěte. Obsah vzdělávání by měl být pro dané dítě zjednodušený a upravený tak, aby odpovídal jeho vzdělávacím možnostem. Dalšími opatřeními by mělo být přizpůsobení třídního prostoru potřebám dítěte, využívání speciálních didaktických, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek a také snížení počtu dětí ve třídě. U některých dětí bývá pro vzdělávání podstatné používání náhradních forem komunikace a pomůcek, které komunikaci umožňují.

Individuální vzdělávací plán je při vzdělávání dětí nepostradatelným podpůrným opatřením stejně tak jako předmět speciálně pedagogické péče, který vychází z obtíží dítěte a obsahuje předměty speciálně pedagogické péče druhého, třetího i čtvrtého stupně podpory (Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.).

Podstatnou roli ve vzdělávání sehrává také personální podpora. Je vyžadována přítomnost asistenta pedagoga a nejméně jednoho dalšího pedagogického pracovníka, popř. nepedagogického pracovníka. Navíc by se na vzdělávání dítěte měli podílet speciální pedagogové a doporučena je také spolupráce se školním psychologem.

Metody a přístupy využívané na podporu vývoje dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hlavní zásadou je dětem vytvořit klidné, citově bezpečné prostředí. Jako jedna z vhodných se jeví metoda strukturovaného učení. Tato metoda je postavena na teorii učení a upevňování vhodného chování. Tato metoda respektuje jak vývojovou úroveň jedince, tak individualitu každého dítěte.

Důležitou výchovnou zásadou je důslednost. Pravidla a společenské normy, které jsou stanoveny, je třeba pevně dodržovat a postupovat laskavým a trpělivým krokem. Je důležité, aby nejen rodiče, ale i pedagog kontroloval splnění veškerých úkolů a hlídal sjednocení přístupu k dítěti.

Pro děti s vývojovou dysfázií je složité dodržet přesně pokyny, jak jdou za sebou. Proto je potřeba všechna cvičení doprovázet slovními instrukcemi, protože se tímto děti učí zároveň porozumět rozvitým větám. Hrubá motorika se nejlépe rozvíjí při přirozených dětských hrách na hřištích a při různých tělesných cvičeních. Obratnost rukou se snažíme procvičovat pomocí her, stavebnic, skládání mozaiky, práci s papírem a jinými i netradičními materiály. Děti s vývojovou dysfázií často odmítají kreslit. Pokud by se s dítětem s vývojovou dysfázií intenzivně neprocvičovala grafomotorika, docházelo by k velkým problémům s psaním. Důležitá je zejména motorika mluvidel. Pokud má dítě velkou neobratnost mluvidel, pak neumí vyslovit většinu hlásek. Je třeba, aby se správnou výslovnost učilo pod vedením klinického logopeda. Nácvik správné výslovnosti se provádí, když je obsahová stránka řeči dobře rozvinutá a děti se zvládají verbálně vyjadřovat. Další oblastí je zrakové vnímání, které je třeba procvičovat, aby se předešlo specifickým poruchám učení, které vývojová dysfázie většinou doprovází. Častým problémem je pravolevá orientace. Je potřeba dětem předávat pokyny jednoduchou větou – jedna věta – jeden pokyn. Zároveň hlídáme oční kontakt, abychom udrželi pozornost.

Při vzdělávání dětí s mentální retardací se osvědčila metoda požadavků, metoda přesvědčování, metoda procvičování, metoda povzbuzování, metoda kladného vzoru, metody slovní, názorné, činnostně - praktické či hodnotící. S ohledem na individuální možnosti a schopnosti dětí by mohla být využívána metoda Dobrého startu, alternativní komunikace – obrázkový systém, jednoduchý znak do řeči, prvky terapie hrou a činnostní terapie (ergoterapie) – práce s keramikou, vaření, práce na školní zahrádce.

U dětí s vadami řeči je prováděna komplexní logopedická terapie, která zahrnuje skupinovou a individuální logopedickou péči. U dětí v běžných třídách i ve třídě pro děti se SVP se zaměřujeme na rozvoj slovní zásoby s užíváním všech slovních druhů, rozvoj řeči ve všech jazykových rovinách (foneticko-fonologická, lexikálně-sémantická, morfologicko-syntaktická, pragmatická), rozvíjení rozumových a sensorických schopností dítěte v návaznosti na potřeby artikulace (vizuomotorika, zraková a sluchová percepce), dechová a fonační cvičení, procvičování orofaciální motoriky a artikulační cvičení (cviky potřebné pro posílení či rozhýbání patřičných částí mluvidel), automatizace správné výslovnosti (při spontánní mluvě), rozvoj fonemického sluchu a fonemické diferenciacce (schopnost slyšet jednotlivé fonémy - analýza, syntéza, rytmizace, rýmy), rozvíjení jemné motoriky a grafomotoriky, trénink přirozeného přenosu gramatických forem na základě analogií (tvoření množného čísla, zdvojnásobení, synonyma, homonyma, antonyma, atd.), využívání vhodných programů na PC (např. Brepta, Sluníčko, Méd'a...).

7.2 Děti s odloženou školní docházkou

Na vzdělávání dětí s odloženou školní docházkou klademe velký důraz. Školní zralost je dosažení takového stupně vývoje v oblasti fyzické, mentální a emocionálně-sociální, aby se dítě bylo schopno bez obtíží, s radostí a dychtivostí zúčastnit výchovně-vzdělávacího procesu.

Se školní zralostí rovněž úzce souvisí pojem školní připravenost, což je stav, kdy jsou u dítěte posuzovány dosažené kompetence k učení, komunikativní, k řešení problémů, občansko-personální, sociální (sebevědomí, zvědavost, schopnost jednat s určitým cílem, sebeovládání, schopnost pracovat, komunikovat, spolupracovat).

S dětmi, jimž byla z důvodu nerovnoměrného vývoje v oblasti školní zralosti, připravenosti či způsobilosti, odložen nástup k povinnému vzdělávání, pracujeme individuální a individualizovanou formou.

Tyto děti mají zpracovány individuální plány, které vycházejí ze zjištění SPC, PPP či jiného odborného pracoviště a rovněž z pedagogické diagnostiky učitelek MŠ.

7.3 Vzdělávání dětí mladších 3 let

Dítě se vyvíjí jednak zráním vrozených dispozic, jednak působením vnějšího prostředí. Výchova a vzdělávání dětí v batolecím věku se tedy musí maximálně přizpůsobit vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám tak, aby byla vývojová specifika v plné míře respektována. Každému dítěti je třeba poskytnout pomoc a podporu v takovém rozsahu, který individuálně potřebuje a v kvalitě, jež mu vyhovuje. Proto je nutné, aby vzdělávací působení vycházelo z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace a pravidelného sledování jeho rozvojových a vzdělávacích pokroků. Jen tak je možné zajistit, aby výchovné a vzdělávací aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo citlivě podněcováno, pozitivně motivováno a vhodně stimulováno

Podmínky vzdělávání

Pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let byly ve škole přijaty opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, věcných (materiálních) a personálních podmínek, životosprávy včetně stravování, organizace vzdělávání, obsahu vzdělávání, financování a spolupráce.

Věcné podmínky

V oblasti věcných (materiálních) podmínek jsou využívány hračky, didaktické pomůcky a vybavení vhodné pro děti ve věku od 2 do 3 let.

Na školní zahradě budou využívány herní, relaxační a sportovní prvky, které odpovídají věku dětí. Třída, kterou děti ve věku 2-3 roky navštěvují, je vybavena vhodným sedacím nábytkem, který zohledňuje menší tělesnou výšku dvouletých dětí, podporuje správné držení těla při sezení, je bezpečný a stabilní. Ergonomické parametry školního nábytku vychází z vyhlášky č. 410/2005 Sb. a ČSN EN 1729-1. Prostředí třídy a herny poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí a zároveň bezpečí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne. V případě potřeby bude vyčleněn prostor (skříň) pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí (pleny, vlhčené ubrousky apod.).

Hygienické podmínky

Vybavení dětských koupelen vychází z vyhlášky č. 410/2005.

Životospráva, stravování

V oblasti životosprávy bude upraven denní režim v souvislosti s individuální potřebou aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí.

Psychosociální podmínky

V adaptačním režimu budeme dbát na provázanost režimu mateřské školy s režimem v rodině. Naším záměrem bude, aby se děti cítily v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně – dětem bude umožněno používání specifických osobních pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Zásadní pro nás bude zajištění zmíněných podmínek aktivním budováním vztahů a spoluprací s rodinou.

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Proto budeme dbát na stálý pravidelný denní režim - dostatek času na realizaci činností, na stravování, vytvoříme podmínky k odpočinku během dne, dětem bude věnována individuální péče - vzdělávací činnosti budou realizovány důsledně v menších skupinách či individuálně. Pro děti budou vytvořeny srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jeho jednání.

Personální podmínky

Ředitelka školy optimálně využije maximální možnou výši úvazků pedagogických pracovníků. Zároveň bude přizpůsoben rozpis přímé pedagogické činnosti učitelů tak, aby bylo možné jejich co největší souběžné působení v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne. Personálním posílením mateřské školy zajišťuje školní asistent v mateřské škole, a to zejména v oblasti sebeobsluhy dítěte, zajištění bezpečnosti a individuálních potřeb dítěte.

Další vzdělávání učitelů mateřských škol

V dané problematice se budou učitelky MŠ vzdělávat v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména k tématu psychických nebo fyzických specifik vývoje dvouletých dětí.

Organizace vzdělávání

Z hlediska organizačního zajištění chodu bude dětem umožněn individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování. Organizace vzdělávání a plánování činností v mateřské škole bude vycházet z potřeb a zájmů dětí, s ohledem na jejich individuální vzdělávací potřeby a možnosti.

Obsah vzdělávání

Pro úspěšné vzdělávání dětí od dvou let je nutné si uvědomovat specifika související s úrovní motoriky, jazykového, psychického vývoje dítěte, brát ohled na jiné tempo rozvoje prosociálních vztahů mezi dětmi. Dvouleté dítě je egocentrické, projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se. Neorientuje se v prostoru a čase, žije tady a teď. Dvouleté dítě má velkou potřebu aktivního pohybu a zároveň potřebuje častější odpočinek nejen po stránce fyzické, ale i psychické. Rozdíly v psychomotorickém vývoji jednotlivých dětí mohou být velmi výrazné. Proto je již zde nutné sledovat pokroky konkrétního dítěte a neprovádět vzájemné srovnávání dětí.

Plánování a realizace konkrétních vzdělávacích činností bude přizpůsobeno možnostem a schopnostem dětí, budou voleny vhodné metody a formy práce. Děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály. Zpravidla se děti mladší tři let nedokážou delší dobu soustředit, pozornost udrží jen velmi krátkou dobu. Tato specifika budou zohledněna v činnosti, které se budou průběžně střídat. Největší prostor bude ponechán volné hře a pohybovým aktivitám.

Program pro děti mezi 2. a 3. rokem je postaven na:

- chápacím a láskyplným přístupem k dětem
- prostředí, které je bezpečné, strukturované pro jasnou orientaci a vhodné k učení základních návyků – pořádku a řádu, sebeobsluhy a v neposlední řadě možnost zkušenosti z pokusů, omylů a chyb
- spolupráci s dětmi staršími
- vhodných didaktických pomůckách, hračkách a materiálech
- odpovídajících podmínkách pro sebeobsluhu dvouletých dětí

Respektování vývojových specifik:

- zařazování dovednostního tréninku (časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí).
- nácvik elementárních dovedností, základních sociálních a hygienických návyků.
- využívání dětské přirozené zvědavosti k získávání nových poznatků ve formě her, písniček, knížek atd.

8 AUTOEVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluační systém naší mateřské školy je zpracován v souladu s RVP PV 2025. Slouží k průběžnému i souhrnnému hodnocení vzdělávací práce školy, jejích podmínek a výsledků, a zároveň je prostředkem profesního rozvoje pedagogů. Cílem evaluace je zajištění kvality předškolního vzdělávání, podpora individuálního rozvoje dětí a systematické zlepšování podmínek školy.

Oblasti evaluace

- **Školní vzdělávací program** – jeho aktuálnost, naplňování cílů, propojení s praxí.
- **Průběh vzdělávání** – organizace dne, kvalita a pestrost činností, respekt k individuálním potřebám dětí.
- **Výsledky vzdělávání dětí** – sledování pokroků dětí prostřednictvím pedagogické diagnostiky, portfolií a individuálních záznamů.
- **Podmínky školy** – materiální, prostorové, hygienické, bezpečnostní a psychosociální prostředí.
- **Práce pedagogů** – kvalita didaktických postupů, komunikace s dětmi a rodiči, spolupráce v pedagogickém sboru.
- **Spolupráce s rodiči a komunitou** – informovanost, zapojení rodičů do života školy, spolupráce s odborníky a zřizovatelem.

Metody evaluace

Evaluace probíhá prostřednictvím pozorování, rozhovorů, diskusí, hospitací, pedagogické diagnostiky, analýzy dokumentace, využívání dotazníků a zpětné vazby rodičů. Důležitou součástí je sebereflexe pedagogů.

Časové rozvržení

- **Průběžná evaluace (denní, týdenní):** reflexe činností, pozorování dětí, záznamy v třídní dokumentaci.
- **Krátkodobá evaluace (měsíční/čtvrtletní):** vyhodnocování třídních vzdělávacích plánů, pedagogické porady, kolegiální zpětná vazba.
- **Dlouhodobá evaluace (roční):** výroční zpráva školy, vyhodnocení naplňování ŠVP, zhodnocení spolupráce s rodiči.
- **Cyklická evaluace (3–5 let):** revize a aktualizace ŠVP i evaluačního systému.

Odpovědnost a využití výsledků

Za systém evaluace odpovídá ředitelka školy, na jeho realizaci se podílí celý pedagogický sbor. Výsledky evaluace slouží k úpravám vzdělávacího programu, k inovacím ve vzdělávací práci a k vytváření příznivých podmínek pro vzdělávání dětí. Jsou také zdrojem zpětné vazby pro rodiče i zřizovatele školy.

Oblast	Kritéria/Ukazatele	Metody evaluace	Termíny	Odpovědnost
ŠVP	soulad s RVP PV, aktuálnost, srozumitelnost	- analýza dokumentace - pedagogická rada	ročně, při aktualizaci	ředitelka, pedagogický sbor
Průběh vzdělávání	pestrost činností, respekt k individuálním potřebám, klima ve třídě	- pozorování, - hospitace, - reflexe, - rozhovory	průběžně, čtvrtletně	učitelky, ředitelka, zástupkyně řed.
Výsledky dětí	individuální pokroky dětí v oblastech RVP PV, rozvoj kompetencí	- pedagog. diagnostika, - portfolia - záznamy	průběžně vyhodnocení pol. a ročně	učitelky
Podmínky školy	estetické, bezpečné a podnětné prostředí, materiální vybavení	- pozorování, - kontrola BOZP a hygieny, - dotazníky rodičů	průběžně, ročně	ředitelka, zřizovatel
Práce pedagogů	didaktické metody, spolupráce týmu, sebereflexe	- hospitace, - vzájemné pozorování, - pedagogické porady	průběžně, 2×ročně hodnocení	ředitelka, učitelky
Spolupráce s rodiči a komunitou	partnerství, informovanost, zapojení rodičů do aktivit	- rozhovory, - dotazníky, - zpětná vazba	průběžně vyhodnocení ročně	učitelky, ředitelka

8.1 Autoevaluace učitelů a vedení školy

Stručná analýza

V obou objektech příspěvkové organizace je 10 tříd s celodenním provozem. V MŠ J. Maluchy 13 i na MŠ A. Gavlase 12A je jedna třída pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Autoevaluace je pravidelná sebereflexe pedagogů a vedení školy, zaměřená na kvalitu vzdělávacích činností, pedagogických metod a klima ve třídách. V rámci ŠVP je navázána přímo na integrované bloky a jejich cíle.

Hlavní cíle autoevaluace:

- zajištění, že vzdělávací proces naplňuje očekávané výstupy RVP PV a cíle jednotlivých bloků;
- reflexe pedagogických postupů, využívání herních a zážitkových metod;
- hodnocení spolupráce pedagogů a jejich komunikace s dětmi i rodiči;
- podpora profesního růstu učitelů a zlepšení kvality vzdělávání.

Postupy a nástroje autoevaluace:

a) Sebereflexe učitelů

- Každý pedagog pravidelně zapisuje své poznatky o realizaci činností, naplňování cílů integrovaných bloků, zapojení dětí, efektivitě metod.
- Reflexe je strukturována podle pěti integrovaných bloků ŠVP:
 - *Co vidím, slyším a cítím* – jak děti využívají smysly při aktivitách a jak pedagog podporuje všímavost a hravé prožívání.
 - *Jak si hrajeme se světem* – jak učitelka podporuje tvořivost, pohyb a hru jako prostředek učení.
 - *Malý badatel v akci* – jak pedagog motivuje děti k zvědavosti, pokusům a objevování souvislostí.
 - *Já a ty – svět plný přátel* – jak se učitelka zaměřuje na rozvoj sociálních dovedností, empatii a spolupráci.
 - *Barevná planeta plná překvapení* – jak pedagog přibližuje pestrost světa, kultury a přírodu, rozvíjí zvědavost a estetické vnímání.

b) Hospitace a kolegiální zpětná vazba

- Vedení školy provádí hospitace zaměřené na kvalitu realizace činností, metodickou podporu a podnětné prostředí.
- Pedagogové si poskytují navzájem zpětnou vazbu a sdílejí osvědčené postupy.

c) Pedagogické porady

- Diskuse o naplňování cílů jednotlivých bloků, hodnocení efektivitě metod, plánování inovací.
- Vyhodnocení úspěšnosti vzdělávacích strategií a případná úprava třídních plánů.

d) Zpětná vazba od rodičů

- Dotazníky a rozhovory zajišťují pohled rodičů na zapojení dětí, jejich pokroky a spokojenost s činnostmi.

